

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Henegariu Camelia, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Timeless moments with I.L.Caragiale – ediția a IX-a – Prof. Apostol Nicoleta	3
Lauri la sfârșit de semestru – Prof. dr. ec. Popa Victoria	5
Șahul în școală – Prof. Kerekes Ferenc	6
Elevi și profesori din Alba Iulia la Budapesta și Viena cu prilejul Târgurilor de Crăciun - Prof. Arăboaei Marcel	7
100 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie – Prof. Cetean Daniela	9
Gândirea laterală – element esențial al activității manageriale de calitate – Prof. Cîmpean Lucia	11
Modele de bune practici în organizarea, desfășurarea și valorizarea activităților extracurriculare – Prof. Bartha Melinda Ildikó, Prof. Gabor Elena Ela	18
Proiectul educativ „Drumul ART-iștilor spre Meka lecturii” – Prof. Marincăș Marinela Adriana	22
Strategii de reușită a firmelor de exercițiu la Colegiul Economic „DPM” Alba Iulia – Prof. Beca Felicia	24
Modalități de stimulare a creativității în procesul didactic din grădiniță – Prof. înv. preșc. Székely Cornelia	27
Che Guevara – o legendă a tinerei generații – un erou sau un criminal cu sânge rece – Prof. Cetean Daniela Valeria	30
Copil ca tine sunt și eu... – Prof. înv. primar Guran Liliana Gabriela	32
Proiect de dezvoltare socio-emoțională „Căsuța fermecată cu emoții” – Prof. Vârtei Aurora, prof. Vârtei Carmen	32
Conexiuni între învățământul primar tradițional și alte alternative educaționale – Prof. înv. primar Șuteu Susana	37
Specificul dimensiunii ergonomice în învățământul primar – Prof. înv. primar Matei Aniela Ioana	39

Prevenirea eșecului la învățătură în clasele primare – Prof. înv. primar Cipariu Gabriela	41	fructelor – Prof. Crișan Semidia	
Gândirea laterală la copiii preșcolari – Prof. înv. preșcolar Paven Rodica	43	Educația economică – Prof. înv. primar Mărginean Georgeta	52
Jocul didactic – metodă activizantă în ciclul primar – Prof. înv. primar Bocșa Aurelia Georgeta	45	Supărarea veveriței din parc – Prof. înv. preșcolar Morariu Mihaela Elena	55
Promovarea consumului de apă potabilă în rândul copiilor – Prof. Cîmpean Ana	46	Comunicarea în limba engleză la clasele primare - Prof. Cârstoiu – Lazăr Cristina	58
Influența radiațiilor ionizante asupra	49		

TIMELESS MOMENTS WITH I.L. CARAGIALE – EDIȚIA A IX-A

Prof. Apostol Nicoleta, Liceul de Arte „Regina Maria” Alba Iulia

Lumea caragialiană pare să prindă viață dincolo de textele pe care le lecturăm, fapt care ne face să fim mai atenți la ce ne înconjoară și ne îndeamnă să privim mai îndeaproape problemele/situațiile cu care ne confruntăm. De 9 ani la Liceul de Arte “Regina Maria” încercăm să dăm viață personajelor caragialiene căutând să vedem dincolo de comicul de limbaj și/sau de situație în vederea participării la un proces de descoperire și înțelegere de sine într-un cadru cultural-artistic adaptat nevoilor și intereselor participanților.

Cu fiecare ediție a proiectului *Timeless Moments with I.L. Caragiale* - derulat în parteneriat cu Biblioteca Județeană “Lucian Blaga” Alba - aducem pe scena Sălii festive noi și variate moduri de interpretare a textelor caragialiene remarcând nota personală adusă de participanți și felul particular în care aceștia interacționează cu secvențele lecturate. În fiecare an ne întâlnim cu personajele caragialiene, mereu aceleași, și totuși altele, și petrecem câteva momente în compania lor, amuzându-ne de comicul limbajului și/sau al situației și întrebându-ne dacă uneori nu jucăm și noi roluri asemănătoare. Ceea ce observăm pe scenă este o înșiruire de bună dispoziție, de conflicte aparent banale, dar care nasc reacții puternice, de dialoguri golite de sens, de monologuri pe care le intuim în umbra dialogurilor prezentate etc. Toate acestea conturează decorul lumii caragialiene în care intrăm, trăim pentru o vreme și din care ieșim, de fiecare dată, altfel deoarece orice întâlnire lasă o urmă, oricât de fină, în felul nostru de a fi și de a gândi.

Observația lui Vasile Fanache legată de această lume caragialiană ne face să privim interpretările dramatice într-o altă cheie decât cea a comicului care domină: “Bâlciul, teatrul, petrecerea stăpânesc integral și continuu, de parcă lumea n-ar mai cunoaște și alte moduri de existență. Seriosul abia dacă se vede în mulțimea de măști vesele, cu gurile deschise până la urechi. Improvizatia, impostura, absența tradițiilor, egoismul se consumă într-o viață trăită la întâmplare, cu nepăsare imbecilă.” (Fanache 2011: 209) Urmărind micile momente artistice prezentate de elevii participanți nu putem să nu ne minunăm de firescul cu care sunt ironizate anumite comportamente, obiceiuri, expresii lingvistice. Construite cu umor, aceste *slăbiciuni* sunt percepute cu mai mare deschidere de public și parcă nu necesită o dificultate atât de mare în a reflecta pe marginea lor sau în a le recunoaște la noi înșine sau la alții.

Într-adevăr impresia de *petrecere* continuă amuza pe moment, dar ridică și mari semne de întrebare. Modul de interpretare a textului a evidențiat nu doar înțelegerea contextuală a dialogurilor, dar și atitudinea celor care le interpretează. Astfel, fragmentele din *Un pedagog de școală nouă* (jucate de două echipe de elevi din clasele VI A, VII A) au accentuat fie rolul definitoriu al profesorului la clasă, fie comportamentul elevilor în fața unui profesor care predă ca și cum aceștia ar fi doar de decor. Interpretarea elevilor a fost expresia unei comuniuni de idei și sentimente cu mesajul textului. Lucruri similare s-au întâmplat cu *Five o'clock*, *Căldură mare*, *O noapte furtunoasă*, elevii (din clasele VI A, VII B) reușind să surprindă *slăbiciunile* personajelor (bârfa, dorința de a se prezenta mai buni ca ceilalți, indiferența față de ceea ce contează de fapt, ignorarea valorilor de bază ale familiei etc.) și dându-le viața de așa manieră încât oricine asistă la derularea lor să nu poată rămâne indiferent, ci să conștientizeze rolul pe care îl joacă fiecare în tabloul extins, care este lumea noastră.

Micile scenete prezentate în cadrul spectacolului-concurs, care a avut loc în 31 ianuarie 2017, la Sala festivă a liceului, au fost expresia lumii caragialiene trăită la întâmplare, așa cum sublinia Vasile Fanache, și au atras atenția asupra situației stânjenitoare în care se poate afla cel care nu își ia răgazul de a analiza situația prin care trece, ci se lasă la voia întâmplării sau la voia celor care par să dețină controlul. În spatele comicului situațional intuim nevoia unei așezări interioare care să permită un alt mod de abordare și un alt șir de soluții la problemele ivite. Atât actorii, cât și spectatorii au devenit conștienți de faptul că nu ar dori să se afle în situații asemănătoare, dar și de ușurința cu care pot relaționa cu contextele caragialiene în perspectivă umoristică.

Aceste momente dramatice au reprezentat prima secțiune a proiectului – concursul de interpretare „**I.L.Caragiale- Personaje Memorabile**” – care au fost jurizate de doamnele Felicia Colda (Biblioteca Județeană “Lucian Blaga” Alba), Rodica Olteanu, Camelia Greculeac, Cristina Pop și Nicoleta Apostol (Liceul de Arte “Regina Maria” Alba Iulia). Premiul I a fost obținut de echipa formată din Vasilena Bordea, Estera Sicra, Andreea Iancu, Alexia Novăcean, Naomi Buda, Simona Ștef, Paul Soos (VI A) pentru cel mai bun moment dramatic: *Five o'clock*.

Cea de-a doua secțiune a spectacolului-concurs a fost „**Caragiale's Charming World**” - concurs de întrebări în limba engleză pe marginea momentelor dramatice prezentate coordonat de d-nele profesoare Nicoleta Apostol, Celina Almășan, Camelia Greculeac. Au participat grupe de câte 2-4 elevi din public. Întrebările au testat simțul de observație, atenția la contextul scenetei și abilitatea de a face asocieri de idei în limbile engleză, română, franceză. **Premiul I** a fost câștigat de echipa formată din Darius Toma, Raul Ciugudean, Andreea Stănică, Laurențiu Sălade (VII A).

A treia secțiune – „**Gânduri caragialiene în imagini artistice**” – a constatat în lucrări de artă plastică (grafică, desen, pictură, cuvânt și reprezentare vizuală) având ca tematică perspective variate asupra lumii caragialiene realizate de elevii școlii îndrumați de d-na prof. Cristina Pop. Sursa de inspirație a elevilor (gimnaziu, liceu) a fost diversitatea lumii caragialiene surprinsă în diverse ipostaze. Lucrările au reflectat preferințele elevilor în ceea ce privește gândul caragialian, dar și modul personal de a se raporta la acest gând. Printre lucrările expuse în cadrul expoziției de la Sala festivă s-au numărat și combinații artistice de expresii / citate memorabile în limbile română, engleză și franceză.

Activitățile din cadrul celor trei secțiuni nu ar fi avut același impact fără atmosfera muzicală creată de elevii Eva Patachi (I) - pian, Alexandru Săndulache (IX A) - vioară și Maria Drăgușin (X A) – pian, îndrumați de d-nele profesoare Alexandra Păcurar (pian), Brok Ioana (pian) și Mariana Lungu (vioară). Momentele muzicale au fost presărate printre interpretările dramatice și concursul de întrebări în limba engleză, precum și în încheierea spectacolului-concurs.

Elevii au primit diplome și cărți din partea Bibliotecii Județene “Lucian Blaga” Alba, diplomele fiind ilustrate de eleva Ana Popa (X C) care a realizat un portret inedit al dramaturgului, în concordanță cu lumea pe care a creat-o în opera sa. *Timeless Moments with I.L. Caragiale* – ediția a IX-a – a fost un nou prilej de a ne bucura de întâlnirea cu personajele caragialiene, de a face asocieri de idei, gânduri, atitudini și de a folosi limbile engleză și franceză în contexte caragialiene de neuitat.

MEMBRII ECHIPEI DE PROIECT:

- bibliotecar Felicia Colda (Biblioteca Județeană “Lucian Blaga”, Alba)
- prof. Rodica Olteanu, Prof. Cristina Pop, prof. Nicoleta Apostol, prof. Camelia Greculeac, prof. Alexandra Păcurar, prof. Augusta Coman, prof. Alice Jurcoveț, prof. Celina Almășan, prof. Ioana Brok, prof. Sergiu Săndulache, prof. Ioana Săndulache, prof. Mariana Lungu, prof. Leontin Țibacov, bibliotecar Angela Ciobotă (Liceul de Arte “Regina Maria” Alba Iulia)

Bibliografie

Caragiale, I.L, *Momente și schițe*, Colecția Cartea Mea, Ediție de G. Zarafu, București, Editura Aldo Press, 1996.

Caragiale, I.L, *Teatru*, Tabel chronologic Ruxandra Munteanu, București, Editura Cartex 2000, 2003.

Fanache, Vasile, *Caragiale*, ediția a IV-a revizuită, Cluj-Napoca, Editura Dacia XXI, 2011.

LAURI LA SFÂRȘIT DE SEMESTRU

Prof. dr. ec. Victoria Popa, Colegiul Economic "Dionisie Pop Marțian" Alba Iulia

Încă un sfârșit de semestru. Oare singura preocupare să fie doar încheierea mediilor? Cu siguranță nu. În calitate de profesor coordonator al firmelor de exercițiu FE Boîte de chocolate SRL (clasa XIA), FE Wedding Style SRL (clasa XIA), FE White Lady SRL (clasa XIIB) și FE Aurul Apusenilor SRL (clasa XIIE) de la Colegiul Economic "Dionisie Pop Marțian" Alba Iulia mă aflu la „ora bilanțului”, moment în care trebuie să oglindesc modul în care aplicarea metodei „firmă de exercițiu” a dat roade. Această metodă de predare presupune parcurgerea și desfășurarea tuturor activităților dintr-o firmă reală transpuse în cadrul unei firme virtuale. Activitatea unei firme de exercițiu implică activ elevii în toate etapele: înființarea firmei, selectarea personalului, încheierea de tranzacții, întocmirea evidenței contabile, ceea ce îi ajută la dobândirea de competențe și aptitudini de muncă și implicit o inserție pe piața muncii mult îmbunătățită. Inițiativa și imaginația elevilor este mult mai mult solicitată, profesorul nu este decât un moderator, ceea ce conduce la activități inovatoare ale elevilor, astfel încât consider că tranziția de la școală la muncă va fi mult mai ușoară. Prin implementarea acestei metode, elevii au posibilitatea să lucreze atât cu firme de exercițiu din școală, din țară cât și din străinătate. Colaborarea cu firme din străinătate îi ajută la dobândirea de competențe lingvistice fără de care într-o Europă unită nu poți exista pe piața muncii. La clasă se lucrează în grupe de 15 elevi, astfel că fiecare elev în parte va fi implicat la maximum în toate activitățile și au șanse egale de a promova și a dobândi cât mai multe competențe și din domenii cât mai variate.

La târgurile firmelor de exercițiu elevii își verifică, își dezvoltă și își îmbunătățesc aptitudinile antreprenoriale. Școala noastră a participat la astfel de târguri în fiecare an la: Timișoara, Baia Mare, București, Cluj – Napoca, Alba Iulia, Sibiu, Praga, Bratislava, Celje, Plovdiv, Jesolo (Venice – Italia), Olomouc unde a obținut prestigioase premii. Evident, nici semestrul I al anului școlar 2016 – 2017 nu se putea termina decât încununat de succes. După luni de muncă și perseverență rezultatele nu au întârziat să apară. Elevii din cele patru firme s-au întors cu tolba plină de premii după fiecare participare la competiție. Astfel, acum la sfârșit de semestru, „bilanțul premiilor” este următorul:

- în perioada 25 – 26.11.2016, în urma participării la „Târgul Național al Firmelor de Exercițiu Rivulus Dominarum Tineret”, ediția X, organizat de Colegiul Economic „Nicolae Titulescu” Baia Mare s-a obținut: **Premiul I** – competiția Catalog profesional (FE Aurul Apusenilor SRL), **Premiul III** – competiția Vanzător (FE Boîte de chocolate SRL), **Mențiunea II** – competiția Stand (FE Boîte de chocolate SRL), **Mențiunea II** - competiția Prezentare ppt (FE White Lady SRL), **Premiul Special** – competiția Imaginea firmei (FE White Lady SRL), **Premiul Special** – competiția Spot (FE Wedding Style SRL), **Premiul Special** – competiția Catalog creativ (FE Boîte de chocolate SRL), **Premiul Special** – competiția Spot (FE Aurul Apusenilor SRL)
- în perioada 08 – 09.12.2016, în urma participării la The Fifth Trade Fair of Practise Firms în Olomouc, Cehia s-a obținut: **Premiul I** – secțiunea The best slogan in English (FE AURUL APUSENILOR SRL), **Premiul II** – secțiunea The best presentation in english (FE BOITE DE CHOCOLAT SRL)
- în 09.12.2016, în urma participării la Târgul Firmelor de Exercițiu "KRETZULESCU – TRADIȚIE ȘI CONTEMPORANEITATE" ediția VII organizat de Școala Superioară Comercială „Nicolae Kretzulescu” București s-a obținut: **Premiul I** – secțiunea Cel mai bun ppt (FE BOITE DE CHOCOLAT SRL), **Premiul III** – secțiunea Cel mai bun ppt (FE WEDDING STYLE SRL), **Mențiune** – secțiunea Cel mai bun spot (FE WEDDING STYLE SRL).

După fiecare târg național sau internațional la care au participat, am constatat că elevii au fost stimulați de competiție, experiențele dobândite fiind bogate și utile pentru activitățile următoare.

Activitatea în vederea participării la târg este constantă, necesitând multă pregătire și între participările la aceste târguri (regionale, naționale și internaționale).

Din punctul meu de vedere aceste rezultate contribuie la promovarea metodei de predare „firmă de exercițiu” ceea ce va duce la creșterea prestigiului școlii în zonă și implicit a numărului de elevi interesați să se îndrepte spre colegiul nostru. Totodată se continuă practicarea metodelor moderne de educație formală și non-formală pentru dobândirea de noi competențe specifice activității întreprinse. Un rezultat imediat constă în formarea și dezvoltarea unui spirit antreprenorial ceea ce va ușura absorbția elevilor la terminarea studiilor pe piața muncii.

Felicitări elevilor pentru rezultatele obținute și succes în următoarele competiții ale firmelor de exercițiu!

Un semestru încununat de lauri, cu multă muncă, muncă ce nu se oprește aici...

BIBLIOGRAFIE:

GRAMLINGER, F., - „Firma de Exercițiu pe calea spre o firmă de învățare?”, Editura Thomas Hobein, Bergisch Gladbach, 2000

***CNDIPT, Ghidul firmei de exercițiu – Cea mai buna practică, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2010

ȘAHUL ÎN ȘCOALĂ

Prof. Kerekes Ferenc, Colegiul Național "Bethlen Gábor" Aiud

Jocul de șah se bucură de o popularitate tot mai mare, fiind considerat un factor educativ ce contribuie la dezvoltarea gândirii și la formarea trăsăturilor de caracter.

Acest „sport al minții”, este unul din cele mai vechi jocuri și în același timp un sport modern, fiind practicat la toate vârstele, având un pronunțat caracter educativ. Practicarea lui reprezintă un mijloc eficient de odihnă activă cu implicații profunde asupra dezvoltării unei gândiri logice, ordonate, dezvoltând în același timp personalitatea celor care îl practică. Practicarea acestui sport se bazează pe principii bine stabilite, pe reguli care au la baza lor legi și raționamente matematice și presupune din partea practicanților răbdare și curaj, imaginație creatoare, prevedere și efort intelectual.

În școală se predau multe discipline, începând de la cele tradiționale (matematică, fizică, chimie istorie...) până la unele materii introduse ceva mai recent (religie, comunicare...), însă nimeni în școală nu te învață cum să înveți, nu te învață cum să gândești, nu te învață cum să îți educi voința. Dincolo de cunoștințe – informații, nu se oferă ceva spectaculos.

Pentru a face performanță în șah nu ajunge doar să acumulezi informații, ci este necesară dobândirea forței de joc (care se poate traduce prin model de gândire sistematizată) și mentalitate pozitivă. Această gândire sistematizată, ce presupune analiză, „compararea” și „măsurarea” informațiilor percepute cu cele dobândite sau experimentate, sinteza variantelor, anticiparea răspunsurilor etc, precum și multă ordine în toate aceste operații, nu se învață în școală.

Astăzi calitățile intelectuale sunt preponderente, ele asigurând ascensiunea pe scara socială. Calitățile fizice, dincolo de implicarea în activitatea sportivă de performanță, pot echilibra sănătatea, foarte necesară de altfel în orice îndeletnicire umană, dar nu pot aduce performanța.

Drumul bătorit al jucătorului de șah către măiestrie poate fi adoptat drept model de performanță pentru orice activitate intelectuală.

La noi în Colegiu deși nu am reușit să organizăm un cerc de șah pentru cei interesați, am reușit să organizăm un concurs de șah intitulat „Memorialul Hosszú Elemér”. Scopul acestui concurs a fost stimularea interesului elevilor pentru practicarea șahului, dar și pentru practicarea unor activități de masă, cu petrecerea timpului liber în mod util. Am încercat de asemenea să prezentăm activitatea șahistă a marelui maestru Hosszú Elemér invitând-o chiar pe soția lui Hossú Hajnal și fiul lui Hosszú Levente.

Hosszú Elemér (1942-1991) fost profesor de fizică la Colegiul nostru a reușit să pună bazele acestui sport prin realizarea unor cercuri sportive de șah, unde copii au avut posibilitatea de a îndrăgi acest „joc al minții” atingând mai apoi rezultate deosebite la diferite concursuri.

Hosszú Elemér s-a născut în anul 1942 în localitatea Dej. A început școala primară în satul natal Hidhalmás, apoi studiile și le-a continuat în Dej iar liceul în Bistrița unde și-a luat și bacalaureatul. Tainele șahului le-a descoperit de la tatăl său, care i-a devenit și mentor. A participat la toate concursurile școlare, pe care de obicei le-a și câștigat. La 16 ani juca chiar mai bine decât tatăl său. Pasiunea sa pentru șah nu l-a părăsit nici în timpul studenției, apoi ajungând în Aiud, a predat la mai multe școli satești, unde de asemenea a încercat să predea și șahul. Ajungând să predea la Colegiul Bethlen Gábor, s-a preocupat să înființeze un club de șah la nivel de oraș și un cerc de șah în cadrul școlii. Pe lângă un minunat profesor de fizică, a fost și un foarte bun antrenor de șah. A participat și a câștigat multe concursuri, reușind să obțină titlul de maestru în șah, iar în anul 1980 în șahul prin corespondență a devenit campion național. A fost inclus în urma acestui rezultat în lotul național al României, cu care a participat la campionatele europene și mondiale. A obținut de asemenea titlul de maestru internațional în șah.

Șahul fiind pasiunea sa de o viață, a încercat mai toată viața sa să antreneze, să descopere și să mentoreze noi talente. Ocupându-se permanent de pregătirea tinerilor și îndrumarea lor în tainele șahului a descoperit un elev al colegiului, Takács Béla, care a cucerit mai multe medalii de aur.

În anul 1991 la doar 49 de ani în urma unui tragic accident de mașină Hosszú Elemér s-a stins din viață lăsând în urmă pasiunea sa imensă pentru acest sport cu 64 pătrățele.

Noi am încercat prin organizarea acestui memorial să trezim interesul elevilor noștri pentru șah și să demonstrăm că folosind sistematic gândirea copiii pot ajunge mult mai devreme la stadiul operațiilor concrete – într-o clasificare de evoluție intelectuală.

Dincolo de beneficiile intelectuale aduse copiilor șahul în școală mai are câteva avantaje:

- prevenirea unor atitudini și comportamente dăunătoare societății;
- constituie o bază de selecție pentru performanță, copiii își pot descoperi vocația;
- economisește timpul părinților, aducând antrenorul în mediul elevilor;
- creează emulația necesară progresului.

Concurs de Șah Memorialul „Hosszú Elemér” 2016

ELEVI ȘI PROFESORI DIN ALBA IULIA LA BUDAPESTA ȘI VIENA CU PRILEJUL TÂRGURILOR DE CRĂCIUN

Profesor Arăboaei Marcel, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Un grup de 60 de elevi și profesori de la Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia s-au aflat pentru 4 zile într-o excursie în Budapesta și Viena, două din cele mai frumoase capitale europene în perioada premergătoare sărbătorilor de iarnă, prilejuită de renumitele Târguri de Crăciun, organizate cu mare fast în cele două mari metropole.

În prima zi, după sosirea în Budapesta, s-a vizitat orașul încă pe lumina zilei, cu cele mai importante puncte de atracție: Piața Milenium cu obeliscul central și vestitele statui, muzee și palate monumentale din zonă, apoi spre seară, s-a mers pe renumitul bulevard Andrassy, luminat feeric pentru sărbători, cu sedii ale unor ambasade, obiective de cult și alte monumente de importanță capitală, în drum spre trecerea Dunării cu renumitele poduri de legătură între Pesta și Buda. Vizitarea zonei istorice a orașului Buda, situat pe colina înălțată din dreapta Dunării a permis accesarea spre piața catedralei Matyas, centrul istoric și spre monumentalul Palat Regal, de unde se poate vedea cel mai frumos partea de jos a orașului cu Dunărea, podurile, insula Margareta și clădirea deosebită a Parlamentului Ungariei. Reveniți în Pesta, „orașul de jos”, în zona Operei și a monumentalei catedrale Sf. Mihail, ne-am plimbat peste două ore prin târgurile de Crăciun cu atracții deosebite. După maratonul primei zile ne-am cazat pentru odihnă și refacere în imensul hotel Hungarya, din zona centrală a metropolei maghiare.

Ziua a doua, zi de deplasare spre Viena, în decor de semiiană europeană, cu deplasare pe autostrada în condiții foarte bune de drum, cu o mulțime de câprioare și păsări în peisajul hibernal și a unor forme interesante de amenajare și utilizare a terenului și potențialului natural. Marea metropolă ne-a primit (constrânși de programul de lucru) chiar în cel mai mare centru comercial al Europei Centrale, pentru testarea pieței și pentru cumpărături de Crăciun. Contactul cu centrul Vienei, spre seară, în pragul sărbătorii de Crăciun a avut un impact deosebit asupra celui care vine prima oară în Viena. Drumul prin mulțimile de turiști din piețele de Crăciun, de pe căile pietonale superaglomerate în prag de sărbători, a traficului de seară, a trezit interesul grupului în a înțelege ce este un mare oraș turistic în Europa de azi. Odată ajunși în fața Primăriei Vienei îți dai seama prin monumentalitatea acesteia ce înseamnă administrarea unei mari și frumoase metropole, ca și atracția pentru turism în luna sărbătorilor de Crăciun, în orașul cu cel mai înalt nivel al calității vieții din Lume, unde timp de o lună, în fiecare weekend, dar și în cursul săptămânii lumea se distrează, degustă produsele înaltei arte culinare și a aromelor, patinează, ascultă muzică, filmează și immortalizează permanent momente și scene de neuitat. Cu oboseala acumulată ne-am retras spre hotel pentru o noapte de odihnă.

Ziua a treia a fost alocată vizitării muzeelor și palatelor, astfel încă de dimineață s-a început cu frumosul palat Belvedere, grădinile acestuia și cu o vedere panoramică asupra unei bune părți a Vienei, cu târgul de Crăciun din curtea palatului, cu fotografii și poze de grup, urmate de tranzitarea orașului spre Palatul Shonbrun, cu o vizită complexă, adevărată lecție de cultură, istorie și civilizație în inima Europei. După vizitarea muzeului și târgul de Crăciun din frumoasa curte a palatului am urmat un circuit de oraș până la parcul de distracții Prater. Partea a doua a zilei a fost alocată la alegere, vizitării gratuite a muzeelor de științele naturii și arta din Viena, a participării la un spectacol la Opera de Stat din Viena sau a plimbărilor prin zona centrală a Vienei, toate urmate de o nouă seară la hotel.

În ultima zi, după micul dejun și oboseala acumulată, în drumul spre țară ne-am oprit cu mari speranțe la renumitul centru comercial Parndorf, unde prețurile și produsele de lux din vitrine și galerii ne-au trezit la realitate chiar de la intrare, încât după o oră și jumătate ne-am convins că

timpul alocat a fost suficient și e cazul să plecăm spre țară. Imediat la intrarea în Ungaria, am oprit la complexul „Paprica” și după intrarea într-un frumos restaurant cu o bună și mare diversitate gastronomică, fiecare a încercat să servească din meniuri alese. Drumul în continuare spre țară, prin tranzitarea Ungariei prin anonimatul câmpiei, dar pe drumuri bune a trecut destul de rapid, încât după înserare am ajuns pe pământ românesc, cu semnal fără limite și radio în frumoasa noastră limbă română.

Târziu, în ajunul ultimei săptămâni de școală, înaintea vacanței de iarnă și a sărbătorile sfârșitului de an, am ajuns și acasă, unde, sigur, am avut suficient timp pentru a reflecta și a ne aminti de momentele unui periplu de patru zile prin frumoase și interesante locuri ale celor două capitale din Europa Centrală.

100 DE ANI DE LA MAREA REVOLUȚIE SOCIALISTĂ DIN OCTOMBRIE

Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Unul din evenimentele majore ale secolului XX a fost *Marea Revoluție Socialistă din Octombrie din Rusia*, eveniment care marchează începutul epocii contemporane și crearea primului stat socialist din istorie. Considerată în istoriografia comunistă ca fiind o mare revoluție socialistă, astăzi ea este cunoscută ca o lovitură de stat și denumirea care se folosește frecvent este de *Revoluția din octombrie*. În România, în perioada regimului stalinist condus de Gheorghe Gheorghiu Dej, data de 7 noiembrie (data nouă după calendarul gregorian, data veche fiind 25 octombrie) era una din sărbătorile oficiale alături de 23 august, 8 și 9 mai.

Lenin ținând un discurs în San Petersburg

Familia țarului Nicolae al II-lea al Rusiei

Revoluția va schimba definitiv Rusia, înlăturând țarismul, dar și lumea prin modelul politic propus, cel iluzoriu și utopic al egalității și echității sociale. Modelul testat atunci într-o Rusie înapoiată, cu o puternică clasă țărănească însumând peste 85% din populația Imperiului și o

muncitorime incipientă avea să devină un model de referință abia după al doilea război mondial. Cum a reușit să izbândească? Răspunsul se află în evenimentele derulate pe fundalul celor două războaie mondiale.

Începută încă din februarie 1917, revoluția a dus la instaurarea unui nou guvern condus de Alexandru Kerenski. Nemulțumite de război, de foametea ce a cuprins Rusia, de penuria de alimente, de numărul mare de victime făcut de război, masele vor cere înlăturarea țarului Nicolae al II-lea care era considerat vinovatul principal. La aceste motive de revoltă s-a adăugat și nemulțumirea față de familia imperială a Romanovilor care a permis călugărului depravat și diabolic, Rasputin, să comită o serie de abuzuri și fărâdelegi. Nemulțumirea s-a îndreptat mai ales împotriva țarinei de origine germană care s-a aflat sub influența ocultă a lui Rasputin, sfătuitorul de taină și vraciul fiului Nicolae care suferea de epilepsie. Toate acestea converg spre izbucnirea mișcărilor greviste, dezertărilor de pe front și a manifestațiilor de protest din marile orașe. Poporul sătul de sacrificii cerea înlăturarea țarului, a aristocrației și a țarismului. Sub presiunea poporului, țarul Nicolae al II-lea a abdicat la 2 martie 1917, iar poporul a fost cuprins de un val uriaș de entuziasm. A urmat o perioadă de euforie dublată însă de o mare confuzie. Un val de petiții, de luări de cuvânt într-o mulțime de mitinguri a dominat viața publică în lunile următoare. Nu se recunoștea nici o sursă de autoritate și un val naiv de jubilarie domina societatea rusească.

Guvernul provizoriu a promis o serie de măsuri populiste, a favorizat crearea spontană de soviete în principalele orașe ale țării, dar pentru că nu a reușit să scoată Rusia din război acest guvern provizoriu va fi înlăturat la 25 octombrie / 7 noiembrie 1917. Evenimentul va purta numele de *Marea Revoluție Socialistă din Octombrie din Rusia*. Vladimir Ilici Lenin și Lev Troțki au avut un rol esențial în organizarea acestuia și în instaurarea noii ordini sociale și politice. Sovietele dominate de bolșevici, comuniștii radicali, vor trece la crearea unei noi instituții - Consiliul Comisarilor Poporului, ce va deveni noul guvern. În următoarele ore s-au dat o serie de decrete ce vor fundamenta noul regim. Lenin a anunțat *eliminarea diplomației secrete* și s-a pregătit pentru scoaterea Rusiei din război. Apoi a fost promulgat *decretul asupra pământului*: „marea proprietate este abolită imediat, fără compensație”. El a lăsat în seama sovietelor țărănești libertatea de a face ceea ce doresc, să pună terenul în comun, sau să-l împartă între țăranii săraci.

Aveau să urmeze și alte măsuri, cum ar fi o *nouă abolirea a pedepsei cu moartea* (în ciuda reticenței lui Lenin, care o considera indispensabilă), *naționalizarea băncilor* (14 decembrie), a controlul muncitoresc asupra producției, crearea unei *miliții muncitorești*, *ziua de lucru de opt ore*, suveranitatea și egalitatea în drepturi a tuturor popoarelor din Rusia, *dreptul la autodeterminare*, inclusiv la separarea politică și constituirea unui stat național independent, eliminarea oricărui privilegiu, național sau religios, separarea dintre Biserica Ortodoxă și stat, *trecerea de la calendarul iulian la calendarul gregorian* etc. Reușita din octombrie avea să realizeze pe termen scurt unele dintre premise imediate ale Revoluției Ruse apărute în februarie, luând în 33 de ore măsurile pe care guvernul provizoriu le-a tergiversat în 8 luni de existență.

În presa europeană revoluția a fost percepută ca o adevărată lovitură de stat care i-a adus la putere pe Lenin și pe bolșevici. Istoriografia sovietică o prezintă ca pe o insurecție, ca pe o încununarea logică, previzibilă, inevitabilă, a unui itinerar eliberator întreprins de «masele» conștient raliat la bolșevism.

Luând puterea la Petrograd, Lenin și Troțki nu au avut nici un moment intenția de a construi socialismul numai în Rusia subdezvoltată și înapoiată. Dar ei sperau ca aceasta să fie prima victorie muncitorească dintr-o serie de revoluții în țările industrializate din Europa, singurele care permiteau revoluției să prindă rădăcini. Ei se bazau în special pe Germania, prima putere industrială a continentului și locul de naștere al mișcării muncitorești, cea mai puternică și cu cea mai veche organizare din lume. În 1918 un val de revoluții a izbucnit în Germania și Ungaria, dar au fost înfrânte. Valul revoluționar, mai tardiv decât se aștepta, a sfârșit prin a da înapoi, iar puterea bolșevică a rămas izolată în zilele sale timpurii. Bolșevicii s-au confruntat singuri cu enormele dificultăți ale unei Rusii explozive, unde preluarea puterii de unii singuri nu întrunea deloc unanimitatea.

Rusia se va pregăti să iasă din război și în luna martie 1918 a semnat pacea separată cu Puterile Centrale de la Brest Litovsk. Noua putere reușise ceea ce a promis. Numai că au apărut noi primejdii pentru tânăra putere instituită. Un conflict care avea să degenereze într-un război civil sângeros între noua putere comunistă și susținătorii vechiului regim și ai țarului avea să însângereze țara în următorii ani. Războiul civil din Rusia va dura până în 1922 și va fi cauzat în parte și de decizia puterii sovietelor de a-l asasina pe țar și pe familia acestuia. *Teroarea roșie* a bolșevicilor avea să cuprindă tânăra republică. Încă din decembrie 1917 se constituise o poliție politică numită *CEKA* al cărei rol era de a lupta împotriva actelor de sabotaj și a contrarevoluției. A devenit însă foarte evidentă menirea ei, aceea de instrument de represiune, independent de justiție și este considerată una din cele mai grave erori ale noii puteri. A fost încurajată delatiunea, s-au creat comitete locale ale *CEKA*, s-au făcut numeroase abuzuri și crime. Măsurile care nu aveau nimic cu libertatea au continuat prin interzicerea unor ziare și instituirea cenzurii. Nemulțumirile țăranilor și muncitorilor creșteau, o serie de revolte cuprind Rusia după ieșirea din războiul mondial. Se constituise *Armata Roșie* care avea să se confrunte cu *Armata Albilor* (susținătorii țarului) sprijinite de armate străine.

Foarte confuz și haotic, Războiul Civil rus s-a caracterizat prin dezintegrarea statului și societății, sub acțiunea forțelor centrifuge. Chiar violențele au pornit de la bază și nu de sus. Victoria bolșevicilor avea să însemne, într-o Rusie devastată și cu sângele vărsat, reconstrucția unui Stat sub autoritatea unui singur Partid, acum scăpat de toții rivalii și dușmanii, și înzestrat cu putere absolută. În special, s-a format un nou stat polițienesc în jurul Ceka în timpul războiului civil și al „terorii roșii”. Victoria a fost obținută de bolșevici. Pe fundalul războiului civil Imperiul țarist s-a dezintegrat plecând de la decretul dat de Lenin în 1917 privind dreptul naționalităților la autodeterminare. În 1922 un nou stat se naștea *Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice*. Situația în țară era una dramatică, foametea din 1921-1922 cuplată cu epidemia de tifos au făcut milioane de victime în zona rurală. Noua republică s-a distanțat radical de idealurile revoluției care a generat-o, dar a rezistat 70 de ani. Pornită din nevoia liberalizării societății, din dorința de a impune echitatea și egalitatea socială, ea avea să sfârșească într-un regim totalitar care a negat cele mai elementare drepturi ale omului, regim care și-a întins tentaculele în Mongolia, Europa de Est, Asia, America Centrală și Africa.

URSS-ul s-a destrămat în 1991, dar comunismul încă rezistă prin instrumentele care au fost create chiar în contextul unei revoluții ce propovăduia dreptatea și egalitatea oamenilor în fața legii. Ideea leninistă a exportului de revoluție în întreaga lume a ieșit „victorioasă”. Și aceasta este una dintre consecințele traumatizante ale Marii Revoluții Socialiste din Octombrie din Rusia.

GÂNDIREA LATERALĂ - ELEMENT ESENȚIAL AL ACTIVITĂȚII MANAGERIALE DE CALITATE

Prof. consilier Cîmpean Lucia, Director la G.P.P. “Lumea copiilor” Blaj

Având în vedere faptul că în organizația noastră au intrat în ultimii ani noi membri, prin fuzionare cu alte grădinițe, prin înlocuirea unor cadre didactice care s-au pensionat cu alte cadre didactice venite din mediul rural, sau cu unele cadre didactice cu mai puțină experiență, apreciind că un rol important în asigurarea calității actului educațional îl deține cultura organizațională, valorile ei esențiale, gradul de asumare a acestora de către membrii organizației, în Proiectul de dezvoltare instituțională pentru perioada 2016-2020 am acordat importanță și spațiu generos aspectelor definitorii ale culturii organizaționale a G.P.P. “Lumea Copiilor” Blaj, care de-a lungul anilor a ajuns să fie bine structurată și asumată de un grup semnificativ de cadre didactice, *lideri ai învățării*, influenți, care susțin propunerile din Planul operațional 2016-2017, de schimbare a unor mentalități nepotrivite culturii organizației noastre; este vorba despre o schimbare, prin care toate cadrele didactice din grădiniță, tot personalul angajat, să gândească în mod lateral, eficient, la rolul lor, la colegialitatea necesară pentru sprijinirea tuturor în a avea așteptări mai mari, pentru a avea

surse multiple de dovezi cu privire la impactul pozitiv asupra învățării, asupra progresului copiilor care frecventează grădinița noastră și pentru a avea prețuirea publică.

Stilul democratic-participativ pe care îl promovez, ca director, dezvoltă exercițiul de gândire laterală în luarea de decizii și în asumarea responsabilității acestor decizii, favorizează manifestarea plenară a valențelor creative ale membrilor organizației, le sporește stima de sine, declanșând energii constructive, în folosul beneficiarilor direcți ai rezultatelor muncii noastre, preșcolarii, și pentru progresul organizației noastre. Manager al grădiniței din anul 1998, sunt atașată pe deplin acestei organizații, în care funcționez din 1978, cheltuind din plin, în tot acest timp, energie și încercând să-i antrenez și să-i inspir, prin exemplul personal de motivație intrinsecă, pe toți membrii organizației; am creat o atmosferă optimă pentru desfășurarea eficientă a procesului educațional, exprimând deschis opiniile și concluziile care rezultă în urma unui proces analitic obiectiv; mi-am atras astfel respectul și sprijinul cadrelor didactice din instituție, dar am atras și rezistență la schimbare din partea unor cadre didactice nou-intrate în organizație, provenind din instituții școlare cu alt tip de cultură organizațională. Ca manager *întreprinzător* acționez cu fermitate, chiar în situații de incertitudine și perseverez în realizarea obiectivelor propuse, prin colaborare, oferind căi alternative de acțiune și nu doar traiecte unice, obligatorii, folosind mijloace birocratice pentru a facilita participarea și nu pentru a o restrânge, promovând managementul și activitatea didactică curriculară și extracurriculară de calitate, reflectată în rezultate remarcabile, obținute de grădinița noastră în diverse competiții, în pregătirea copiilor pentru școală și viață, aspecte care sporesc prestigiul grădiniței și dezvoltă imaginea acesteia în comunitate, la nivelul județului și pe plan național.

Apreciez că pot face față cu calm divergențelor de opinie, conflictelor, unele apărute din orgolii stârnite de faptul că am delegat clar responsabilități acelor membri ai organizației care au dovedit că le pasă, că doresc să se implice pentru a aduce un plus de realizări organizației, își asumă luarea de decizii, pe domeniul lor de responsabilitate, atunci când este necesar, ajută colegii să-și îmbunătățească performanțele, agreează stabilirea clară de țeluri înalte și acționează pentru îndeplinirea lor, agreează planurile de acțiune pe care le și monitorizează în localurile în care le sunt delegate responsabilități din partea directorului; împreună cu membrii echipei manageriale găsesc întotdeauna soluții la problemele care apar, printr-un mod de gândire laterală, prin empatie și asertivitate.

Apropiindu-mi principiul *Cunoaște-ți impactul*, specific *Învățării vizibile*, am propus prin **PLANUL OPERAȚIONAL 2016-2017, realizarea Obiectivului 1 din PDI: □ *Continuarea preocupării pentru asigurarea unui management de calitate la nivelul grupelor, în perspectiva asigurării de șanse egale tuturor copiilor și părinților acestora și propunerea de programe educaționale adecvate nevoilor acestora prin:***

a) Identificarea nevoilor de perfecționare în domeniul managementului grupei, ca urmare a interasistențelor programate în primele trei săptămâni din fiecare lună, urmând ca în săptămâna a patra, la comisia metodică, pe lângă tematica planificată, să aibă loc dezbateri, discuții, exprimarea unor critici constructive, a unor opinii, schimb de bune practici etc.

Grup țintă: 20 cadre didactice; Etape de realizare – lunar; Responsabilități: *director, responsabil comisia metodică, responsabil CEAC, cadre didactice.*

Iată și pașii pe care i-am propus pentru realizarea acestui obiectiv, caracteristic modelului birocratic de management, dar care asigură o mai bună cunoaștere, comunicare, colaborare și relaționare colegială, aspecte specifice modelului de management colegial:

ANUNȚ IMPORTANT

Referitor la interasistențele săptămânale, vă reamintesc când se fac:

- **MARȚI – PP**
- **JOI – PN**
- **În prima săptămână din lună - la grupa mare**
- **În săptămâna a doua din lună – la grupa mijlocie**
- **În săptămâna a treia din lună – la grupa mică.**

Colegele de la grupele maghiare - aveți două variante, dar va rog să-mi transmiteți pentru care dintre ele optați:

a) - interasistențe numai la gupele cu lb. de predare maghiară:

- În prima săptămână din lună – la PP
- În săptămâna a doua din lună - la PP
- În săptămâna a treia din lună - la PN

b) – interasistențe împreună cu toate celelalte colege.

Dacă din diverse motive unele colege preferă alte zile din săptămână, nu este nicio problemă. Se poate schimba și săptămâna, dacă sunt motive întemeiate.

În săptămâna a patra din lună va avea loc comisia metodică - marți, miercuri sau vineri, la alegerea responsabilului. Prin urmare, în data, la ora....., în localul din str., d-na educatoare.....invită la un schimb de experiență și de bune practici pe toate colegele de la PP, indiferent ce grupă conduc, dacă au disponibilitate, iar pentru programul normal, invitația este pentru cadrele didactice care doresc să participe, prin înțelegere cu colegele de local, sau cu părinții - (referitor la copii). Pentru a face evaluarea activității la care asistăm pe baza unor criterii unitare, atașez Fișa de evaluare colegială; foarte importante sunt observațiile, concluziile și recomandările făcute pe fișă. La comisia metodică, pe lângă dezbaterile pe tema planificată lunar de d-na Florea Monica, aceste observații/concluzii/recomandări colegiale vor sta la baza unor discuții profesionale. De asemenea, ele vor avea relevanță și la stabilirea punctajelor și calificativelor pentru anul școlar 2016 – 2017.

Director,
Prof. CÎMPEAN LUCIA

FIȘA DE EVALUARE COLEGIALĂ

Unitatea de învățământ: G.P.P. “LUMEA COPILOR” - BLAJ

Numele și prenumele cadrului didactic care susține activitatea:

Numele și prenumele cadrului didactic care asistă la activitate:

Funcția:.....

Data:

Denumirea activității:.....

Analiză	Aspecte de observat/evaluat: criterii	Punctaj	
		Maxim	Realizat
1	2	3	4
Activitate didactică	Aspecte formale (documente, documentație, materiale didactice disponibile)	1	
	Proiectare – motivare (relaționarea intra - și interdisciplinară, intra și cross-curriculară, perspectiva în raport cu unitatea de învățare, relevanța pentru viață a conținuturilor)	1	
	Conținut științifico-aplicativ (obiectivizare, structurare, sistematizare, coerență, consistență)	1	
	Metode și mijloace didactice (varietate, oportunitate, originalitate, eficiență)	1	
	Climat psihopedagogic - ambient specific disciplinei, motivație pentru lecție	1	
Copiii dominante vizate	Achiziții cognitive, verbalizate/nonverbalizate (calitate, cantitate, relaționare, operaționalizare)	1	
	Deprinderi de activitate intelectuală individuală și în echipă	1	

	(operații logice, mecanisme de analiză și sinteză, tipuri de inteligențe, consecvență, seriozitate, ambiția autodepășirii, colegialitate, responsabilitate și răspundere, flexibilitate în asumarea rolurilor)		
	Atitudinea față de sarcinile/propunerile de învățare ale cadrului didactic- statutul și rolul la activitate (pozitivă – colaborator, indiferentă – spectator)	1	
Profesorul dominante vizate	Competențe profesionale și metodice (de cunoaștere – gradul de stăpânire, organizare și prelucrare a informației; de execuție – rapiditatea, precizia acțiunilor și distributivitatea atenției; de comunicare – fluiditatea, concizia și acuratețea discursului, captarea și păstrarea interesului elevilor, abilitatea pentru activitate diferențiată).	1	
	Competențe sociale și de personalitate (sociabilitate, comunicativitate, registre diverse de limbaj, echilibru emoțional, rezistență la stres, ingeniozitate, flexibilitate, fermitate, toleranță, rigurozitate, obiectivitate, disponibilitate pentru autoperfecționare)	1	
TOTAL		10	

Observații, concluzii și recomandări:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Semnătura cadrului didactic care asistă la activitate:

Sigur că pentru realizarea acestui obiectiv ne-am confruntat cu rezistență la schimbare din partea unor cadre didactice nou-intrate în organizație, provenind din instituții școlare cu alt tip de cultură organizațională, dar important este faptul că cei care au răspuns cu deschidere, nu puțini, cadre didactice care au calitatea de *lideri ai învățării*, au apreciat, în cadru formal și informal, că aceste interasistențe aduc beneficii tuturor celor implicați, deoarece impun un plus de documentare, de pregătire, aduc un plus de cunoaștere și intercunoaștere, sporind calitatea actului didactic și managerial în grădinița noastră, ajutându-ne să ne cunoaștem mai bine impactul. Îmbucurător este faptul că semnalele primite întăresc convingerea că și în acest mod putem vorbi de cultivarea gândirii laterale, care se impune treptat în cadrul organizației, în fața altor moduri de gândire, mai puțin productive.

În sprijinul celor afirmate mai sus, vreau să aduc în atenție și un alt aspect, apărut ca urmare a întâlnirii responsabililor de cerc pedagogic și directorilor de grădiniță cu d-na inspector Aurora Vârtei, întâlnire care a avut ca obiectiv stabilirea unor modalități de dezbatere a temei *Gândirea laterală*, în cadrul cercului pedagogic din luna noiembrie, 2016. Apreciind că tematica cercului este o oportunitate pentru mine, ca manager al grădiniței, în direcția aplicării principiului *Cunoaște-ți impactul*, în vederea armonizării culturii organizaționale, am trimis colegelor, pentru documentare, un material referitor la definirea conceptului de *gândire laterală* și le-am propus implicarea activă într-un proiect dedicat sărbătoririi Zilei naționale a României: *Cadou/cadouri pentru România*, pentru ca împreună să oferim, în cadrul cercului pedagogic, un model de înțelegere și aplicare a conceptului de gândire laterală în activitatea cu copiii. Apoi am trimis colegelor următorul mesaj: *Dragi colege,*

A propos de gândirea laterală, vă propun ca în cadrul proiectelor specifice, pe care sunt sigură că le derulați în această perioadă, premergătoare zilei de 1 DECEMBRIE, ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, să pregătiți un cadou/cadouri, pentru ROMÂNIA, așa cum se face pentru orice sărbătorit/ă, la care ținem cu adevărat. Fiecare dintre voi aveți idei de cadouri originale, pe care, punând mult suflet, deja le pregătiți cu copiii. Vă rog să le și oferiți acestora ocazia să le dăruiască din suflet ROMÂNIEI, luni și marți, 28-29 noiembrie 2016, începând cu ora 10.00. Vă aștept cu drag la sărbătoare, în sala CRED! Vă rog, dacă pentru a oferi cadoul/cadourile aveți nevoie de stația de amplificare, de laptop sau combina muzicală, de suporturi pentru expoziție de lucrări, etc..., să mă anunțați până vineri, 25.11.2016, ca să fim pregătiți cu tot ce este necesar. Dacă ne mobilizăm, va ieși o activitate potrivită pentru tema cercului, un exemplu de ilustrare a modului de aplicare a conceptului de gândire laterală în activitatea noastră. Va rămâne și sala CRED pregătită pentru cercul pedagogic. Sunt sigură că fiecare grupă va crea și va veni la sărbătoare, în sala CRED, să ofere un cadou/cadouri deosebit/e pentru ROMÂNIA NOASTRĂ, a tuturor celor care o locuim și o iubim, indiferent ce limbă vorbim”.

Cu respect,
Lucia Cimpean

Sigur că și pentru realizarea acestui obiectiv ne-am confruntat cu rezistență din partea unor cadre didactice nou-intrate în organizație, care predau în altă limbă decât limba română. Important este însă faptul că, până la urmă, cadouri deosebite au pregătit toate grupele, punându-și imaginația, creativitatea și priceperea să lucreze; cadourile au fost oferite de copii României, de ziua ei și a tuturor Românilor, într-un cadru sărbătoresc, însoțiți fiind de acele cadre didactice care au înțeles că este foarte important pentru copii, nu doar să realizeze un cadou/cadouri pentru România, ci mai ales să simtă, să-și manifeste bucuria de a oferi cadoul/cadourile, bucuria de a sărbători ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, împreună cu ceilalți Români, chiar dacă unii au altă etnie.

Îmbucurător este faptul că la Cercul pedagogic desfășurat în CRED – Blaj, prezentarea proiectului CADOU/CADOURI PENTRU ROMÂNIA, prezentarea unor proiecte de activitate integrată, realizate de colegele ZALUSCHI MONICA-MARIA și DIAC MARIANA, ca parte a proiectului menționat, expoziția cu lucrările realizate și dăruite de copii României, materialele și prezentările celorlalte colege, au lămurit conceptul de *gândire laterală prin oferirea unor modalități de abordare a acestuia în activitatea din grădiniță*. Prin modul în care a fost gândit proiectul *Cadou/cadouri pentru România*, făcut cunoscut colegelor, primit de către acestea, apoi abordat de fiecare și dus până la capăt, într-o formă originală de evaluare, de cunoaștere a impactului acestuia asupra învățării, atât în ceea ce privește învățarea la copii, cât și în ceea ce privește învățarea la adulții implicați, am exemplificat modul de aplicare a metodei **“Cele șase pălării gânditoare”**, chiar dacă, în cadrul cercului pedagogic doar ne-am imaginat purtarea pălăriilor. Pentru explicații clare și o mai bună înțelegere, am folosit informații din *Articolul preluat de pe Business-Edu.ro, „De Bono și cele 6 pălării gânditoare: ce poți face cu ele?”* - apărut în spațiul virtual Mar, 07/01/2014 - 08:09., în care autoarea, Roxana Luchianov, arată că potrivit lui Edward de Bono, **“Cele șase pălării gânditoare”** este o tehnică de comunicare, de învățare și de stimulare a creativității, cele șase pălării gânditoare fiind moduri de procesare a informației, simbolul perspectivelor prin care participanții trebuie să privească problema, arătând că este obligatoriu ca toți participanții să vorbească sub aceeași pălărie, pentru că altfel s-ar ajunge la gândirea prin argumentare, rol care aparține doar pălăriei Albastre. Edward de Bono, a descoperit ca majoritatea oamenilor *au una sau doua pălării*, când ar *trebui să poarte de fapt 6 (șase) pălării colorate diferite* pentru a fi performanți, a lua decizii bune și a comunica eficient cu ceilalți.

Iată cum au fost *purtate imaginar* cele 6 pălării, în exemplul de mai sus, proiectul Cadou/cadouri pentru România:

Pălăria ALBĂ: **sub ea se colectează informațiile și datele cunoscute despre** proiectul *Cadou/cadouri pentru România*; se referă la fapte, informații disponibile sau necesare. Sunt evidențiate și sugerate modalități de implicare, termenele limită și responsabilități.

Pălăria ROȘIE: **permite exprimarea emoțiilor și intuiției** referitoare la problema respectivă. Ce simțim la nivel emoțional și intuitiv despre problema respectivă, (ne axăm doar pe simțuri). În legătură cu proiectul *Cadou/cadouri pentru România*, sub pălăria roșie, purtată imaginar, fiecare educatoare a exprimat liber ceea ce a simțit referitor la această provocare; majoritatea colegelor a primit cu bucurie acest proiect, dar au fost și voci care la început au fost sceptice în privința reușitei sau necesității de a se deplasa cu copiii în localul în care avem sala CRED.

Pălăria NEAGRĂ: **sub ea se gândesc posibilele dezavantaje, riscuri, aspecte negative;** este pălăria problemelor, criticilor și a precauțiilor; exemplu – *Eu nu sunt de acord cu proiectul Cadou/cadouri pentru România, pentru că noi sărbătorim 15 martie..*

Pălăria GALBENĂ: **permite participanților să exprime beneficiile și efectele pozitive** ce apar. După câteva zile, timp de gândire, de reflectare asupra beneficiilor și efectelor pozitive privind implicarea în acest proiect, cadrele didactice cu delegare de responsabilități din partea directorului, în cele patru locații ale grădiniței, au prezentat o programare estimativă pentru venirea grupelor în CRED, să ofere cadoul/cadourile României, de ziua ei și a tuturor Românilor.

Pălăria VERDE: sunt gândite noi posibilități și alternative de soluționare. Pălăria Verde este cea a creativității, **schimbării**, a alternativelor, propunerilor, a ceea ce este interesant și provocativ. Purtând imaginativ această pălărie, fiecare educatoare, împreună cu copiii și chiar cu implicarea unor părinți, au dat frâu liber imaginației, creativității și au realizat cadouri dintre cele mai diverse și mai interesante, oferind copiilor ocazia de a dăruia cadoul/cadourile și de a se bucura împreună cu ceilalți de Ziua României. Chiar și educatoarele care au avut anumite rezerve, au pregătit cadouri, acestea fiind trimise la expoziție, fără să se implice și să implice direct copiii la sărbătoare.

Pălăria ALBASTRĂ: **este pălăria coordonării.** Sub această pălărie, pe care am purtat-o imaginar pe tot parcursul derulării acestui proiect, am menținut participanții focuși sub pălăriile respective, ducând astfel la bun sfârșit proiectul și realizând în cea mai mare parte obiectivele propuse. Concluziile au fost exprimate în termeni pozitivi, apreciind asertiv implicarea tuturor participanților: copii, cadre didactice, părinți, cu speranța și chiar convingerea că, pe viitor, acest proiect va fi asumat fără rezerve de toate cadrele didactice din grădiniță, inclusiv de cadrele didactice de altă etnie, cu toții fiind cetățeni ai României.

Chiar dacă pălăriile gânditoare *au fost purtate imaginar*, cel mai indicat este ca această metodă să fie aplicată sub formă de joc, cu purtarea acestor pălării, chiar și în meetinguri ale adulților, nu doar în cazul unor activități desfășurate cu copiii, deoarece jocul destinde atmosfera și

stimulează creativitatea. În grădiniță însă, având în vedere limitările în înțelegere, specifice vârstei preșcolare, cadrele didactice trebuie să manifeste o preocupare deosebită în a aduce la nivelul înțelegerii copiilor informațiile, sarcinile didactice și regulile acestei metode-joc.

Iată câteva din regulile care trebuie respectate în aplicarea *Metodei celor șase pălării gânditoare*, preluate din articolul menționat mai sus:

- *Fiecare persoană trebuie să poarte pe rând toate cele șase pălării, să cunoască foarte bine ce semnificație are fiecare culoare și să nu le confunde între ele.*
- *Nu trebuie să porți două pălării în același timp, ci să gândești simplu și corect.*
- *Trebuie să separe entuziasmul de fapte și faptele de emoții.*
- *Nu există o rețetă generală de utilizare a pălăriilor. Poți începe de la fapte - (pălăria albă), apoi explorează avantajele și dezavantajele - (pălăriile galbenă și neagră), generează soluții - (pălăria verde) și evaluează atașamentul emoțional, părerea echipei - (pălăria roșie). Este demersul cel mai cunoscut: informare, analiză, soluții, consensul alegerii. Sau poți face cu totul altfel, după cum dorești sau te obligă situația de față.*
- *În ședințe și discuții toți trebuie să poarte pălării de aceeași culoare în același timp.* - „Ce pălărie porți acum?” - *ar fi bine să întrebe conducătorul ședinței, când cineva e disonant cu grupul;* - „Dă-o jos și fii în consonanță cu noi toți!” . *Regula se aplică cu o excepție: pălăria albastră, cea a șefului, care trebuie să păstreze mereu controlul ședinței și să dirijeze schimbarea pălăriilor.*

În același articol Roxana Luchianov vine cu unele precizări:

- *problema trebuie analizată din mai multe puncte de vedere: emoțional, intuitiv, negativ pentru a nu subestima rezistența la schimbare, puterea afectivității, ura etc;*
- *Fiecare om are un stil cognitiv de procesare a informației; unii sunt critici, alții optimiști, alții reci și logici;*
- *Secretul este că toate acestea sunt doar pălării, unghiuri de vedere, pe care le schimbi pentru a progresa; spre exemplu: pentru a deveni din pesimist un optimist creativ sau dintr-un pragmatic, cu logica de fier, un om sensibil;*
- *Metoda celor șase pălării este folosită pentru a determina schimbarea perspectivei de gândire, luarea în calcul și a altor puncte de vedere;*

apoi face următorul îndemn, cu care rezonéz: ***Reînnoiește-ți garderoba și mintea cu cele șase pălării gânditoare!***

În final, pentru că nu am rezonat cu părți din conținutul unor prezentări făcute în cadrul acestui cerc pedagogic, am provocat discuții legate de necesitatea preocupării constante pentru adaptarea metodelor moderne nivelului preșcolar, demonstrând practic că nu este suficient, eficient și nici benefic pentru copii să le propunem astfel de metode, *de dragul de a da bine*, așa cum am constatat uneori și în calitate de metodist, cu ocazia efectuării unor inspecții.

BIBLIOGRAFIE

- 1.Bush, T., - *Leadership și management educațional. Teorii și practici actuale*, Editura Polirom, 2015;
- 2.Hattie, J. - *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori* – Editura Trei, Buc. 2014;
- 3.Mucchielli, A., - *Arta de a comunica - Metode, forme și psihologia situațiilor de comunicare*, Editura Polirom, Iași, 2005;
- 4.Abric, J.-C., – *Psihologia comunicării. Teorii și metode*, Editura Polirom, Iași, 2002;
- 5.Breben, S., Goncea, E., Ruiiu, Ge., Fulga, M., – *Metode interactive de grup - Ghid metodic*, Editura Arves, 2002.

MODELE DE BUNE PRACTICI ÎN ORGANIZAREA, DESFĂȘURAREA ȘI VALORIZAREA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE

*Prof. Bartha Melinda Ildikó, Prof. Gabor Elena Ela
Colegiul Național "Bethlen Gabor" Aiud*

În urma integrării europene a României, una din direcțiile fundamentale ale redefinirii învățământului românesc o constituie dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, formarea personalității autonome și creative, prin diversificarea și optimizarea activității educative extracurriculare și extrașcolare, de mare impact asupra elevilor, cadrelor didactice și comunității locale.

Noile demersuri educaționale redimensionează atât statutul cât și sarcinile cadrelor didactice, care trebuie să devină manageri de educație, prin intermediul unor proiecte/ programe educative operaționale, adecvate ethos-ului unității școlare și orizontului de așteptare al comunității locale, proiecte/ programe desfășurate pe baza unor convenții/contracte de parteneriat.

În acest scop proiectele educative extracurriculare vin în sprijinul elevilor, coordonate de formatorul de personalitate, omul din spatele acestor „creații” deosebite, cadrul didactic.

Aspirația pentru perfecționare a numeroaselor cadre didactice, inițiativa și disponibilitatea cadrelor didactice de a participa la parteneriate educaționale, motivează alegerea temei pentru simpozion.

Proiectarea și implementarea unor activități extracurriculare și extrașcolare, în școală și în comunitate, pe baza parteneriatului dintre elevi, profesori și membri ai comunității locale este o necesitate a activității didactice.

Extinderea preocupărilor pentru educație și mai ales elaborarea, coordonarea și desfășurarea unor proiecte educative extracurriculare ne atrag atenția nu atât asupra importanței acestora, cât mai ales asupra implicațiilor pe care le are asupra construirii și modelării personalității viitorilor cetățeni ai planetei, elevii de azi.

OBIECTIVELE ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE:

- Să se realizeze schimburi de experiență eficiente între cadrele din diverse unități de învățământ;

- Să se evidențieze rolului activităților extracurriculare în formarea și dezvoltarea personalității elevului;
- Să fie conștientizat rolul proiectelor educative extracurriculare în dezvoltarea învățământului;
- Să se exemplifice modalități de corelare a activităților extracurriculare cu activitățile incluse în curriculum național;
- Să se înțeleagă necesitatea realizării concordanței dintre capacitățile și interesele elevului și exigențele școlare impuse acestuia;
- Să se identifice metode și mijloace de comunicare între școală și familie în vederea asigurării succesului școlar;
- Să se realizeze prin interacțiunea complexă dintre cunoștințe, valori, atitudini, comportamente învățarea prin intermediul activității extracurriculare;
- Popularizarea rezultatelor obținute prin activitățile extracurriculare de către cadrele didactice participante;
- Să se realizeze schimburi de bune practici între unitățile de învățământ.

În prezentarea noastră vă vom aduce la cunoștință activitățile extracurriculare și proiectele care se derulează de obicei pe parcursul întregului an școlar.

Cea mai bună cale de a învăța este trăirea nemijlocită a tuturor experiențelor vieții. Educația instituțională, sistematică, programată nu se mai limitează de mult la spațiul reprezentat de o sală de clasă. Facilitatea întâlnirii elevilor cu realitatea concretă, vie, care evoluează și se transformă neîncetat dincolo de zidurile școlii, a devenit un imperativ al demersului didactic. Activitățile extracurriculare sunt modalitatea prin care profesorii și elevii descoperă că „a învăța” înseamnă „a experimenta”, „a coopera”, „a trăi”.

Aceste activități justifică actul educativ, motivează elevii în a-și dezvolta abilități, competențe, aptitudini într-un mod conștient.

Prima activitate care îi întâmpină pe elevi este

deschiderea anului școlar, care are loc la *Biserica Reformată*, ceea ce sugerează o profundă legătură între cele două instituții, ambele preocupate de cultivarea spiritului.

În anul 1992 a fost înființată **Formația de dansuri renescentiste Collegium Gabrielense**. În paralel cu formația de dansuri funcționează și **Formația de muzică renescentisă**, în cadrul căreia pe lângă elevi cântă și profesori.

Cercetașii. O altă activitate care mobilizează în jur de 100 elevi, începând de la clasele primare, până la clasele de liceu. Conducătorii acestei echipe sunt atât elevi, cât și profesori și părinți calificați pentru această formă de educație.

Dansurile populare.

Un alt mod de a petrece plăcut timpul liber, și în același timp păstrând vii obiceiurile și tradițiile. Acest grup de dansuri, pregătit de preotul școlii, a fost înființat recent, prima sa apariție pe scenă a fost în septembrie la Festivalul Strugurilor din Soltvadkert, Ungaria.

Corul Bethlen- una din valorile consacrate ale colegiului. Fetele poartă costume populare specific zonelor de unde provin: zona Ghimeșului, zona Harghitei, zona Sălajului, zona Târnavelor etc. Corul ne-a reprezentat de nenumărate ori atât în țară, cât și peste hotare.

Cercul Științific “Fenichel Samuel” activează elevi dornici de cercetare și cunoaștere. În cadrul acestui cerc ei participă la concursuri..

Pe parcursul anului școlar se derulează mai multe proiecte. În cadrul programului *Fără Frontiere* am efectuat vizite reciproce cu liceele din Szarvas, Hódmezővásárhely, Miskolc, Szolnok și Liceul Reformat Baar-Madas din Budapesta.

Din parteneriatul cu *Fundația Inter Art* a rezultat o serie de desene și picturi foarte frumoase, și le-a insuflat elevilor încrederea în sine în a-și exprima ideile și emoțiile pe pânză.

Timp de doi ani am derulat un parteneriat cu *Fundația Communitas*. Scopul acestui proiect a fost ocrotirea monumentelor istorice din județul Alba. Elevii au avut prilejul de a cunoaște și a conserva valorile istorice moștenite. Marele premiu al acestui concurs a fost o vizită la Bruxelles, Parlamentul Europei.

În continuare vă prezentăm evenimentele importante organizate anual, care au deja o tradiție în viața colegiului, și atrag numeroși vizitatori și foști elevi.

Probabil unul din cele mai așteptate evenimente este **Balul Bethlen**, majoratul claselor terminale. Perechile prezintă dansuri de societate care simbolizează intrarea lor în rândul adulților. Acest bal se caracterizează prin stil, clasă și rafinament.

Evenimentul cu care ne mândrim este **Festivitatea de Sport**, care atrage locuitorii orașului Aiud, părinți și alți oaspeți de pretutindeni. Este o festivitate a talentului, imaginației, perseverenței, a ordinii și disciplinei.

Ultimul mare eveniment organizat este **Festivitatea de Absolvire**. Ne luăm rămas bun într-un mod tradițional de la absolvenții liceului. Când și timpul ne este partener, festivitatea are loc în grădina școlii.

PROIECTUL EDUCATIV DRUMUL ART-IȘTIILOR SPRE MEKA LECTURII

Prof. Marincaș Marinela Adriana, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

(argument)

Vrem să credem cu prisosință că interesul pentru lectură nu a pierit cu adevărat, că drumul spre *Meka lecturii* nu este imposibil de străbătut, atât timp cât elevii noștri sunt încă determinați să-l cerceteze. Preocuparea noastră de bază este aceea de a-i împrieteni pe elevi cu Măria-Sa Cartea și să ne oferim astfel șansa nu doar de a-i cunoaște mai bine pe aceștia, ci și de a comunica mai eficient în cadrul orelor de literatură. Pentru un colectiv de elevi aflat la începutul unui ciclu școlar (clasa a IX-a) este imperios necesar ca profesorul de literatură să-și reconvertească misiunea de dascăl și să uzeze de toate metodele întru atingerea idealului de a le insufla elevilor curajul să-și exprime propriile opinii, să gândească liber, să-și descopere puterile creatoare.

Cartea trebuie percepută, totuși, într-o manieră corectă. Ea nu este o corvoadă, ci devine un loc sacru al întâlnirii cu sinele. Actualului profesor de limba și literatura română i se impune astăzi coborârea de pe înaltul pedestal al catedrei în mijlocul elevilor săi pentru a re poziționa în actualitate dialogul platonician menit să devoaleze tribulațiile vârstei adolescente. Împreună încercăm să derulăm un demers didactic de receptare a operelor literare în care noțiunile teoretice să fie însoțite de impresii personale care mențin inefabilul lecțiilor. Cititul pe sub bancă nu mai e inclus în repertoriul infracțiunilor, elevii fiind liberi să citească orice, oriunde și oricând, căci doar așa se poate forma și selecta gustul estetic pentru cărțile realmente valoroase. În plus, e necesar să le arătăm că și noi mai punem mâna pe o carte, să le reamintim de adolescentul pasionat al lui Giovanni Papini care, sărac fiind, savura pe nerăsuflăte o carte de la tarabă. Personal, cred că literatura se scrie din interior spre exterior, și nu invers, căci scriitorii își propun să ne conducă într-o croazieră spre tărâmurii necunoscute, primul punct turistic realmente esențial fiind Stațiunea Cunoașterii de Sine. Până la urmă cărțile ne hrănesc pe noi ca entități, ne ajută să creștem mari în spirit, ne sunt daruri divine, iar scriitori, oameni cu har. Totodată, cărțile ne ajută să ne împrietenim cu noi înșine, să ne descoperim, să ne acceptăm, să ne iubim ca apoi să-i putem iubi pe ceilalți, să ne putem bucura ca să bucurăm la rândul nostru.

Cartea este cu adevărat acel „speculum humanae salvationis” (oglanda mântuirii omenești) care apropie peste spațiu și timp pe cel care caută, de cel care descoperă; oglindă în care licărește o speranță de viitor. Sfidând noianul de vulgaritate în care viețuim, rămân tributara dorinței de a trăi clipa în care tot mai mulți elevi vor citi, mai mult și mai des. Reîntoarcerea în matricea Cărții ca nucleu al cunoașterii și ca filon al înțelepciunii, rămâne o urmă eficientă a unui principiu pe care Mircea Eliade însuși l-a formulat fără rest: „Nu contează decât ceea ce ne poate fertiliza. Niciun om, niciun peisaj, nicio carte nu mă interesează dacă nu mă sporește, unindu-se cu mine, ajutându-mă să devin mai fecund, mai puternic”.

Devine oportun ca în fiecare an să inițiem un proiect educativ prin care să instituim un protocol al întâlnirii între elevi și literatură. Astfel a luat naștere proiectul **Drumul Art-iștilor spre Meka Lecturii**, un proiect captivant care a urmărit realizarea conexiunilor între literatură și celelalte arte. Ideea a prins contur în anul școlar 2015-2016 și s-a constituit într-o pledoarie pentru lectură, inițiată de doamnele profesoare Marincaș Marinela și Albescu Nadia Flaviana. Programul derulat în cadrul proiectului a inclus, într-o geografie spirituală aparte, opere din literatura română, dar și din literatura universală. Din lecturi elevii au realizat recenzii inedite, și chiar videorecenzii. Atât eseurile literare inedite, cât și creațiile plastice ale artiștilor au depășit prin fantezie și imaginație, sfera îngustă a lumii filistinizate în care viețuim, conturând frânturi de vise, de gânduri, sau de artă. Creațiile elevilor au refăcut un puzzle de amintiri, de azi complet, prin faptul că din cititori ai cărților au devenit scriitori ai ei.

Proiectul s-a constituit astfel într-o autentică celebrare a lecturii, o sărbătoare a cărții, dar, mai ales o aducere în scenă a Cititorului, prin repunerea în drepturi a lecturii de plaisir. În acest fel,

școala capătă noi dimensiuni, ea fiind locul întâlnirilor fericite dintre așteptări și speranțe, dintre tărmurile cunoașterii, dintre cartea vieții și viața cărții, în așa fel încât lectura să fie o sărbătoare permanentă. Până la urmă, actul lecturii nu se rezumă la asimilarea irațională de informații, nu se referă la mitul ascunderii sinelui în spatele literaturii altora, ci se dorește a fi un *modus vivendi*, o condiție indispensabilă în care TU, Cititorule, ești Demiurg.

(grafică – Theiss Marie-Ellizabeth, Liceul de Arte „Regina Maria”)

(frânturi de gând...creații ale elevilor)

...

Theiss Marie - Elizabeth, Liceul de Arte „Regina Maria”:

După lectura cărții, sunt încredințată că puține lucruri îl marchează pe un cititor atât de mult, ca prima carte care își deschide cu adevărat drum spre inima lui. În plus, cred că însăși Cartea clădește în memoria cititorilor un palat unde, mai devreme sau mai târziu, indiferent câte cărți am citi, câte lumi am descoperi, câte am învăța și câte am uita, ne vom întoarce ... Cu toți avem un Cimitir al Cărților Uitate sau amânate. În ce mă privește, paginile care m-au fermecat vor fi mereu cele culese în Umbra vântului...

Dimitroglu Vlada, clasa a IX-a B Liceul de Arte „Regina Maria”:

Când avem în fața ochilor niște mari comori, nu ne dăm seama niciodată, fiindcă oamenii nu cred în comori. Și cel mai important lucru învățat din carte este că pentru a-l întâlni pe Dumnezeu e destul să privim în jurul nostru. Cartea devine de aceea, un manual de viață care mă conduce zi de zi înspre formarea caracterului meu. Cu fiecare lectură regăsesc în trupul ei plăcerea de a citi... Te unești probabil cu ea...

Griceniuc Mădălina, Liceul de Arte „Regina Maria”:

Uitam de mine când începeam o carte și, dacă uneori inima mea voia ca ea să nu se mai sfârșească, mintea îmi puneă întotdeauna ochii să alerge pe pagini, avidă să afle ce se întâmplă mai departe, tot mai departe, până la ultima filă. Mă întristam, uneori citită, aceea carte avea să moară. Dar inima mă sfătuia mereu să întind mâna după o alta, ca după o viață nouă: mai vie, mai captivantă, mai frumoasă.

Dăian Ioana, clasa a IX-a C, Liceul de Arte „Regina Maria”

Inima fiecărui popor este o candelă aprinsă care arde la flacăra iubirii de neam. Clipa de aer pe care o respirăm este cea care ne încălzește și ne luminează atunci când toate celelalte focuri se sting. Ea, inima de român e cea care ne îndrumă calea prin labirintul întunecos al vieții, ea e cea care, ca o maică veghează asupra mântuirii noastre. Cine să fie inima unui popor, dacă nu limba în care a glăsuit întâi? E ... limba românească pe care Nemuritorii, cei care ne privesc de sus îmbrăcați în mantalele genialității, au știut s-o păstreze în cel mai gingaș și mai pur mod. Au știut să o mângâie și s-o cânte maiestuos din lira lor orfeică. E nimeni alta decât „doina” lui Eminescu ce răsună prin frunzișul bătrânului tei. Sunt poveștile lui Creangă ce joacă încă prin cărbunii încinși ai sobei, la gura căreia ne încălzeam mânuțele în copilărie și focul sacru care se aprindea în ochii noștri fragezi. Sunt bucăți de timp hoinar care ne fac pentru eternitate mai buni și mai blânzi. Sufletul neamului doar noi îl putem păstra, ocrotindu-l sub icoana sfântă. Căci el nu e a nostru, el e al strămoșilor noștri în vecii vecilor.

Borza Alexandra, clasa a IX- a B Colegiul Național „David Prodan”:

Lumea și cartea trimit în mod etern și infinit la imaginile lor reflectate reciproc. Suntem prinși fără putință de scăpare într-un labirint care se multiplică la nesfârșit. Infinitul rezidă în imaginar: lumea dacă ar putea fi reprodusă, tradusă, publicată într-o carte, ar pierde orice început și orice sfârșit și ar deveni acest volum sferic, finit și fără limite în același timp, pe care toți oamenii îl scriu și în care sunt scriși.

Hondola Sorina, clasa a IX-a B, Colegiul Național „David Prodan”:

Neînțeleși, capricioși și dificili, intrăm în cochilia lecturii, unde avem libertatea să visăm, să ne imaginăm personaje, întâmplări, locuri, încercând să compensăm banalul vieții reale. Am vrea să facem o mulțime de lucruri, dar nu tot timpul reușim „Ai vrea să dansezi, dar nu știi cum, ai vrea să iubești, dar n-ai pe cine, ai vrea să vorbești cu cineva, dar n-ai ce spune”.

Popescu Ionela, clasa a IX-a B, Colegiul Național „David Prodan”:

De cum începeam să pătrund în miezul cărții, simțeam că devin, fără să știu, prizoniera ei. Aveam să descopăr că EU, cititorul sunt parte din creație. Cartea avea parfumul ei unic și inconfundabil. Fiecare filă își spunea povestea sub ochii mei, așa cum o ploaie de vară hrănește pământul însetat.

Arghișan Ioana, clasa a IX-a B, Colegiul Național „David Prodan”:

Îmi răsună și azi în minte vorbele mamei din copilărie, care-mi spunea că lumea poate fi descoperită cu ajutorul cărților. Aveam să aflu că, până și copii au libertatea de a colinda alte lumi necunoscute, alte ținuturi îndepărtate, oriunde și-ar propune, doar prin puterea gândului însetat de cunoaștere. Lumea cu care mă împrietenea fantasticul, avea să-mi ofere posibilitatea de a visa și de a evada din universul-vârtej în care mă aflam. Încă din copilărie mă simțeam atrasă de rafturile impozante ale bibliotecilor, aceste "relicvarii ale înțelepciunii veacurilor", cum le numea adolescentul-timid, Papini, din care nu mă gândeam să evaderez, și în care doream să petrec cât mai mult timp prețios. Răsfoiam filele aurite ce emanau asupra mea, miros de cunoaștere și aventură, file care mă purtau în lumi necunoscute.

STRATEGII DE REUȘITĂ A FIRMELOR DE EXERCİTIU LA COLEGIULUI ECONOMIC „DIONISIE POP MARȚIAN” ALBA IULIA

Prof. Beca Felicia, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

“Nu există secrete pentru succes. Este doar rezultatul pregătirii, al muncii susținute și a învățăturilor din eșec.” – Colin Powell

A reuși – acesta este visul oricărui competitor. A reuși în viață înseamnă și/sau este echivalent cu a învinge. Aceleași concepte ale psihologiei se aplică atât performerilor din mediul sportiv, cât și celor din întreprindere.

În primul rând pentru dezvoltarea unei afaceri de succes este nevoie de dezvoltarea resursei umane, care este cea mai importantă resursă din cadrul oricărei întreprinderi. Specialiștii consideră că

orice organizație trebuie să mențină o stare de presiune continuă asupra salariaților săi pentru ca aceștia să fie motivați pentru autoperfecționare, evitându-se astfel uzura cunoștințelor.

O altă posibilitate de dezvoltare a unei afaceri de succes este cu ajutorul strategiilor de reușită.

Strategia vizualizării constă într-o anticipare a succesului și se exprimă prin intermediul unei proiecții din viitor a scenariului acestuia.

Strategia obiectivelor se bazează pe o viziune clară și precisă asupra acțiunilor pe care urmează să le întreprindă omul de afaceri, managerul, care posedă capacitatea de a defini și de a transpune în practică, între starea prezentă și cea dorită, o serie de obiective intermediare și operaționale.

Strategia gestionării eficace a situațiilor permite omului de afaceri să integreze propriile obiective într-un demers perfect dinamic, constituind un mijloc privilegiat de a gestiona, în regim de continuitate, obiectivele, între starea prezentă și cea dorită.

Strategia schimbărilor rapide și eficiente permite oamenilor de afaceri să treacă, extreme de rapid, de la o stare mentală la alta, total opusă („*comutare mentală*”) ca, spre exemplu: de la admirație, la dispreț, bucurie-tristețe etc.

Strategia influențării constă în a-l determina pe interlocutor să adopte o stare mentală necesară scopului pe care ni-l propunem.

Strategia relațională se bazează pe „*transmiterea*” relațională a propriilor capacități asupra anturajului din mediul nostru ambiental. Practic, strategia relațională este o strategie de dublă influențare: de la noi către interlocutori; de la aceștia către propria noastră persoană.

În concluzie, dezvoltarea unei afaceri de succes constă în dezvoltarea psihologiei și calităților resursei umane (angajaților) prin imprimarea conceptului de „*a reuși*” dar, și prin adoptarea de către liderul întreprinderii a „*strategiilor de reușită*” care sunt necesare creșterii și continuității atât întreprinderii, cât și a individului din spatele organizației.

Firma de exercițiu în învățământul profesional și tehnic, profilul servicii, reprezintă o componentă a curriculumului național pentru profilul servicii și a curriculumului în dezvoltare locală pentru celelalte profiluri. La nivel extracurricular elevii participă la târguri interne și internaționale ale firmelor de exercițiu.

La nivelul Colegiului Economic „*Dionisie Pop Marțian*” Alba Iulia sunt înregistrate la ROCT un număr de 28 firme de exercițiu. Majoritatea firmelor de exercițiu colaborează cu *firmele mamă* care oferă elevilor angajați în firma de exercițiu sfaturi și consultații cu specialiști din domeniul activității practice, modele de documente, cataloage, strategii de reclamă și materiale publicitare, modele de calculație pentru salarii, prețuri și organizarea locului de muncă.

Elevii colegiului sunt implicați în toate concursurile județene, naționale și internaționale, obținând numeroase distincții și premii naționale și internaționale ale firmelor de exercițiu, cele mai importante fiind cele obținute la târgurile internaționale, după cum urmează:

TIFE BRATISLAVA 2009

Premiul III pentru cea mai bună prezentare electronică: FE SOUVENIR SRL

TIFE PLOVDIV 2010

Premiul III pentru ținuta profesională: FE BEAUTY OPORTUNITIES SRL

TIFE Bratislava 2011

Premiul II pentru cea mai bună firmă: FE AURUL APUSENILOR SRL

Premiul II pentru cel mai bun stand: FE BEAUTY OPPORTUNITIES SRL

Premiul III pentru cel mai bun catalog: FE Delycia SRL

TIFE CELJE 2011

Premiul I pentru cel mai bun stand: F.E. BEAUTY OPPORTUNITIES S.R.L.

TIFE PLOVDIV 2011

Marele premiu: F.E. DELYCIA SRL

Premiul I pentru cea mai bună ofertă: F.E. MEDIEVAL TRAVEL S.R.L.

TIFE PRAGA 2014

Premiul I cel mai bun spot publicitar: F.E. YUME TOURS S.R.L.

TIFE LIDO DE JESOLO 2015

Premiul III pentru cel mai bun catalog: F.E. TIME OUT CAFFE S.R.L.

TIFE OLOMOUC 2016

Locul III pentru cel mai reprezentativ elev din firma: FE BUSINESS GIFT SRL

Locul I pentru cel mai bun slogan: FE AURUL APUSENILOR SRL

Locul III pentru cel mai bun pliant :FE SEASONS TOUR SRL

Locul III pentru cea mai bună firmă : FE SEASONS TOUR SRL

Locul II pentru cea mai bună carte de vizită : FE SEASONS TOUR SRL

Locul I pentru cele mai bune materiale promoționale: FE YUME TOURS SRL

Locul I pentru cel mai bun pliant: FE YUME TOURS SRL

Locul III pentru cea mai bună prezentare în engleză: FE YUME TOURS SRL

Câteva din provocările Colegiului Economic ``Dionisie Pop Marțian`` Alba Iulia sunt reprezentate de proiectele bazate pe extinderea metodei moderne interactive de învățare firma de exercițiu:

- proiectul **“TOUR NET”** si **“TOUR REG”** în colaborare cu Kultur Kontakt Austria și Ministerul Afacerilor Externe 2001-2005
- **“FIRMA DE EXERCIȚIU-RAMPĂ DE LANSARE ÎN CARIERĂ!”** Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane - Investește în oameni! 2009-2011, în parteneriat cu Primăria Alba Iulia
- Proiectul **„Realizarea unui parteneriat în vederea stabilirii unei Scheme de Garantare pentru tinerii din județul Alba, România“** VS/2013/0230, 2014-2015, în parteneriat cu Consiliul Județean Alba
- Proiectul **”PARTENERIAT EDUCAȚIE BUSINESS – PEB”** POSDRU/175/2.1/S/151108, 20014-2015, în parteneriat cu CCD Neamț
- Proiectul **„Un alt viitor mai bun pe piața muncii”** POSDRU/161/2.1/G/141473, 20014-2015, în parteneriat cu ANTREC Alba și SIVICO România
- Proiectul **”Educație cu profit”** POSDRU/175/2.1/S/150105, 2014-2015, în parteneriat cu Camera de Comerț Alba Iulia

În acest context participarea tinerilor pe piața muncii este una din principalele provocări ale României, acest deziderat presupunând implementarea unui format modern și sustenabil de practică antreprenorială sau de shadowing la antreprenori locali, care să sprijine elevii să-și transforme firmele de exercițiu în companii reale. Elevii sunt pregătiți pentru piața muncii și pot dobândi competențele necesare pentru a deveni independenți financiar, se vor adapta la cerințele primului loc de muncă, fie învață să dezvolte firme care să creeze locuri de muncă și să aducă valoare adăugată în comunitățile din care provin.

Noua viață economică a țării are nevoie vitală de un nou tip de economist. Acestuia îi revine misiunea dificilă de a asigura în practică profitul activității economice, de a acționa creativ, înlăturând birocrația, arbitrarul, diletantismul. Rezultatele vor fi cu atât mai rapide și mai bune cu cât eforturile celor implicați vor fi mai angajate în asigurarea unui climat de muncă bazat pe promovarea competenței, a muncii în echipă, a spiritului de competiție.

Elevii formați în firma de exercițiu, viitorii economiști reprezintă unul dintre personajele cele mai importante ale vieții economice și sociale. Este o recunoaștere obligatorie, dacă vrem să avem întreprinderi rentabile, o economie eficientă. Și de fapt o societate prosperă. Evident este vorba despre adevăratul economist cerut de actuala economie, manager și întreprinzător eficient.

Referințe bibliografice

Adam Smith, *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*, W. Strahan and T. Cadell, London,

Aurel Manolescu, *Managementul Resurselor Umane*, Editura Economică.

Bogdan Pădure, *Cartea Economistilor*, Vol. I-II, Supliment la revista „Tribuna Economică” 1993, Colecția: „Ghid Profesional”

Dan Popescu, *Conducerea Afacerilor*, Editura Scripta, București 1995

MODALITĂȚI DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ÎN PROCESUL DIDACTIC DIN GRĂDINIȚĂ

Prof. inv. preșc. Szekely Cornelia, G.P.P. "Lumea copiilor" Blaj

Creativitatea reprezintă vârful construcției psihologice a individului, fiind rezultatul organizării optime a unor factori de personalitate foarte diferiți: cognitivi, afectivi, motivaționali, aptitudinali și atitudinali. Psihologii apreciază că latura transformativ-constructivă a personalității integrează întreaga activitate psihică și personalitatea individului fiind, în același timp, una din cele mai complexe dimensiuni ale personalității. În acest sens, Paul Popescu-Neveanu definește creativitatea drept „o dispoziție generală a personalității spre nou, o anumită organizare (stilistică) a proceselor psihice în sistem de personalitate”(1987).

Stimularea potențialului creativ al copiilor este influențat, într-o mare măsură, de conduita creativă a cadrului didactic, de modul în care acesta știe să creeze un mediu de învățare interactiv, incitator și dinamic. Aceasta presupune asigurarea climatului favorabil pentru exprimarea ideilor proprii de către copii, stimularea copiilor de a căuta noi conexiuni între fenomene, de a imagina noi soluții pentru probleme care se pot rezolva într-o manieră rutinieră, de a asocia imagini și idei, de a emite idei și de a dezvolta ideile altora. Conduita creativă a cadrului didactic asigură antrenarea copiilor în soluționarea unor „probleme” de tip divergent, angajarea în prelucrarea, organizarea și reorganizarea datelor, asigurarea dinamismului intelectual și afectiv, respectarea individualității fiecărui copil, adaptarea constructivă la natura copilului. Strategia didactică adoptată de educatoare, modalitățile de motivare, de evaluare, formele de grupare, de formulare a sarcinilor de învățare, creează premisa valorificării conținuturilor, în direcția stimulării potențialului creativ al copiilor: „creativitatea este un proces de învățare aparte, în care elevul și profesorul sunt una și aceeași persoană”(Arthur Koestler), deziderat spre care ar trebui să tindem cu toții, acest exercițiu putând constitui un pas în această direcție.

Modelul tridimensional al intelectului al lui J.P.Guilford încorporează și dimensiunea creativității. Rezumând o experiență psihometrică vastă, Guilford descompune fiecare factor intelectual în trei categorii de componente: operații, conținuturi și produse.

Operațiile, adică activitățile sau procesele intelectuale sunt: cogniția, memoria, gândirea convergentă, gândirea divergentă (sinonimă creativității) și evaluarea.

Conținuturile, adică diferitele domenii pe care se exersează operațiile, sunt: figural (realități concrete, percepute direct sau reprezentări imagistice), simbolic (domeniul semnelor-litere, cifre, note muzicale-care nu au decât sens convențional), semantic (care operează cu sensul cuvintelor), comportamental (operează cu material nonverbal: atitudini, comportamente, gesturi suscitade de trebuințe, gânduri).

Produsele sunt obiecte mai mult sau mai puțin complexe, asupra cărora se efectuează operațiile în cadrul fiecărui domeniu. Ele sunt clasificate în:

- unități: elementele cele mai simple. De exemplu: un cuvânt, o literă sau o cifră în domeniul simbolic;
- clase: ansamblu de elemente, având caractere comune;
- relații: legături între elemente;
- sisteme: ansambluri organizate de elemente articulate unele cu altele, în funcție de relațiile lor;
- transformări: trecerea de la o formă la alta pentru un element sau de la o clasă la alta;
- implicații: exprimă posibilele continuări ale situației.

Exersarea progresivă a factorilor intelectuali ai creativității se poate realiza folosind modelul tridimensional al intelectului ca o taxonomie, formularea obiectivelor pedagogice ce au în vedere valorificarea potențialului creativ, având ca punct de plecare gândirea divergentă, considerată prin definiție, ca o premisă a creativității. Pentru a opera cu componentele intelectuale ale modelului lui Guilford, am folosit un sistem de coduri, corespunzătoare fiecărui element:

Operații	Conținuturi	Produse
Co-cogniție	F-figural	U-unități
M-memorie	Si-simbolic	Cl-clase
Gc-gândire convergentă	Se-semantic	R-relații
Gd-gândire divergentă	C-comportamental	S-sisteme
E-evaluare		T-transformări
		I-implicații

Consider că folosind această taxonomie, pot fi construite sarcini de lucru și situații didactice cu cerințe creative pentru fiecare disciplină.

Michele Shea a „definit” creativitatea astfel: „*creativitatea înseamnă să vezi ceea ce încă nu există. Trebuie să afli cum s-o transpui în realitate și astfel devii un partener cu Dumnezeu*”.

Jocurile – exercițiu pe care le propun în continuare, aplicate la grupa mare în cadrul activităților de Educarea limbajului precum și în cadrul activităților de dimineață: Sector: *Biblioteca*, sunt o încercare în această direcție:

Gd.Se.U. - *Găsiți cât mai multe cuvinte, formate cu prefixul re-; exemplu: relua, revedea, reauzi, reciti etc;*

Gd.Se.Cl. - *Pornind de la cuvântul floare și „alintându-l”, găsiți cât mai multe diminutive: florică, floricea, floricele, florișoară etc.;*

Gd.Se.R. - *Găsiți cât mai multe cuvinte care să ne arate însușirile unui obiect. Exemplu: floare: albă, mică, parfumată, gingașă, minunată etc. Este stimulată fluiditatea și flexibilitatea verbală.*

Gd.Se.R. - *Pornind de la un cuvânt dat de educatoare, se cere copiilor să găsească cuvinte care exprimă acțiuni ale obiectului desemnat. Se apreciază răspunsurile care nu repetă soluțiile colegilor. În variantă, cuvântul nucleu este dat de unul din copii. Exercițiul cultivă fluiditatea și originalitatea.*

Gd.Se.S. - *Lanțul propozițiilor: pornind de la o propoziție prezentată de mine, fiecare copil formulează o altă propoziție, legată prin înțeles de cea dată. Fiecare copil poate să intervină ori de câte ori dorește, fără a împiedica însă, participarea celorlalți. Sunt acceptate și propozițiile care se bazează (dar nu le reproduc) pe cele exprimate anterior. În exercițiile următoare se pornește de la o propoziție formulată de un copil. Exercițiul cultivă fluiditatea și originalitatea gândirii.*

Gd.Se.T. – *Se cere copiilor să spună două cuvinte care le vin repede în minte. Cele două cuvinte sunt asociate în relații diferite. Exemplu: păpușă, grădină;*

păpușă în grădină;

grădina păpușii;

grădină cu păpușă;

păpușă cu grădină;

Se formulează propoziții care pot fi punctul de plecare pentru scurte povestiri. Exercițiul dezvoltă capacitatea de a face asocieri și imaginația.

Gd.Se.I - *Continuarea poveștii dincolo de finalul ei: copiii sunt mobilizați să continue povestea “ce se întâmplă după?” (Ce fac capra și iedul cel mic, după ce moare lupul? Ce face Scufița Roșie după ce vânătorul îi vine de hac lupului? Ce fac frații Elizei după ce sunt transformați din nou în oameni? etc.)*

Gd.Si.U. - *Spuneți cât mai multe nume (prenume), care să înceapă cu litera A (un sunet dat);*

-Găsiți cuvinte noi, prin schimbarea sunetului inițial, în cuvinte date: nas, pas, vas, ras sac, mac, rac, lac. Se cultivă flexibilitatea și fluiditatea gândirii.

Gd.Si.Cl. - *Grupați cuvintele/imaginile de pe tablă în cât mai multe moduri (după numărul de silabe, litera/sunetul cu care încep, sfârșesc etc.;*

Gd.Si.R. - *Grupați câte trei literele de pe tabla magnetică, formând cât mai multe cuvinte;*

Gd.Si.S. - *Formați cât mai multe propoziții în care toate cuvintele să înceapă cu același sunet. La început vor fi formulate propoziții simple: exemplu: Soarele strălucește; Silvia scrie etc., pe parcurs, copiii ajung la propoziții dezvoltate: Mama mănâncă mere mari etc;*

Gd.Si.T. - *Înlocuiește în propoziția dată, litera subliniată, cu altă literă, în cât mai multe variante, astfel încât propozițiile rezultate să aibă sens: Podul este mare (nodul, rodul);*

Gd.F.U. - *Spuneți ce este/cine este?(copiii indică cât mai multe „obiecte posibile”; exemplu: pată de cerneală, nor, băltoacă, inel, balon, cer, minge), etc.*

Gd.F.Cl. - *Se prezintă copiilor un grup de imagini care reprezintă obiecte din aceeași categorie, dar și imaginea unui obiect din altă categorie și li se cere să îndepărteze imaginea obiectului nepotrivit (intrusul). Exemple: urs, vulpe, lup, căprioară, câine, mistreț, portocală, roșie, măr, prună, autoturism, tramvai, avion, autobuz, motocicletă;*

Gd.F.R. - *Găsiți cât mai multe obiecte care se aseamănă cu obiectul prezentat de mine: minge, o carte, un pantof, o umbrelă etc. Fiecare copil are voie să exprime cât mai multe soluții, fără a le repeta pe cele ale colegilor.*

Gd.F.S. - *Pornind de la imaginea prezentată (o fetiță) formulează cât mai multe propoziții despre posibile acțiuni ale acesteia!*

Gd.F.T. - *Povești încurcate: este „greșită” povestea, astfel că eroii ajung în alte spații sau timpuri, copiii trebuie să continue povestea: exemplu: Cenușăreasa nimerește în povestea „Capra cu trei iezi”, Scufița Roșie este rea, iar lupul este bun etc.;*

Gd.F.I. - *Se cere copiilor să indice cât mai multe și variate consecințe ale unor întâmplări neobișnuite:*

- Ce s-ar întâmpla dacă nu ar mai fi soare?
- Ce s-ar întâmpla dacă nu ar fi grădinițe de copii?
- Ce s-ar întâmpla dacă nu s-ar fi descoperit încălțăminte? etc.

Se dezvoltă gândirea logică, dar și capacitatea predictivă.

Gd.C.U. - *Ghicește, ce poate fi....? (obiectul sugerat prin limbaj nonverbal);*

Gd.C.Cl. - *Ghicește cât mai multe acțiuni mimate de colegul tău!*

Gd.C.R. - *Redați prin gesturi, mimică, cât mai multe acțiuni opuse: râde-plânge; intră-iese etc;*

Gd.C.S. - *Identifică copiii care mimează în diferite moduri veselie, (plictiseala, oboseala, tristețea);*

Gd.C.T. - *Urmărește “cerința” mimată de colegul tău și rezolv-o în cât mai multe moduri;*

Gd.C.I. - *Ce aș face dacă aș fi...? - cer copiilor să-și amintească o poveste, un basm cunoscut și să se pună în locul unui personaj. Copilul nu reproduce întâmplările basmului, ci intervine cu modificări, în funcție de stările lui sufletești, pe care le exprimă verbal, paraverbal și nonverbal. Este stimulată capacitatea empatică.*

În concluzie, accentuez faptul că jocurile-exercițiu au o importanță deosebită în dezvoltarea creativității și activismului în învățare, deoarece stimulează efortul personal al copilului, tendința acestuia de a-și aduce contribuția proprie, de a fi inventiv, creativ. În același timp, ele sunt și mijloace la îndemâna cadrului didactic creativ, care îi permit acestuia să cunoască/măsoare potențialul creativ al copilului, deoarece, așa cum aprecia Oprea Crenguța –Lăcrămioara, „s-a spus pe drept cuvânt că profesorii creativi determină avântul creativității elevilor lor. Secretul constă în transferul setului de valori favorabile creativității dinspre îndrumător către discipol, fenomen urmat de autodezvoltarea și autoformarea acestuia din urmă, în funcție de atitudinile și convingerile devenite acum ale lui. În mod similar se petrec lucrurile în cazul profesorilor rigizi și convenționali. Cadrele didactice noncreative nu numai că nu vor agreea comportamentul specific elevului creativ (independența în abordarea și analiza problemelor, curiozitatea, spiritual de contrazicere, nonconformismul – în limita bunului simț – etc.), inhibând orice pornire către inovație, dar vor întâmpina dificultăți în depistarea elevilor cu potențial creativ, subestimându-i.”.

Să oferim deci copiilor posibilitatea de a-și spune întotdeauna părerea, într-o atmosferă caldă neautoritară, promovând o atitudine deschisă, prietenoasă, elastică, pozitivă, apreciind ideile bune și neridiculizând neresușitele, pentru a stimula activismul și creativitatea, chiar începând cu vârstele timpurii!.

BIBLIOGRAFIE:

Anucuța, A., Anucuța, P., - Jocurile de creativitate, Editura Excelsior, Timișoara, 1997;

Clinciu, A., - Creativitatea, în vol. "Pregătirea psihologică, pedagogică și metodică a profesorilor", Ed. Universității "Transilvania", Brașov, 2001;
Ionescu, M., - Demersuri creative în predare și învățare, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000;
Radu, I., Ionescu M., - Experiență didactică și creativitate, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1987;
Usaci, D., - Psihopedagogia creativității, Ed. Universității "Transilvania", Brașov, 2008;
Oprea, C.-L., - Strategii didactice interactive, E.D.P., R.A., 2007;
Rafailă, E., - Educarea creativității la vârsta preșcolară, Ed. Aramis, 2002;

CHE GUEVARA O LEGENDĂ A TINEREI GENERAȚII - UN EROU SAU UN CRIMINAL CU SÂNGE RECE

Prof. Cetean Daniela Valeria, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Pe 9 octombrie 2017 se împlinesc 50 de ani de la moartea unui personaj notoriu al secolului XX, revoluționarul argentinian CHE GUEVARA, pe numele său complet Ernesto Rafael Guevara de la Serna, una dintre cele mai cunoscute figuri ale culturii de masă contemporane. Personaj contestat, adulat de unii și criticat de alții, Che Guevara a devenit simbolul unei generații contestatare, al revoluției latino-americane și al dorinței de libertate și nonconformism. A devenit un icon al generației tinere care l-a adoptat fără a ști cine a fost cu exactitate acest personaj. Astăzi regăsim la tânăra generație, și nu numai, însemnele lui Che, imagini cu figura acestuia făcută celebră de fotografii Alberto Corda și bereta revoluționară cu steaua căreia i-a făcut o reclamă insistentă fostul primar al Constanței, Radu Mazăre. Fără a se cunoaște exact adevărul despre Che Guevara tinerii îl adoptă, știind în cel mai bun caz că a fost prieten cu cubanezul Fidel Castro. La atât se rezumă cunoștințele despre bărbatul tânăr, cu plete și cu basca de revoluționar.

Dar să vedem cine a fost Che Guevara! Acesta s-a născut în 14 iunie 1928 în Argentina în orașul Santa Fe într-o familie prosperă cu 5 copii. De mic e preocupat de lectură, a învățat limba franceză și a prezentat un mare interes pentru fotografie. La 20 de ani s-a înscris la Facultatea de Medicină din Buenos Aires pe care o termină la 25 de ani. La 23 de ani începe o călătorie prin America Latină și i-a legătură cu realitățile mizere ale muncitorilor din Peru, Columbia, Venezuela. Descoperă crasele inegalități și vine complet schimbat. După ce și-a luat diploma în medicină a mai făcut o vizită în Bolivia, Peru, Ecuador și Guatemala. În urma celor două călătorii a scris cartea *Jurnal pe motocicletă*.

În 1955 pleacă în Mexic unde îl întâlnește pe Fidel Castro. În acei ani va fi numit Che. A început să lucreze la condiția lui fizică - a făcut karate și alpinism. Îl ajută pe Fidel Castro să preia puterea în Cuba fapt pentru care va fi recompensat cu titlul de **Comandante** și cu distincția **Steaua Jose Martin** pe care o va purta pe bereta sa neagră. Imaginea revoluționarului cu beretă și stea va deveni celebră în întreaga lume datorită fotografiei cubanez Albert Corda. După ce Castro câștigă puterea în 1959 Guevara primește cetățenia cubaneză. El a devenit comandantul închisorii Cabana

unde au fost executați mii de deținuți politici. A fost numit mai apoi director al Băncii Centrale a Cubei și apoi ministru al industriilor. A orientat economia cubaneză după modelul sovietic.

După 1960 e trimis de Castro prin lume să răspândească lupta împotriva imperialismului american. A lansat astfel faimosul îndemn antiamerican „**Să creăm noi Vietnamuri!**” În 1965 critică deschis și URSS-ul fapt care-i atrage reproșuri și din partea lui Castro. Apoi nu va mai apărea în public. Alege să meargă în 1965 în Africa de unde se întoarce în Cuba după câteva luni foarte slăbit și bolnav, dar cu intenția de a pleca în Bolivia. Aici a încercat o luptă de guerilă, dar nu a avut susținerea necesară și la 8 octombrie grupul său este capturat, iar o zi mai târziu este executat. Avea 39 de ani. În Bolivia a luptat împotriva regimului de dictatură militară având și sprijinul lui Castro. Dar i-a avut împotriva pe americani cărora guvernul bolivian le ceruse ajutor. Implicarea CIA este astăzi un fapt recunoscut. Execuția lui Che Guevara a fost urmată de îngroparea corpului acestuia. Sute de persoane au venit să-l vadă, iar un medic militar i-a amputat mâinile pentru a autentifica corpul și pentru a avea o dovadă palpabilă a morții sale. Pe 15 octombrie 1967 Castro recunoaște moartea lui Che și decretează 3 zile de doliu național pentru că moartea acestuia a fost percepută ca o grea lovitură pentru mișcările revoluționare din America Latină. După 30 de ani, în 1997 rămășițele lui Che au fost exhumate și identificate cu ajutorul probelor ADN de către medici cubanezi și apoi transferate în Cuba. În Cuba a fost înmormântat cu funeralii de erou național în Mausoleul Santa Clara. A fost căsătorit de două ori și a avut 5 copii, unul din prima căsătorie și patru din a doua.

Prin moartea sa, prin talentul scriitoricesc cu care și-a promovat convingerile el a devenit eroul-martir al mișcărilor de stânga din întreaga lume și simbolul radicalismului și anti-imperialismului american. Unul din cântecele care a făcut istorie și care-l idealizează și-i glorifică lupta revoluționară a fost compus încă în timpul vieții, în 1965 de compozitorul Carlos Puebla și anume **Hastasiempre Comandante**. A avut o inteligență remarcabilă și calități intelectuale recunoscute, era un foarte bun șahist și un cititor pasionat, beneficiind de acasă de o vastă bibliotecă. A promovat ideologia marxistă, a luptat împotriva capitalismului, a apreciat revoluția culturală din China și a încercat să extindă revoluția comunistă în lume. A ajutat la instaurarea unui regim autoritar în Cuba și a ucis o mulțime de oameni, crime pe care chiar el le-a menționat în cărțile scrise și în jurnalul său. Cu toate acestea mitul lui încă rezistă. Tocmai pentru că el a prins contur mai ales după moartea sa în Cuba care și astăzi este plină de imaginea lui Che. Un tânăr entuziast care a vrut să schimbe lumea, dar într-o manieră care nu are nimic de-a face cu sloganurile de egalitate și justiție socială. Personalitatea sa va împărți în continuare lumea depinde de ce parte a baricadei s-ar afla.

Cert este că astăzi nu mergi prea mult pe stradă fără să dai de un tânăr care are imprimat pe tricou chipul lui Che Guevara. Nu mai vorbesc de discoteci și cluburi, unde Guevara se simte ca la el acasă. Tricouri, bluze, berete, insigne etc., sunt doar câteva suporturi pentru chipul lui Guevara. O întreagă industrie s-a creat în jurul acestei persoane charismatice. Rămâne întrebarea de ce este Che Guevara un erou atât de iubit? Este el modelul tineretului? Sau e doar rodul unui capriciu, al unei creații mediatice în scop comercial sau pur și simplu o modă? Puțin din fiecare. Și va rămâne un model atâta timp cât va fi mediatizat fără ca cei interesați să știe adevărul istoric. Măreț în ochii atâtor generații, un criminal cu sânge rece în ochii altora, Che Guevara rămâne și după 50 de ani un model al revoluționarului „de succes”!

Monumentul Santa Clara din Cuba

COPIL CA TINE SUNT ȘI EU...

Prof. înv. primar Guran Liliana Gabriela, Șc. Primară „Dionisiu Popoviciu” Tăuți, Metes

Declarația Universală a Drepturilor Omului precizează că toate ființele au aceleași drepturi. Pornind de la aceste articole, presupunând că toți copiii sunt egali, tratând elevii egal, suntem condamnați să comitem ilegalități. Trebuie să presupunem că sunt inegali pentru a-i trata egal. De aceea pentru a putea acorda atenția cuvenită unui copil chiar dacă este diferit trebuie privit egal de cei din jurul lui.

La școala Tăuți am început să lucrez cu un băiețel cu tetrapareză spastică, la început stângace, am reușit să colaborăm foarte bine iar Mihai se bucură de aprecierea mea și a colegilor. Apoi, provocarea de a-mi întări afirmațiile despre acești copii „diferiți” dar egali a venit când în clasa I a venit o fetiță cu o formă gravă de autism și cu care am pornit la drum prin activități de socializare și care s-a integrat foarte bine în colectivul clasei dar pentru că poate nu era destul. Tot în clasa I mai am o fetiță minunată diagnosticată cu AO (Uoieită sechelară, cataractă congenitală și fibroplazie retrolentală), deși nu am înțeles prea bine acest certificat medical în momentul în care mi-a fost înmănat de mama ei cu ochii în lacrimi. Am înțeles că dacă acei ochișori frumoși ai Cosminei nu pot să perceapă decât lumină și întuneric trebuie ca în viața ei să fac totul ca să apară culoare. Prin tot ceea ce am făcut și fac în continuare pentru Mihai, Florina și Cosmina cel mai mult îmi doresc să apară în viața lor o armonie de culori, acea paletă de culori pe care Cosmina a „zărit-o” la ora de opțional „Literatură pentru copii” în momentul în care copiii vizionau filmul „Dumbrava minunată” la scena din dumbravă ea a exclamat „ce peisaj extraordinar - super”, chipul îi radia de fericire dar acea fericire era puțin umbrită, căci filmul rula pentru toți „egal dar diferit”...

Bibliografie :

Vrășmaș Ecaterina – Școala și educația pentru toți, Ed. Miniped –București 2004

Revista învățământului primar nr.4 /2006, nr.2/ 2009

***Integrarea în școală a copilului în dificultate -2012 Colecția CRIPS /Resurse pentru formare

PROIECT DE DEZVOLTARE SOCIO-EMOȚIONALĂ „CĂSUȚA FERMECATĂ CU EMOȚII”

Insp. Educație timpurie Vârteii Aurora, Prof. Consilier, Vârteii Carmen

Argument:

Pentru a favoriza o bună adaptare socială și menținerea unei bune sănătăți mentale, copiii trebuie să învețe de mici să recunoască ce simt pentru a putea vorbi despre emoția pe care o au. Trebuie să învețe cum să facă deosebire între sentimentele interne și exprimarea externă și nu în ultimul rând să învețe să identifice emoția unei persoane din expresia ei exterioară pentru a putea să răspundă corespunzător.

Și cum, la nivelul învățământului preșcolar sunt foarte puțini psihologi, revine educatoarelor sarcina de a contribui la dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor. Grădinița este mediul social în care copiii au ocazia să interacționeze cu ceilalți copii, în mai mare măsură decât în familie, având posibilitatea să învețe sistematic despre comportamente sociale adecvate și despre emoții. Educatoarea ajută copiii să-și dezvolte optim competențe sociale, care facilitează manifestarea unor comportamente adecvate și acceptate din punct de vedere social, și care au consecințe pozitive asupra celor implicați - copii și adulți - în așa fel încât, să permită atingerea propriilor scopuri cu respectarea nevoilor celorlalți.

Prin activitatea din grădiniță copiii învață nu numai despre regulile sociale și modul de interacțiune cu ceilalți, ci și despre manifestarea adecvată a emoțiilor. Își dezvoltă competențe emoționale referitoare la trăirea, exprimarea, înțelegerea și recunoașterea emoțiilor, și ceea ce este foarte important, faptul că dobândesc unele strategii de reglare emoțională adecvate vârstei, necesare pentru gestionarea corectă a emoțiilor negative, în consecință, o adaptare mai bună la cerințe. Copiii învață despre emoții și modul în care pot fi gestionate corect în contextul interacțiunilor sociale, prin practicile de socializare utilizate de către educatoare și părinți.

Rezultatele pozitive sunt influențate și de relația educatoare-copil. Este foarte important ca educatoarea să identifice mijloacele prin care să prevină dezvoltarea deficitară a competențelor sociale și emoționale în perioada preșcolară, știindu-se că aceasta are efecte negative asupra adaptării copiilor la școală sau în viața adultă.

Prin urmare dezvoltarea emoțională este un factor important atât pentru dezvoltarea echilibrată a copilului din toate punctele de vedere, cât și pentru inserția lui armonioasă în viață, mai târziu, ca adult. Dar pentru aceasta, copilul are nevoie să dobândească pe lângă competențele socio-emoționale și un set de competențe adaptative. Acestea fac referire la conștientizarea propriilor trăiri și ale altora, asumarea și exprimarea liberă și deschisă, abilitățile empaticе, capacitatea de a înfrunta obstacolele, frustrările și conflictele și de a le rezolva într-un mod creativ. Toate acestea reprezintă premise în dezvoltarea personală a copilului.

Scopul proiectului educațional „*CĂSUȚA FERMECATĂ CU EMOȚII!*” constă în dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 și 6 ani și încurajarea cadrelor didactice cât și a părinților pentru implicarea în procesul de dezvoltare socio-emoțională a celor mici.

Obiectivele principale ale proiectului sunt:

1. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a emoțiilor principale (fericire, tristețe, plăcere, bucurie, rușine, furie, mândrie, vinovăție, frică, s.a.) manifestate la ei și la cei din jur.
2. Dezvoltarea capacității de empatie, de respect, de înțelegere și acceptare pentru sentimentele celorlalți.
3. Dezvoltarea abilității de a-și exprima emoțiile într-un mod adecvat.
4. Recunoașterea faptului că între evenimente și emoții intervin gânduri raționale, care ne ajută să ne controlăm emoțiile.
5. Exersarea modalităților de gestionare a propriilor emoții (depășirea emoțiilor care inhibă și controlarea celor care îi stimulează exagerat).
6. Găsirea unor soluții la situații cotidiene conflictuale.
7. Sporirea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii.
8. Dobândirea unor procedee de autocontrol emoțional care să conducă la relații sociale adecvate.

Grup țintă: Preșcolarii (grupa mijlocie, grupa mare,)

Beneficiari direcți: Preșcolarii, cadrele didactice

Beneficiari indirecți: Părinții, comunitatea.

Resurse Materiale: jetoane, planșe, roată cu emoții, oglinzi, cărți cu povești terapeutice, truse de construcții, de joc de rol, marionete, jucării din pluș, păpuși, lădițe cu surprize, trăistuțe, medalioane, rechizite, diafilme, diascop, CD-uri, retroproiector, calculator etc.

Rezultate așteptate: La finalul proiectului copiii vor fi capabili să-și recunoască emoțiile lor și ale celorlalți, să aibă un mai bun control asupra propriilor emoții, să manifeste empatie față de ceilalți și respect față de sentimentele lor și să exerseze modalități de comunicare și cooperare nonviolentă.

Proiectul constă în activități lunare ce se vor desfășura în perioada anului școlar 2016-2017 și se adresează tuturor copiilor din grupa mijlocie și mare.

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR.

Vor fi în total 12 activități pentru anul școlar 2016-2017, fiecare activitate bazându-se pe:

- a. *Povești terapeutice;*
- b. *Materiale adecvate pentru cadre didactice și părinți;*
- c. *Jocuri didactice sau activități specifice pentru copii.*

Activitatea nr. 1: Spune ce simți ? (Joc senzorial)

Obiectiv:

Să identifice emoțiile pe baza componentei nonverbale sau senzoriale (expresia facială, postura, și modificările fiziologice).

Descrierea activității:

În cadrul acestei activități copiii vor sta în șezut pe covor, se vor prinde de mâini, uneori se vor strânge puternic, alteori foarte puțin se vor atinge pe mânuțe, apoi vor discuta despre faptul că este natural ca orice om să aibă emoții, este natural să îți exprimi emoțiile într-o manieră sănătoasă și că aceste emoții se observă, de cele mai multe ori, din figura/mimica și comportamentul omului.

Copiii vor discuta despre emoțiile trăite în diverse situații și le vor recunoaște în cadrul unei povești raționale în care fiecare personaj exprimă câte un sentiment.

Modalități de evaluare:

Pasul 1: Copiilor li se prezintă un context iar ei trebuie să exprime emoția potrivită.

Pasul 2: Copiii primesc o fișă de lucru în care vor trebui să completeze semnele caracteristice pentru 4 emoții principale (bucurie, tristețe, teamă, furie).

Activitatea nr.2: „Cei trei iezi neastâmpărați”(comportamente).

Obiectiv:

- să precizeze distincția între comportamente adecvate și neadecvate;
- să cunoască consecințele nerespectării regulilor.

Descrierea activității: Se expune copiilor povestea „Cei trei iezi neastâmpărați”, se discută conținutul povestirii, se identifică consecințele nerespectării regulilor, se stabilesc recompense-sanctiuni pentru comportamente în diverse situații.

Modalități de evaluare: Jocuri de rol în care să exerseze regulile de comportament în diverse situații.

Activitatea nr. 3: Să-l ajutăm pe Toby! (Empatia)

Obiective:

Să identifice emoțiile altor persoane în diverse situații.

Să manifeste empatie și grijă față de ceilalți.

Să transmită verbal și nonverbal mesaje afective.

Descrierea activității:

Copiii reiau recunoașterea și denumirea emoțiilor învățate în activitatea precedentă, și fac un prim pas în atribuirea unei cauze a acestor emoții, făcând legătura cu contextul.

Totodată, pe baza unei povești terapeutice (*Să-l ajutăm pe Toby*) copiii își dezvoltă empatia, asimilând modalități concrete prin care pot veni în ajutorul colegilor care au nevoie.

Modalități de evaluare:

Pasul 1: Copiii sunt puși să recunoască și să denumească emoțiile exprimate prin mimica educatoarei sau a altui copil din grupă.

Pasul 2: Ceilalți copii din grupă trebuie să identifice modalități prin care pot ajuta copilul care simte o emoție negativă.

Pasul 3: Copiii trebuie să completeze următoarea expresie dată de cadru didactic: *Mie îmi pasă de*

Activitatea nr. 4: „Să împodobim brăduțul”(Activitate practică)**Obiectiv:**

- Înțelegerea comportamentelor prosociale.
- Stabilirea unor reguli de cooperare în grup și respectarea lor.

Descrierea activității:

Educatoarea citește invitația lui Moș Crăciun de a realiza o expoziție cu brăduți împodobiți.

Copiii se împart pe grupe, își aleg materialele singuri și încep lucrul (unii pictează globuri, alții steluțe, alții figurine de iarnă, etc. La final se împodobesc brăduții cu aceste lucrări realizate de copii. Se încurajează și se laudă cooperarea în grup.

Modalități de evaluare:

Pasul 1. Se analizează materialele

Pasul 2. Se stabilesc regulile

Pasul 3. Se urmărește respectarea acestora, cooperarea și înțelegerea între copii.

Activitatea nr. 5: „Roata emoțiilor” (etichetarea emoțiilor): joc didactic.**Obiectiv:**

- Să identifice și să eticheteze corect emoția din jeton și să o așeze în cufărul cu emoții pozitive sau negative.
- Să redea întâmplări în care în care au trăit aceste emoții.

Descrierea activității: Se folosește un cadran rotund pe care sunt reprezentate emoțiile, iar când roata se oprește la o imagine, copiii identifică emoția, o exprimă și dau exemple de întâmplări în care au trăit aceste emoții.

Modalități de evaluare:

Pasul 1. Recunoașterea și clasificarea emoțiilor.

Pasul 2. Asocierea trăirilor emoționale cu un anumit context.

Activitatea nr.6: „Ce ție nu-ti place –Altuia nu-i face”(desen-joc de construcții).**Obiectiv:**

- Conștientizarea și etichetarea corectă a emoțiilor;
- Dobândirea unor strategii adecvate de reglare emoțională.

Descrierea activității: Se lucrează pe echipe, și pe situații antagonice: Pe coli mari de carton unii copii desenează un câmp cu flori, ceilalți o casuță. Primii sunt lăudați și încurajați, ceilalți sunt criticați și descurajați. Același lucru cu grupuri care construiesc sau modelează. Câțiva copii numiți de educatoare le strică lucrările. Se descriu trăirile și se caută soluții de împăcare.

Modalități de evaluare:

Pasul 1. Se prezintă diferite situații (părinții nu te-ar lăsa la TV, un coleg ți-ar strica jucăria, un copil te-ar lovi etc).

Pasul 2. Se descriu trăirile și se caută soluții.

Pasul 3. Se dezvoltă sentimentele apartenenței la grup.

Activitatea nr. 7: Poveste terapeutică: „Frica de întuneric!” (Ce facem când ne este frică?)**Obiectiv:**

- Să descrie momentele în care s-au confruntat cu această emoție.
- Să prezintă modalități concrete de autoreglare emoțională în cazuri de frică.

Descrierea activității: Se prezintă povestea și se analizează. Apoi copiii sunt rugați să numească lucrurile de care le este frică, și apoi să le deseneze. Educatoarea le așează pe două table: una dintre ele e rezervată lucrurilor/evenimentelor reale (care au posibilitatea să se întâmple), iar cealaltă tablă este pentru cele imaginare (monștri, personaje din filme etc.). Educatoarea discută despre fricile reale și cele imaginare, și caută împreună cu copiii modalități prin care pot fi depășite sau măcar minimizate.

Modalități de evaluare:

Pasul 1: Se audiază cântecul „Strălucește mică stea”. Se discută posibilitățile de recunoaștere a fricii.

Pasul 2: Copiii trebuie să povestească o întâmplare în care ei au manifestat un comportament curajos. Aceștia primesc o medalie pentru curaj.

Activitate nr.8. poveste terapeutică „Mașa, Sașa și Dașa”(furia și supărarea versus capacitatea de a ne rezolva problemele în mod rațional).

Obiectiv:

- Să descrie situații în care au fost furioși și cum au reacționat.
- Să prezinte situații în care s-au simțit supărați/triști.
- Să găsească soluții pentru rezolvarea problemelor.

Descrierea activității: Copiii audiază conținutul povestirii, identifică emoțiile de furie și supărare, apoi precizează la ce soluții ar fi putut recurge personajele pentru rezolvarea problemei. Se notează răspunsurile copiilor și se compară cu cele propuse de eroina povestirii.

Modalități de evaluare:

Pasul 1. Recunoașterea și descrierea emoțiilor personajelor.

Pasul 2. Găsirea alternativelor pentru rezolvarea problemei.

Pasul 3. Discutarea consecințelor emoțiilor negative.

Activitatea nr.9. „O mască râde, una plânge...”

Obiectiv:

- Să identifice și să exprime corect diferite emoții;
- Să lipească elementele necesare pentru a exprima o trăire pozitivă sau negativă, realizând o mască.

Descrierea activității: Copiii se împart pe grupe în funcție de ecuson. Fiecare va primi câte un plic în care sunt materialele necesare confecționării unor măști (vesele, triste, furioase, etc). Se analizează fiecare mască și se grupează în funcție de emoția exprimată.

Modalități de evaluare:

Pasul 1. Se analizează fiecare element care compune emoția.

Pasul 2. Se apreciază lucrările realizate și răspunsurile copiilor.

Pasul 3. Se desfășoară un carnaval și se veselesc cu toții.

Activitatea nr. 10: Tehnica broșuței țestoase!

Obiectiv:

- Să conștientizeze importanța sentimentelor de prietenie și cooperare.
- Să aplice modalități concrete de autoreglare emoțională în cazuri de furie.

Descrierea activității: Copiii află povestea și tehnica broșuței țestoase de gestionare a furiei. Totodată, ei primesc și câteva exemple de soluții posibile în cazul unor astfel de situații.

Modalități de evaluare:

Pasul 1: Fișă de lucru cu exemplificare acțiunilor broșuței țestoase.

Pasul 2: Copiii sunt rugați să menționeze felul în care ei sau alți copii din grupă au reușit să-și gestioneze corect frustrarea sau furia. La finalul unei zile, copiii care merită, vor primi diplome sau premii pentru gestionarea corectă a situației în care s-au aflat. Se vor acorda diplome și celorlalți copii, dar numai atunci când aceștia vor da dovadă de autocontrol, astfel transmițându-se principiul că toți pot da dovadă de autocontrol, doar că diferă ritmurile lor de dezvoltare.

Activitatea nr. 11: În căutarea fericirii ! (convorbire pe baza unor imagini sugestive)

Obiectiv:

- Să denumească emoțiile care le plac și situații în care au trăit aceste emoții.
- Să cunoască și să înțeleagă faptul că nu întotdeauna obținem ceea ce vrem.

Descrierea activității: Se analizează imaginile și se stabilesc emoțiile sugerate. Se prezintă apoi povestea „În căutarea fericirii”. Pe baza poveștii terapeutice copiii pot face diferența între ceea ce ne dorim și ceea ce putem obține. Iată ce îl putem întreba pe copil?

De ce era nefericită prințesa?

Pe tine ce te face fericit?

Ce poate învăța pe copil aceasta poveste?

- că nu întotdeauna obținem ceea ce vrem;
- că fericirea nu se reduce la ceea ce deținem, că uneori, fericirea stă în lucrurile simple, dar și în libertate și în compania persoanelor apropiate;
- că prietenii sunt importanți pentru fiecare dintre noi.

Modalități de evaluare:

Pasul 1: Fișă de lucru: Copiii trebuie să selecteze situațiile care le-ar produce sentimente de bucurie.

Pasul 2: Copii desenează prințese sau copii fericiți.

Activitatea nr. 12. „Cursa cu obstacole și surprize” (jocuri de mișcare).

Obiectiv:

- Consolidarea comportamentelor prosociale.

- Dezvoltarea abilităților de interrelaționare adecvate, să învețe să ofere ajutor, încredere și cooperare.

Descrierea activității: Se amenajează curtea grădiniței pentru derularea parcursurilor aplicative (lădițe cu surprize, jucării obstacole etc.) Copiii din fiecare echipă își încurajează coechipierii, le oferă ajutor la îndeplinirea sarcinilor.

Modalități de evaluare:

Pasul 1. Respectarea regulilor de joc.

Pasul 2. Joc de evaluare: „Ghemul magic” (recunoașterea și descrierea calităților colegilor din grupă).

Bibliografie:

1. Botis, A., Mihalca, L. (2007). „Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani” . Buzău : Alpha MDN, 2007)
2. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M. (2005). „Metode interactive de grup. Ghid Metodic. 60 de metode si 200 aplicații practice pentru învățământul preșcolar”. Craiova: Arves.
3. Vernon, A. – „Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional - emotivă și comportamentală”, editura ASCR, Cluj Napoca, 2006
4. Goleman, D. Inteligența Emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2008.

CONEXIUNI ÎNTRE ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR TRADIȚIONAL ȘI ALTE ALTERNATIVE EDUCATIONALE

Prof. inv. primar Șuteu Susana, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Educația are nu numai percepțe, dar și suflet din partea educatorului. Ea cere fapte și afectivitate. Gaston Berger constată: „a-l înarma pe un om pentru a-i permite să trăiască într-un univers în accelerație continuă, înseamnă a-i da o dată cu cunoștințele indispensabile, entuziasm, luciditate și curaj.”

Educația este deci o relație socială, implicând interacțiunea a numeroși factori cum ar fi: resurse umane și materiale, procese de predare - învățare și evaluare. Un învățământ fără învățător este greu de închipuit. De calitatea vieții lui sufletești depinde valoarea și densitatea spirituală a relației cu discipolul. Prin urmare oricine se ocupă de educație și de învățământ nu poate ocoli problema învățătorului. Ar risca să ignore unul dintre cei mai importanți factori ai civilizației și ai calității morale, a vieții unui popor. Este firesc că cei mai importanți pedagogi români au făcut referire în opera lor, la locul și importanța învățătorului într-o societate, la calitățile lui, la cerințele pe care este chemat să le onoreze într-o colectivitate, într-o cultură.

Învățământul românesc este recunoscut ca fiind valoros prin intermediul rezultatelor obținute de elevi la concursurile școlare internaționale, cum ar fi: olimpiade de matematică, fizică și chimie, concursuri de canto, vioară și pian etc. Asemenea copii supradotați și supraspecializați, doriți de fiecare cadru didactic au reprezentat ani de-a rândul o aspirație ce stătea la baza conceperii procesului didactic. De fapt, programele și manualele școlare alternative par să faciliteze drumul spre această aspirație, fiind tot mai complexe, mai dense și cu un conținut din ce în ce mai greu de asimilat. Experiența a demonstrat necesitatea unei noi viziuni asupra procesului de instruire și educație, care să permită accesul fiecărui copil în lumea cunoașterii, însușirea volumului de informații, priceperi și deprinderi, necesar adaptării la exigențele societății contemporane.

„Pedagogia este asemenea unui organism, dacă nu evoluează moare. Așa cum organismul are o fiziologie a creșterii tot așa și pedagogia trăiește o dialectică a înnoirii.”

După 1989 au pătruns în învățământul românesc tot mai multe date referitoare la modalitățile de abordare a procesului instructiv educativ, astfel încât acesta să corespundă atât idealului educațional, cât și nevoilor copilului. Fie că este vorba de modelul francez, belgian, olandez sau alternativele pedagogice: Montessori, Freinet, Waldorf, Head Start, subiectul central îl constituie copilul cu particularitățile lui speciale de vârstă sau individuale. Schimbările de experiență, relațiile interculturale, cursurile ținute de specialiști din afara țării au oferit o largire a orizonturilor privind educația.

Pluralismul școlar despre care se vorbește azi în cadrul preocupărilor de modernizare a învățământului românesc are drept scop evidențierea rolului educatorului, acela de a modela personalitatea copilului și de a-l face capabil să se adapteze și să se integreze în mediul social, cu condiția respectării individualității sale. Aceasta este ideea de bază de la care pornește orice alternativă pedagogică. În plus, se formează capacitatea de a gândi liber, fără constrângeri sau limitări. În susținerea convingerilor proprii se insistă asupra „minții deschise” stimulându-se interesul pentru cunoaștere, cultivarea atitudinii de respect și toleranță față de cei din jur.

Este necesar ca educatorul să cunoască experiența de viață a elevilor care asimilează informații și abilități din cele mai diverse domenii (geografie, biologie, astronomie, istorie) urmărindu-se valorificarea în plan școlar și social. Colaborarea tuturor factorilor educaționali în scopul realizării obiectivelor specifice fiecărei etape de învățare este o certitudine, iar dintre aceștia, familia ocupă rolul primordial, știut fiind că școala preia copilul din mediul care i-a asigurat creșterea și dezvoltarea în cei șapte ani de acasă.

Prin extinderea în învățământul primar a programului Step by Step se urmărește individualizarea procesului instructiv-educativ, asistarea copiilor în luarea deciziilor, implicarea familiei în viața școlii. Beneficiind de un mobilier care satisface interesul copiilor, învățătorul intervine ca moderator, urmărind însă transmiterea de informații conform programelor aflate în vigoare. Un rol important în desfășurarea programului zilei, îl are *întâlnirea de dimineață*, prilej în care învățătorul obține informații referitoare la preocupările de moment ale fiecărui elev, la întâmplările deosebite petrecute în ziua precedentă. Se stabilește astfel o relație de comunicare favorabilă învingerii timidității și în același timp dezvoltarea vocabularului.

De asemenea, programul Step by Step pune un mare accent pe colaborarea cu familiile elevilor. Acesta se concretizează atât prin schimbările de informații dintre învățător și părinți, cu privire la starea de sănătate a copiilor, la evoluția școlară, dar și prin implicarea efectivă în actul didactic. Părinții pot asista la activități desfășurate la școală, pot ajuta la confecționarea și distribuirea materialului didactic, pot ajuta la organizarea serbărilor școlare, a excursiilor, a vizitelor etc...

Multe dintre evenimentele enumerate mai sus nu constituie noutăți pentru învățământul tradițional. Se cuvine subliniat faptul că datorită accentului pus pe latura cognitivă, aspectul formativ a trecut pe locul al doilea.

Succesul în educație depinde în mod evident de calitatea celui care o realizează. Fie că este vorba de învățământ tradițional sau de alternativă pedagogică, de sectorul învățământului preșcolar, primar sau gimnazial, cadrul didactic trebuie să dovedească o bună pregătire profesională,

creativitate, spirit de observație, capacitate rapidă de adaptare la situații noi, spirit de colaborare, receptivitate la nou, toleranță în relațiile cu elevii și cu cei din jur.

Este important ca fiecare cadru didactic să nu uite că reprezintă modele de comportament pentru elevi și de aceea este bine să respecte fiecare copil, să fie consecvent și imparțial, să admită că și copii sunt supuși greșelilor, să aprecieze eforturile individuale, să creeze atmosferă de lucru în sala de clasă. Cu toate că fiecare început de drum constituie o piatră de încercare, sperăm ca obstacolele să fie trecute cu succes, iar perseverența să nu fie singura calitate a celor ce realizează acest program.

Bibliografie:

PĂUN, E., POTOLEA, D., (2002) *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative* Ed. Polirom, Iași

***Reforma învățământului din România: Condiții și perspective, Ministerul Învățământului, Institutul de Științe ale Educației, București

BĂRSĂNESCU ST. *Învățământul românesc contemporan și destinul neamului*, Iași, Tipografia „Alex Țerek” 1939

SPECIFICUL DIMENSIUNII ERGONOMICE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. inv. primar Matei Aniela Ioana, Școala Gimnazială „Emil Racoviță” Gârda de Sus

„Managementul” este un termen care are multiple înțelesuri și care, în accepțiunea lui generală se referă la *activitatea și arta conducerii*. Introdus inițial în limba română pentru a fi utilizat în domeniul economic, aria lui a fost ulterior extinsă și în alte domenii, printre care se numără și cel al educației, sub numele de „management educațional”. În condițiile actuale orice cadru didactic trebuie să fie, pe lângă un bun pedagog și un bun manager, care trebuie să demonstreze câteva comportamente fundamentale în activitatea sa cu clasa de elevi: de organizare, de planificare, de coordonare, de conducere, de planificare, de îndrumare, de motivare, de consiliere, de conducere, de control și evaluare.

Din perspectiva educațională, termenul de management apare în mai multe ipostaze: „management” și desemnează un concept mai larg decât managementul școlar, având în vedere politica educațională.

„Managementul școlar” se raportează la conducerea activității școlare din punct de vedere instituțional, în raport cu managementul educațional, care se referă la conducerea actului educațional în ansamblul manifestărilor sale.

Managementul clasei trebuie să devină o componentă intrinsecă științelor pedagogice, în directă interdependență cu teoria instruirii, în măsura în care actul se manifestă ca act de conducere, aflat într-o solidă unitate cu toți factorii, cu toate funcțiile și cu toate principiile care îl determină.

O definiție satisfăcătoare însă din punctul de vedere al caracteristicilor psiho - socio - educaționale poate fi următoarea: managementul clasei de elevi este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele teoretice de abordare ale clasei de elevi, cât și structurile dimensional – practice ale acesteia (ergonomică, psihologică, psiho-socială, normativă, relațională, operațională și creativă), în scopul facilitării intervențiilor cadrelor didactice în situațiile educaționale concrete, prin exercițiul microdeciziilor educaționale.

Într-o organizație școlară, activitatea managerului este foarte importantă pentru funcționarea eficientă a unității în ansamblu. Eficiența activității managerului probează competența acestuia.

În sistemul social de educație și învățământ învățătorii trebuie să se raporteze la cei pe care îi educă, să stabilească relații de colaborare cu elevii și părinții acestora și cu alți factori interesați ai societății. Ei nu educă numai la catedră, în clasă, ci prin fiecare contact relațional cu copiii și părinții, desfășoară o muncă de creștere și dezvoltare, de conducere și direcționare. Activitatea

cadrelor didactice se desfășoară în fața unor individualități psihice umane în formare. De aici derivă necesitatea unei maxime responsabilități față de comportamentele și intervențiile educatorului.

Managementul clasei are o structură dimensională ce cuprinde: dimensiunea ergonomică, dimensiunea psihologică, dimensiunea socială, dimensiunea normativă, dimensiunea operațională și dimensiunea inovatoare. Problemele structurii ergonomice, dispunerea mobilierului în clasă, vizibilitatea și amenajarea sălii de clasă (pavoazarea), nu pot fi considerate ca secundare sau lipsite de importanță pentru succesul activității la catedră a cadrului didactic, ci din contră, conform ultimelor investigații moderne, sunt considerate ca fiind fundamentale în economia generală a procesului didactic.

Clasa ca unitate funcțională principală a programului, este nucleul de desfășurare a principalelor procese educaționale. Geneza tuturor elementelor clasei (suprafață, formă, volum) stă în modul în care este gândit postul de lucru al elevului și principiile care stau la baza proiectării. Aceste principii se referă la: problemele de pedagogie propriu – zise și normele de igienă complexă privind cadrul ambiental (culoare, luminozitate, ventilație etc.). Forma clasei este determinată de câțiva factori: obținerea unui ambient cât mai plăcut; asigurarea unei mobilări variate din punct de vedere funcțional; obținerea parametrilor igienici recomandați de medici (ventilare, luminare naturală) și asigurarea unei construcții eficiente și durabile.

Din analiza realizărilor de până acum rezultă că formele (geometrice) de clasă cele mai utilizate sunt pătratul și dreptunghiul compact. Forma pătrată permite o flexibilitate remarcabilă în aranjarea mobilierului și favorizează micșorarea distanței de la tablă la ultimul rând.

În funcție de ciclurile de învățământ se pot adopta variante de mobilare diferite: tradițional (în cazul ciclului primar) sau aulă și conferință (pentru ciclurile mai mari de învățământ).

Suprafața și volumul unei clase se determină în funcție de numărul de elevi acceptat pentru o grupă (rezultat al posibilităților economice și de acoperire cu cadre didactice). Se consideră că suprafața optimă pentru un elev este în jurul a 1,5 mp și că numărul de elevi într-o clasă variază între 25 și 40 pe plan mondial.

Luminarea și ventilarea claselor influențează hotărâtor procesele educaționale. Luminarea naturală se poate asigura prin vitrarea uneia sau mai mulți pereți (adiacenți sau opuși) ai clasei astfel încât să se realizeze o suprafață vitrată de 1/3 din suprafața pardoselii. Criteriul principal care este urmărit în proiectarea unei săli de clasă este obținerea unei iluminări cât mai uniforme pe suprafața de lucru. Modul de luminare naturală are o influență covârșitoare asupra formei sălilor de clasă, impunându-se două tipuri principale :

- *clasa orientată (dirijată)* este de formă dreptunghiulară iar cea mai bună luminare se obține prin vitrarea uneia din laturile lungi, asigurându-se o lumină dirijată, de la stânga, care impune o mobilare frontală a clasei
- *clasa neorientată* este de obicei de formă pătrată în care se poate realiza organizarea liberă care impune asigurarea unei luminări generale pe tot perimetrul.

Orientarea claselor se face preferențial către sud – est, considerându-se că se asigură astfel lumină de cea mai bună calitate.

Aerisirea în sala de clasă se obține relativ ușor în soluțiile cu luminarea naturală bilaterală sau cu ferestre pe pereții adiacenți și mai dificil în soluția cu iluminarea pe o singură parte.

Mobilierul școlar reprezintă o parte a bazei didactice – materiale a învățământului și, potrivit specialiștilor în domeniu, este compus dintr-o serie de piese de mobilă folosite în mediul școlar ca suporturi conexe, în scopul îndeplinirii unor obiective operaționale. Atributele moderne ale mobilierului sălii de clasă sunt funcționalitatea, simplitatea, durabilitatea, instrucționalizarea și modularitatea. Un subiect preferențial este cel al modularității mobilierului școlar, astfel încât acesta să poată fi organizat și reorganizat, compus și descompus, în funcție de sarcina didactică fundamentală și de stilul educațional al cadrului didactic. O dispunere a mobilierului în manieră tradițională favorizează mai ales expunerea cadrului didactic și atitudinea pasivă a elevilor și se pretează la activități educaționale de tip predare - conferință. O dispunere a mobilierului sub formă de semicerc sau chiar oval schimbă accentul interpersonal al relației educaționale, favorizând și încurajând interacțiunile permanente și activismul copiilor.

Vizibilitatea reprezintă o substructură dimensională a managementului clasei de elevi, dependentă de ergonomia acesteia. Vizibilitatea este o constantă ergonomică, apropiată de igiena școlară și presupune adaptarea spațiului școlar al clasei, inclusiv al mobilierului la necesitățile somato – fiziologice și de sănătate ale elevilor. Totodată, vizibilitatea este condiționată de dispunerea mobilierului în clasa de elevi și de starea de sănătate a elevilor. La acest nivel avem în vedere copiii cu deficiențe de vedere, cu deficiențe de auz, cu deficiențe structurale ale scheletului precum și copiii care din punct de vedere fizic sunt variabili după înălțime.

Ținând cont de acești parametri fizici, biologici și medicali, într-o strânsă dependență și cu parametri de tip social și instrucțional, cadrul didactic va lua cele mai bune decizii rezultate din combinațiile de alternative posibile. Selecția se va face printr-o susținere criterială armonioasă, punându-se la acest nivel pe primul plan argumentele de tip medical și fizic. Este recomandabilă și aici stimularea unei dinamici a pozițiilor ocupate în bănci de elevi, astfel încât permutările respective să nu încalce legile biologice, fizice și medicale anterioare dar, totodată, să nu contravină nici normelor psihopedagogice, instructiv – educative și de socializare ale elevilor în sala de clasă.

Când vorbim de managementul clasei trebuie să avem în vedere și aspectul cultural – estetic al clasei. Având în vedere că o clasă reprezintă un grup organizat, învățătorul poate să o identifice cu un element de individualizare, de exemplu o mascotă. Un simbol al clasei, o medalie preferată, o jucărie, un joc preferat, o poveste care e reprezentativă pentru clasă, niște fotografii cu copiii din clasa respectivă constituie tot atâtea ocazii de configurare indusă unei culturi expresive și, mai târziu instrumentale la nivelul clasei de elevi, prin intermediul unor pârgii de tip managerial.

De asemenea, o clasă de elevi presupune promovarea atât a unor valori instrumentale, cât și a unor valori expresive.

Într-o clasă orientată spre nevoile copilului, e mai ușor atât pentru copil, cât și pentru dascăl să fie copleșit de posibilitățile de care dispun. Este esențial ca învățătorul să creeze o structură și, în același timp să aducă fel și fel de variante pentru copii. În mod logic, clasa ar trebui organizată pe centre de învățare, care, unele din ele sunt esențiale pentru o clasă sau pentru disciplinele opționale: centrul de lectură, centrul de scriere, centrul de știință, centrul de artă, centrul de matematică, centrul de descoperiri etc. O atenție deosebită trebuie acordată distribuirii acestor centre în sala de clasă și, implicit distribuirii materialelor didactice în mod treptat și metodic. Copiii trebuie învățați să folosească materialele corespunzător pentru a asigura reușita activităților desfășurate.

Învățătorul e dator să educe copiii pentru a se comporta adecvat în procesul învățării și să-i implice în luarea deciziilor referitoare la clasă. Timpul trebuie dozat astfel încât elevii să aibă mai curând voie să exploreze, să discute și să descopere, decât să-l asculte pe învățător.

Învățătorul trebuie să fie un bun manager al clasei de elevi pentru a putea obține un profit intelectual (satisfacția profesională). De aceea trebuie să fie cât mai conștient de știința și arta conducerii în domeniul său specific, adică să-și însușească managementul educațional.

BIBLIOGRAFIE:

Iucu, R., 2003, *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Editura Polirom, Iași
Orșan, F., 2003, *Management educațional*, Editura Universității din Oradea, Oradea

PREVENIREA EȘECULUI LA ÎNVĂȚĂTURĂ ÎN CLASELE PRIMARE

Prof. inv. primar Cipariu Gabriela, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

„Fiecare copil pe care-l instruim este un om pe care-l câștigăm.” (Victor Hugo)

Problema succesului și a insuccesului școlar i-a preocupat pe mulți învățători, părinți, dar și pe unii elevi. Deseori ne întrebăm „De ce acest copil nu poate să învețe mai bine?”, „De ce nu-i place la școală?”, „Ce trebuie să fac eu ca părinte sau profesor să-l îndemn spre învățătură?”. Unii,

însă și-au pus întrebări precum: „Ce-i determină pe unii copii să învețe?”, „De ce acest copil are succes școlar sau de ce are note bune?”, „Cum s-a produs această dorință de a învăța și de a fi un viitor om intelectual?” Aceste întrebări pot continua pentru că numărul lor este mare. Fiecare traiectorie școlară are o istorie unică ce poate fi povestită în moduri diferite, în funcție de punctul de vedere adoptat: al elevului, al părintelui, al profesorului. Povestea conține, inevitabil, referiri la performanțele elevului, la succesele și insuccesele care marchează această traiectorie.

Din totdeauna, dascălii au urmărit asigurarea unei pregătiri temeinice a elevilor și ridicarea continuă a nivelului calitativ al instrucției și educației. Reușita școlară a însemnat și înseamnă totodată o cale deschisă către viață, un debut mai mult sau mai puțin izbutit, o premisă pentru existența oricărui om, o treaptă însemnată pe drumul formării personalității spre înfăptuirea idealurilor și aspirațiilor de împlinire umană.

Prima reprezentare a copilului despre sine este adeseori formată în primii ani de școală. Aici școlarul este confruntat - pe planul unei activități superioare celei din grădiniță - cu un grup de copii de aceeași vârstă și pus în situația să se compare sistematic cu ei. Dar mai mult decât comportarea colegilor și propria conduită sunt importante aprecierile făcute de învățător, care contribuie la dezvoltarea capacității de autoapreciere sau autodeprecie. Această atitudine se instalează precoce la școlarul mic și generează o anumită accepție despre succesul sau insuccesul școlar, considerate consecințe ale propriului comportament relevat de învățător în observațiile sale. De aceea, justețea și tactul cu care sunt făcute aprecierile cu privire la modul de comportare al elevilor au o deosebită importanță în formarea opticii elevului despre sine.

Când intră în clasa I, copiii sunt foarte diferiți. Unii au un bagaj relativ bogat de noțiuni, trăsături de personalitate pozitive ca: sinceritate, hărnicie, receptivitate față de cerințele adulților și motive corecte ale învățării și conduitei. Alți școlari au un orizont cultural limitat, nu înțeleg importanța învățaturii și încearcă repetat să se sustragă exigențelor educatorilor.

Pentru a remedia eșecul la învățătură, învățătorul trebuie să cunoască manifestările caracteristice ale acestui fenomen, precum și mijloacele adecvate de înlăturare. Importanța cea mai mare în delimitarea manifestărilor caracteristice ale eșecului la învățătură o are definirea noțiunii de „insucces” și de „rămânere în urmă” în raporturile sale cu noțiunea mai cuprinzătoare de „eșec la învățătură”.

Succesul școlar constă în „obținerea unui randament superior în activitatea instructiv-educativă la nivelul cerințelor programelor și ale finalităților învățământului, iar insuccesul se referă la neîndeplinirea cerințelor obligatorii din cadrul procesului instructiv-educativ, fiind efectul discrepantei dintre exigențe, posibilități și rezultate”. Insuccesul se începe odată cu rămânerea în urmă la învățătură, ceea ce poate să decurgă pe mai departe la abandon, fapt ce-l face pe elev să aibă anumite trăiri cu o anumită intensitate.

Insuccesul înseamnă eșec, nereușită, înfrângere sub povara propriei neputințe sau a greutăților exterioare. Insuccesul și eșecul sunt respinse de societate, de colectivitate, de individ. Ca reacții față de insucces apar disprețul, dezamăgirea, compasiunea care pe unii îi alină, pe alții îi umilește. Insuccesul școlar, cu toate formele lui de manifestare, reprezintă ansamblul pierderilor școlare ale căror efecte se manifestă negativ asupra integrării sociale și asupra relațiilor de conviețuire cu semenii.

În școală se efectuează atât o apreciere finală a cunoștințelor, cât și o verificare curentă, amândouă reprezentând un întreg bazat pe observare și evaluare. Insuccesul școlar se poate manifesta ca rămânere în urmă la învățătură, la anumite materii și pe un interval de timp determinat (semestru) sau în forma cea mai gravă – eșecul școlar (elevul are numeroase lacune în cunoștințe, este turbulent la ore, chiulește, manifestă dispreț față de școală).

Pentru evaluarea corectă a insuccesului școlar trebuie avut în vedere faptul că “eșecul școlar poate fi de tip cognitiv (care constă în nerealizarea de către elevi a obiectivelor pedagogice) – dar poate fi și de tip necognitiv (care se referă la incapacitatea elevului de a răspunde adecvat și de a se adapta la exigențele școlii), precum și faptul că insuccesul școlar poate fi sporadic sau permanent.

Printre cauzele care pot genera insuccesul școlar identificăm factori care țin de elev (dezvoltarea fizico-psihică, intelectuală), mediul familial și cultural, mediul școlar. Profesorul poate

să intervină eficient pentru a determina succesul școlar al elevului plecând de la cunoașterea posibilităților de implicare în activitatea școlară ale acestuia. Esența activității de profilaxie a eșecului constă în împiedicarea stratificării și consolidării lacunelor acumulate de-a lungul unui ciclu de învățământ. Scopul învățătorului sub aspectul abordat este acela de a depista la timp indicii care semnalizează diferite dificultăți întâmpinate de elevi.

Printre manifestările care însoțesc eșecul școlar se întâlnesc de multe ori devieri comportamentale și chiar abandonul școlar dacă fenomenul nu este observat la timp și nu se intervine prompt. De aceea este necesar ca factorii responsabili (și aici avem în vedere pe dascăli, dar și pe părinți) să sesizeze primele schimbări care survin în atitudinea elevilor față de activitatea școlară și să reacționeze adecvat. De multe ori, constatăm că unii copii nu se acomodează la mediul școlar, nu se relaționează ușor cu colegii, nu-și pot îndeplini activitățile la clasă, nu sunt motivați pentru activitatea școlară.

Mijloacele de depistare a rămânării în urmă la învățătură se bazează pe o îmbinare particulară între observare și control și ar putea fi: *observarea comportării*, a mișcărilor și a mimicii elevilor, *întrebările învățătorului* sau sarcina de a formula o anumită idee și *activitățile de învățare* în clasă.

Rămânerea în urmă la învățătură depistată la timp cu ajutorul unuia dintre mijloace, trebuie să fie înlăturată la timp, în caz contrar aceasta duce la instalarea fenomenului de eșec la învățătură. Măsura aleasă pentru înlăturare trebuie să corespundă factorului depistat, generator de eșec.

Rezolvarea unei situații de eșec școlar înseamnă a-i da elevului posibilitatea să folosească instrumentele, să dobândească cunoștințe, dar și a-l ajuta să găsească moduri cât mai variate, în raport cu familia și școala, astfel încât să iasă din eșec.

Cunoașterea individualității elevului este nu numai o premisă a prevenirii eșecului și a devierilor de comportament, ci și garanția unor satisfacții deosebite în munca învățătorului. Dascălul este cel de care depinde, la această vârstă, interesul sau dezinteresul elevului față de școală, încrederea sau neîncrederea în forțele proprii, dorința și forța de a fi din ce în ce mai bun și a ajuta pe cei din jur cu dragoste și sensibilitate.

Bibliografie:

- A. Barna, G. Antohe – *Curs de pedagogie*, Ed. LOGOS, Galați, 2001;
Ioan Bontaș – *Pedagogie*, Ed. ALL, București, 1994;
Gh. Tomșa - *Psihopedagogie școlară și școlară*, București, 2005
A. Cosmovici, T. Cozma, C. Cucoș și alții – *Psihopedagogie*, Ed. Spiru Haret, Iași, 1995.

GÂNDIREA LATERALĂ LA COPIII PREȘCOLARI

Educ. prof. Paven Rodica, G.P.P. „Piticot” Cîmpeni

Una dintre modalitățile prin care o psihoterapie generează ameliorarea unei stări este schimbarea de perspectivă. Ceea ce am putea numi lateralizare sau gândire laterală este un proces creativ, spre deosebire de gândirea logică. Gândirea laterală este creativă pentru că implică moduri neașteptate de a te uita la o problemă și a o rezolva. În loc să mergi pe firul drept, clasic și bătorit, pe „drumul principal”, așa cum logica te-ar putea îndemna sau așa cum „se gândește” de obicei în rezolvarea unei probleme, în cazul aplicării gândirii laterale este, dacă vrei, ca și cum ai „tăia nodul gordian”.

Frumusețea gândirii laterale este aceea că poate produce mai multe soluții decât gândirea logică, descoperind astfel un spațiu care părea inexistent luând-o pe drumul clasic al gândirii logice. Ceea ce s-a întâmplat în cazul acelei garsoniere a fost faptul că arhitectul a avut ideea de a diviza camera pe înălțime, suspendând masa vertical, într-un mod similar construcției unui pod mobil, astfel încât în partea de sus era masa, iar jos conținea o zonă cu rafturi – obținând în același timp și mai mult spațiu, dar și un obiect cu funcțiune dublă. Ceea ce face din acest caz un caz de gândire

laterală este faptul că arhitectul și-a deplasat abordarea dintr-un unghi de vedere către un alt unghi de vedere și a luat în considerare un aranjament vertical în locul unui aranjament orizontal.

Impasul și ieșirea din impas.

Vi s-a întâmplat vreodată ca atunci când aveți o problemă de rezolvat, aceleași și aceleași idei să vă vină în minte, chiar dacă știți deja că ele nu funcționează ? Ca atunci când faci un rebus și cuvântul care nu se potrivește îți tot vine în minte iar și iar, de parcă l-ai putea face să se potrivească. Cumva, la fel ca și urâtele surori ale Cenușăresei, care încercau să își micșoreze piciorul pentru a-l face să încapă în pantof. Această persistență nocivă stă în calea gândirii laterale, împiedicând progresul și evoluția. Gândirea logică este atât de mult valorizată în cultura noastră, încât cei mai mulți dintre noi au tendința de a aborda problemele doar într-un mod liniar, mereu același. Uneori, poate că este cea mai bună abordare, dar sunt multe situații în care clasică logică nu se dovedește a fi utilă. Hai să ne gândim la următoarea problemă, propusă de psihologul britanic Edward de Bono, care a elaborat studii extensive asupra patternurilor de gândire laterală. Un cămătar a creditat un om cinstit, dar cam lipsit de noroc. Cămătarul îi oferă omului posibilitatea de a-i șterge toate datoriile prin ceea ce pare a fi o propunere onorabilă. Va pune două pietricele într-o pungă, una neagră și una albă, iar frumoasa fiica a datornicului va trage o piatră cu ochii închiși. Dacă o trage pe cea albă, atunci totul e bine, omului i se va șterge datoria; dar dacă o trage pe cea neagră, atunci ea va trebui să se mărite cu cămătarul pentru a-și salva tatăl de la închisoare. Cămătarul nu are absolut nici o intenție de a juca cinstit, iar fata îl vede punând două pietricele negre în pungă și făcând-o pierdută pe cea albă. Ce-ar trebui ea să facă? Dacă atenția vă este concentrată pe pietricele, lăsați fata în impas. Pe de o parte, darea în vileag a înșelăciunii nu are nici un rost, căci doar îl va înfuria pe cămătar. Pe de altă parte, dacă trage o piatră, aceea va fi în mod clar neagră, iar fata va da de bucluc. Dar, dacă vă gândiți la piatra rămasă, la cea albă, s-ar putea să aveți răspunsul. În felul acesta, ajungeți să vă dați seama că nu există doar două posibilități (doar două pietricele). O soluție ar putea fi, de exemplu, ca fata să tragă o piatră și s-o scape pe jos. Pe jos sunt atâtea pietricele și albe și negre și este imposibil de găsit piatra care fusese trasă. „Nu-i nimic”, ar putea spune atunci fata, „Putem ști ce-am tras uitându-ne la piatra rămasă în pungă”. Te face să te întrebi de ce o fată așa deșteaptă nu și-a dorit un soț bogat...

Jocul cu ideile

Un mod de gândire creativă este să-ți lași mintea să se joace cu tot felul de posibilități. Deprinderea de a gândi logic, foarte utilă de altfel în multe situații, are neajunsul de a descuraja activitatea ludică (jocul). Adesea, gândirea vizuală, în imagini, poate conține semințele unei realizări practice. Leonardo Da Vinci, în schițele lui, a descoperit principiile zborului, chiar dacă tehnica acelor vremuri nu era suficient de avansată pentru a le putea transpune în practică.

Greșeala ca oportunitate

Un alt aspect al gândirii laterale este abilitatea de a utiliza șansele care se ivesc, de a vedea oportunitățile din greșeli, în loc de a scoate greșelile din orizontul atenției. Istoria științelor este plină de exemple în acest sens. Atunci când Louis Pasteur a făcut experimentele cu germenii de holeră, unul dintre asistenții săi a uitat la plecarea în vacanță să injecteze un lot de pui de găină cu germeni. Cum vacanța asistentului a durat două săptămâni, cultura de germeni a zăcut uitată în laborator în tot acest timp. La întoarcere, asistentul a încercat să-și acopere greșeala, administrând cultura învechită și lotului rămas neinjectat. Constatarea surprinzătoare a fost aceea că toți puii din lotul injectat cu germenii învechiți au trăit, iar ceilalți au murit. Mintea lui Pasteur era suficient de flexibilă, încât să se întrebe „de ce?”. Dacă ar fi gândit în termeni liniari, n-ar fi văzut decât că a fost un experiment gestionat greșit, pentru că nu toate loturile de pui fuseseră injectate în același timp. Însă, Pasteur a văzut și cealaltă parte a greșelii din experiment, ajungând la concluzia atât de importantă pentru medicină: o cultură de germeni cu o vitalitate slăbită oferă protecție pentru boală, stimulând producerea de anticorpi. Șansa, desigur, favorizează mințile bine pregătite. Dar și dacă ne deschidem mintea spre mai multe posibilități, șansa ne poate surâde.

Mic exercițiu de gândire laterală

1. Încercați să vă uitați la situația care va frământă din mai multe puncte de vedere.

2. Folosiți-vă imaginația, folosiți-vă gândirea în imagini, lăsați-vă mintea în voia fanteziilor (câteva zeci de minute pe zi sau măcar săptămânal), fără să vă grăbiți a vă cenzura ideile.
3. Treceți mental în revistă greșelile dvs. sau ale altora sau situațiile neprevăzute sau accidentale care au avut loc în jurul dvs. și vedeți dacă nu cumva se pot ivi idei noi.

BIBLIOGRAFIE

G. Berger: „Omul modern și educația sa”, Editura Pedagogică, 1973.

JOCUL DIDACTIC- METODĂ ACTIVIZANTĂ ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. învă. primar Bocșa Aurelia-Georgeta, Școala Gimnazială Cîmpeni

Jocurile reprezintă o categorie specifică de metode de simulare. „A simula” înseamnă „a imita, a reproduce în mod artificial sisteme, fenomene, fapte etc. absente, creând impresia că există sau că se petrec în mod efectiv sub ochii noștri.”

Jocurile sunt considerate metode complexe, în care se combină mai multe metode simple precum expunerea, conversația, demonstrația, exercițiul etc. Pentru copil, înainte de a fi o metodă de instruire-educare, jocul este modalitatea prin care el se raportează la lume și, în același timp, asimilează lumea la propriul său eu. Prin joc se familiarizează cu diferite aspecte ale realității naturale și sociale și își satisface diverse trebuințe, jocul fiind o activitate generatoare de trăiri pozitive, de satisfacții imediate.

O dată cu intrarea în școală, copilul trece de la o activitate în care predomină jocul, la activitatea de învățare, la munca școlară. Proaspătul școlar va face față unui adevărat asalt de cunoștințe și informații doar îmbinând jocul cu învățarea. Prin jocuri, elevul se concentrează un timp mai îndelungat atât asupra activității, se relaxează, își reactivează creierul, se adaptează mai ușor și mai rapid muncii școlare. Jocul dă naștere la trăiri afective, stimulând interesul, dorința de a realiza ceva concret, de a atinge un anumit scop.

Jocurile ajută participanții să:

- Își dezvoltă deprinderile de cooperare pentru găsirea împreună a soluțiilor la diverse situații
- Producă idei aplicabile individual și în grup
- Se implice în soluționarea unor probleme
- Își îmbunătățească abilitățile manuale și ale altor părți ale sistemului locomotor
- Își folosească imaginația și memoria într-o manieră creativă
- Perceapă greșelile și micile nereușite ca un mijloc de dezvoltare personală
- Depășească frica de a experimenta, explora și descoperi noi lucruri și situații
- Manifeste respect față de sine și încredere în sine.

Exemple:

- **Motivează alegerea:**

Dacă aș fi plantă, aș fi.....pentru că.....

Dacă aș fi animal, aș fi.....pentru că.....

Dacă aș fi un personaj din poveste, aș fi.....pentru că.....

- **Animalul fantastic:** elevii primesc ilustrații cu păsări, animale insecte; desenează un animal cu părți din corpul fiecărei viețuitoare din ilustrații.
- **Posterul:** solicită o combinatorică mentală și multă imaginație. De exemplu, elevii au la dispoziție ziare, reviste, alte materiale ilustrate. Decupează și montează apoi imaginile pentru a exprima cât mai sugestiv o idee.
- **Imagini:** activitatea se desfășoară pe fond muzical, de preferință ritm lent. Dascălul spune ce „vede”, copiii continuă în scris imaginea pe care o „văd”. Se discută imaginile în echipe, de exemplu, învățătorul: „Mă plimb prin pădure, pașii mei fac să foșnească frunzele uscate, se aude.....” continuă elevii în scris.
- **Cuvântul interzis:**

Jocul se poate desfășura în colectiv sau în perechi. Se cere elevilor ca la întrebările profesorului să răspundă în așa fel încât un anumit cuvânt stabilit anterior să nu fie folosit, ci să găsească alte formulări, care să constituie totuși răspunsul la întrebarea pusă. Aceasta trebuie construită astfel încât să ceară în răspuns cuvântul interzis. Se explică cum se va desfășura jocul și se arată că pentru fiecare răspuns au la dispoziție un minut de gândire.

Exemplu: Cuvântul interzis „toamna”

- Întrebare: „Când pleacă păsările călătoare în țările calde?”
- Răspuns: „Păsările călătoare pleacă în țările calde în anotimpul roadelor bogate”
- Întrebare: „Când se culeg roadele din livezi?”
- Răspuns: „Roadele livezilor se culeg în anotimpul ce urmează după vară.”

Cercetările asupra jocului comută tot mai mult accentul de pe factorii intelectuali pe cei motivaționali și afectivi, iar jocurile își dovedesc eficiența prin integrarea afectiv-motivațională a participanților. Jocurile sunt antrenante pentru toți elevii și acționează favorabil și la elevii cu rezultate slabe la învățătură, crescându-le performanțele și făcându-i să capete încredere în capacitățile lor, siguranță și promptitudine în răspunsuri, deblocând astfel potențialul creator al acestora.

Bibliografie:

1. Cerghit, I.; Vlăsceanu, L.(coord): *Curs de pedagogie*, București, 1988
2. Cucoș. C.. *Pedagogie*, Polirom, Iași, 1996
3. Voiculescu, F., Voiculescu, E.: *Pedagogie*, partea a II-a, Alba Iulia, 2003

PROMOVAREA CONSUMULUI DE APĂ POTABILĂ ÎN RÂNDUL COPIILOR

Prof. Cîmpean Ana , GPP „Piticot” Cîmpeni

Apa este cel mai important aliment pentru viață, reprezintă principalul constituent din punct de vedere cantitativ al organismelor vii, participă la organizarea structurală a sistemelor biologice și la activitatea metabolică a acestora. Apa reprezintă în medie 75% din masa corporală a unui sugar, 60% din cea a unui adult și 50% la vârstnici. Un om poate să supraviețuiască fără hrană în jur de 30 de zile, dar în lipsa apei viața îi este pusă în pericol după numai 3 zile. Necesarul mediu de apă al organismului uman se estimează la 2,5 litri/zi.

Prin **apă potabilă** se înțelege apa destinată consumului uman. Aceasta poate fi:

- orice tip de apă în stare naturală sau după tratare, folosită pentru băut, la prepararea hranei ori pentru alte scopuri casnice, indiferent de originea ei și indiferent dacă este furnizată prin rețea de distribuție, din rezervor sau este distribuită în sticle ori în alte recipiente;
- toate tipurile de apă folosită ca sursă în industria alimentară pentru fabricarea, procesarea, conservarea sau comercializarea produselor ori substanțelor destinate consumului uman .

În România apa potabilă este definită și reglementată prin *Legea nr. 458 din 8 iulie 2002 - privind calitatea apei potabile*, completată și modificată prin *Legea nr. 311 din 28 iunie 2004*.

La nivelul Uniunii Europene, apa potabilă este reglementată prin *Directiva 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman*.

Monitorizarea calității apei potabile se asigură de către producător, distribuitor și de autoritatea de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București. *Producătorii de apă potabilă în sistem centralizat au obligația de a publica lunar pe site-ul acestora buletinele de analiză a apei furnizată consumatorilor*.

Atribuțiile Ministerului Sănătății în materie de supraveghere și control al apei potabile se exercită prin autoritățile de sănătate publică județene și prin Institutul Național de Sănătate

Publică. În scopul informării consumatorilor, Ministerul Sănătății, prin Institutul de Sănătate Publică București, întocmește și publică, o dată la 3 ani, Raportul național asupra calității apei potabile. Autoritățile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, asigură supravegherea și controlul monitorizării calității apei potabile în scopul verificării faptului că apa distribuită consumatorului se conformează la cerințele de calitate și nu creează riscuri pentru sănătatea publică.

ANPC are, prin lege, numai atribuții ce țin de verificarea corectitudinii informațiilor menționate pe eticheta raportat la prevederile legislative din Regulamentul (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, precum și prevederi exprese din legislația apei potabile.

BENEFICIILE CONSUMULUI DE APĂ

Apa este indispensabilă vieții, iar beneficiile ei asupra sănătății sunt inegalabile. Ca să funcționeze normal, toate organele au nevoie de apă. Este și motivul pentru care trebuie să profităm de acest element oferit de natură. Ceea ce este mai interesant, consumul zilnic de apă, între unu și patru pahare, când ne trezim din somn, ne face să ne simțim în formă și să prevenim tot felul de boli produse prin deshidratare. Mitra Sohun, doctor generalist, citat de Defimedia, explică faptul că a bea dimineața unul sau doua pahare de apă este ideal pentru eliminarea toxinelor și a oricărei substanțe de care corpul nu are nevoie. Apa ajută astfel la prevenirea unor boli și la activarea metabolismului pentru tot restul zilei.

Un studiu a scos la iveală însă că și capacitățile creierului cresc atunci când bem apă. În cadrul unui experiment s-a arătat că studenții care consumau apă înainte de un examen aveau rezultate mai bune cu până la 10% față de cei care nu se hidratau, nota obținută fiind cu un punct mai mare decât a celorlalți, relatează Daily Mail. Deși nu se cunoaște exact explicația acestui fenomen, o teorie acceptată este aceea că informația circulă mai liber între neuroni când aceștia sunt hidratați.

Apa este indispensabilă existenței umane, având un rol deosebit de important în desfășurarea tuturor proceselor vitale. Fiecare om depinde de o sursă de apă. Toate celulele corpului uman conțin apă și depind de aceasta. Apa influențează sănătatea populației în mod direct prin calitățile sale biologice, chimice și fizice sau indirect. Cantitatea minimă de apă necesară unui adult în 24 de ore este de aproximativ 2,5 litri, din care 1,5 litri îl reprezintă apa ca atare, restul fiind asigurat de apa care intră în compoziția alimentelor consumate. Organismul uman pierde în 24 de ore aproximativ 2,5 litri de apă, din care 1,5 litri se elimină pe cale renală, iar restul prin piele, plămâni și tubul digestiv. În anumite condiții, bilanțul hidric poate să fie diferit (în cazul unor munci fizice intense, climat excesiv de cald, graviditate ș.a.).

Copiiilor mici li se recomandă să bea în jur de **30-45 ml de apă per kg corp/ zi**, ceea ce înseamnă că un copil cu greutatea de 15 kg va bea 450 – 600 ml apă zilnic, iar unul cântărind 30 kg va bea minim 1l apă pe zi.

Apa potabilă (bună de băut) este apa care consumată nu are efecte nocive asupra stării de sănătate. Pentru ca apa să fie potabilă, trebuie să îndeplinească anumite condiții conform normelor Organizației Mondiale a Sănătății, referitoare la: gustul, mirosul, temperatura, turbiditatea, culoarea, radioactivitatea, lipsa germenilor patogeni, a resturilor minerale, vegetale, organice, a fragmentelor de insecte și a altor organisme care vizează calitatea apei, lipsa substanțelor cu acțiune nocivă (arsen, azotați, cianuri, crom, mercur, pesticide, plumb etc.). În cazul utilizării apei nepotabile, există riscuri de îmbolnăvire cum ar fi: holera, febra tifoidă, dizenteria, leptospiroza, tuberculoza, boala diareică, hepatita virală, poliomiелita, conjunctivita de bazin, lambliaza, amibiaza, trichomonioza, ș.a. În cazul depășirii limitei maxime admise pentru unele substanțe, pot să apară intoxicații cu nitrați, plumb, mercur, cadmiu, arsen, pesticide ș.a. Apa are rol important în prevenirea unor boli cum ar fi: gușa endemică, bolile cardio-vasculare și caria dentară. Apa de la rețea, fântâni și izvoare publice este controlată, conform legislației în vigoare. În cazul în care calitatea apei din fântâni și izvoare publice este necorespunzătoare se afișează la loc vizibil „Apă nepotabilă”.

De ce trebuie să bem apă?

Apa din organismul adulților constituie chiar și 60% din totalul greutateii, iar în cazul copiilor mici aceasta este reprezentată de 75% din masa corporală. Apa menține o temperatură constantă în organism, lubrifică încheieturile și face ca mușchii să funcționeze corect. Fără apă, corpul se deshidratează, iar în cazuri severe, acest lucru poate cauza chiar și moartea. Copiii au risc mai mare de deshidratare, procesul instalându-se mult mai ușor în cazul lor. Odată ce organismul este deshidratat, temperatura corpului crește, mai ales la nivelul creierului, unde avem de a face cu o supraîncălzire a acestuia. Pentru că ei se află în perioada de creștere, cu atât mai mult corpul lor trebuie hidratat pentru a funcționa la parametrii normali. **Copiii trebuie să aibă întotdeauna acces nelimitat la o sursă de apă potabilă.** O pierdere de 2% din lichidele corporale provoacă o reducere de 20% a performanțelor fizice și intelectuale. O deshidratare de 3% din masa corporală poate duce la atac cardiac, o afecțiune la care copiii sunt mult mai predispuși decât adulții. Un alt motiv pentru care copiii ar trebui să bea este că mecanismul lor de declanșare a setei este mai puțin dezvoltat decât al adulților și au tendința de a arăta ca și cum deshidratarea s-ar fi instalat deja. De aceea copiii trebuie să fie încurajați să bea apă chiar și dacă nu le e sete. Durerile de cap, iritabilitatea, somnolența sunt semne ale deshidratării. Bineînțeles că cei mici sunt bombardați cu reclame la băuturi răcoritoare care mai de care mai ochioasă, însă părinții trebuie să rețină că **apa este băutura cu cele mai mari beneficii pentru sănătate.**

Cum îți dai seama că un copil este deshidratat?

O mulțime de oameni nu-și dau seama că sunt deshidratați, întrucât s-au obișnuit prea mult să aibă o stare generală proastă. Simptomele unei deshidratări ușoare pot fi greu de depistat pentru profesori. La orele de curs, unii dintre copii pot deveni **iritabili, obosiți sau incapabili să se mai concentreze.** Până să ajungă acasă, majoritatea copiilor se vor plânge de **oboseală sau dureri de cap**, iar unii dintre ei pot fi așa de letargici încât se vor trânti în fața televizorului cu orele. Deși acest comportament ni s-ar putea părea normal, la ora actuală se știe că nu este, cel puțin în parte el datorându-se instalării unei ușoare deshidratări.

Copiii mai mari pot fi învățați să-și dea seama singuri când aportul de lichide este prea mic prin **observarea urinei care devine prea concentrată** (în cantitate mică, cu o culoare galben închis, tulbure și puternic mirositoare). Dacă urina lor e de culoarea paiului de fân, nu prezintă miros și este în cantitate mare, înseamnă că sunt hidratați.

Care sunt efectele deshidratării la copii?

Efectele imediate ale deshidratării sunt concludente pentru starea de sănătate, dispoziția, performanțele școlare și capacitatea de învățare ale copilului, iar pe termen lung lipsa unei discipline privind consumul de apă încurajează apariția unei serii întregi de afecțiuni medicale care includ **constipația, probleme de incontinență urinară, infecții ale tractului urinar și a rinichilor, pietre la rinichi și chiar cancer.** *Există studii care afirmă că un consum regulat și corespunzător de apă scade la jumătate probabilitatea instalării cancerului de colon și de vezică,* față de consumul altor lichide.

Încurajarea copiilor să bea apă în timpul examenelor are beneficii reale nu numai pentru îmbunătățirea performanțelor școlare, însă îi ajută și să se calmeze și să reducă nivelul de stres la care sunt supuși. Același lucru este valabil pentru fiecare zi din anul școlar și nu numai! Apa constituie cam 80% din creier, fiind un element esențial în transmisiile neurologice. Hidratarea deficitară afectează performanțele intelectuale ale copilului și capacitatea lui de a învăța. Simptomele unei **deshidratări ușoare** includ oboseala, durerile de cap, mișcări încete și lipsa concentrării. **Performanțele intelectuale, inclusiv memoria, atenția și concentrarea pot scădea cu până la 10% odată ce copilului i se face sete.** Performanțele intelectuale se deteriorează progresiv, pe măsură ce crește gradul de deshidratare.

De câta apă are nevoie un copil?

Doar fiindcă sunt mai mici de statură decât noi, nu înseamnă că au nevoie de mai puțină apă. De fapt, pentru copii apa este unul dintre cei mai importanți nutrienți.

Recomandarea standard pentru consumul de apă în cazul copiilor este de **cel puțin 6-8 pahare zilnic** (1,5 – 2l apa), distribuite liniar de-a lungul zilei (3-4 pahare vor fi consumate în timpul orelor de curs), cu mențiunea ca în perioadele calde ale anului și în timpul activităților

sportive, se va aduce un aport hidric suplimentar. **“În timpul activităților fizice” presupune hidratare înainte, în timpul și după terminarea exercițiilor fizice.** Institutul de Medicină al Academiei Naționale din Washington include într-o categorie separată **adolescenții de sex masculin mai mari de 14 ani care necesită un aport de lichide zilnic de aproximativ 2,6 l** (în jur de 11 pahare).

Copiilor mici li se recomandă să bea în jur de **30-45 ml de apa per kg corp/ zi**, ceea ce înseamnă că un copil cu greutatea de 15 kg va bea 450 – 600 ml apă zilnic, iar unul cântărind 30 kg va bea minim 1l apă pe zi.

Exemple de activități educative în care vor fi prezentate noțiuni despre apă și despre importanța ei pentru om:

- ✓ „Cine rezistă fără suc timp de o săptămână”- Concurs
- ✓ „Noi bem doar apă, nu suc !”- Dezbateri
- ✓ „Rolul apei în viața noastră “, convorbire, lecturi după imagini
- ✓ Excursii tematice la Stația de epurare a apei

Bibliografie :

- „Calitatea vieții”: Revista nr.1 / 2005
- „Ghid de intervenție pentru alimentație sănătoasă și activitate fizică în grădinițe și școli - 2016, realizat în cadrul proiectului: „Intervenții la mai multe niveluri pentru prevenția bolilor netransmisibile asociate stilului de viață în România” – Programul RO 19 „Inițiative în sănătatea publică”;
- „Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani” – 2008;
- „Stil de viață sănătos”: Ghid de Educație pentru Sănătate / Dr. Loti Popescu – Constanța, 2010
- „Viața secretă a apei”: Editura Adevar Divin, Brașov, 2007, Emoto, Masaro

INFLUENȚA RADIAȚIILOR IONIZANTE ASUPRA FRUCTELOR

Prof. Crișan Semidia, Școala Gimnazială Vadu Moșilor

Ca urmare a preocupării continue a oamenilor în pomicultură s-a ajuns, în timp, de la uneltele rudimentare ale epocii de piatră la utilajele foarte evolute folosite actualmente în majoritatea zonelor agrare de pe glob. Pe parcursul acestei traiectorii de transformare și îmbunătățire perpetuă au existat câteva descoperiri realmente revoluționare pentru vremurile respective: apariția roții, utilizarea animalelor ca forță de muncă, folosirea irigațiilor și îngrășămintelor pentru fertilizarea solului, dezvoltarea permanentă a utilajelor, apoi, începând cu modernismul, implicarea chimiei, apariția îngrășămintelor chimice, implicarea biotehnologiilor etc.

Legea pomiculturii, legea nr. 348/2003, republicata 2008 reglementează cadrul de dezvoltare a pomiculturii, înființarea și exploatarea plantațiilor pomicole, producerea și valorificarea fructelor, pe baza fundamentării științifice și extensiei progresului tehnic, în condițiile organizării comune de piață în sectorul fructelor.

Organul de specialitate al administrației publice centrale în domeniul care elaborează strategia de dezvoltare a pomiculturii este Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Obiectivele strategice ale dezvoltării pomiculturii sunt:

- a) concentrarea și specializarea producției pomicole;
- b) introducerea în cultură a speciilor și soiurilor competitive pe plan european;
- c) dezvoltarea centrelor și bazinelor cu tradiție în domeniu, care să asigure specializarea pe produse de calitate cu denumire de origine geografică.

Organizarea comună de piață în sectorul fructelor conține reguli privind:

- a) patrimoniul pomicol și potențialul de producție pomicolă;

- b) siguranța alimentară și valorificarea fructelor și produselor din fructe în condiții de calitate;
- c) organizațiile profesionale, interprofesionale și organismele pe filieră;
- d) instrumentele și mecanismele de reglementare a pieței.

În vederea implementării prevederilor prezentei legi se înființează ca direcție în cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Inspekția de stat pentru controlul tehnic în producerea și valorificarea legumelor și fructelor, I.S.C.T.P.V.L.F., cu structuri organizatorice în cadrul direcțiilor pentru agricultura și dezvoltare rurală, care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Capitolul VI al acestei Legi conține Sancțiuni:

- defrișarea fără autorizație a plantațiilor de pomi fructiferi, indiferent de forma de proprietate, cu o suprafață mai mare de 0,5 ha, sau a plantațiilor de arbuști fructiferi cu o suprafață mai mare de 0,2 ha, precum și a nucilor sau a castanilor comestibili, indiferent de sistemul de cultură, constituie contravenție și se pedepsește cu amenda de la 5.000 lei la 10.000 lei;
- constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 5.000 lei nerespectarea prevederilor art. 22 alin. (1) privind analiza conținutului de reziduuri, contaminanți și alte substanțe, precum și a celor privind evidența tratamentelor și a substanțelor utilizate.

Substanțe trasoare asemănătoare celor utilizate în medicină sunt, de asemenea, utilizate în agricultură pentru a studia plantele și a optimiza cantitățile de îngrășăminte și erbicide administrate, atât din considerente economice, dar și pentru a limita efectul nociv al acestor substanțe față de mediului înconjurător (râuri, ape subterane etc.). În acest scop, pentru evaluarea consumului de îngrășăminte și erbicide, se utilizează radioizotopii azot-15 și fosfor-32, măsurându-se cantitatea de substanță asimilată de plantă, în raport cu cantitatea totală administrată inițial.

Radiațiile ionizante emise de radioizotopi sunt de asemenea utilizate pentru obținerea de culturi mai productive și mai rezistente la secetă și boli, precum și culturi cu randament crescut sau cu un timp mai scurt de creștere. Această tehnică este utilizată de mai multe decenii, și a contribuit la asigurarea hranei pentru unele țări din lumea a treia. În întreaga lume, aproximativ 10% din culturile agricole sunt distruse de insecte. Pentru a controla această amenințare, în perioadele specifice de împerechere sunt eliberate în mediul înconjurător insecte sterilizate artificial în laborator, cu ajutorul radiațiilor ionizante. Insecte femele care se împerechează cu insectele sterile masculine nu se mai pot reproduce. În consecință, populația de insecte dăunătoare poate fi diminuată rapid, metoda de eliberare a insectelor sterile în natură fiind cunoscută sub denumirea “tehnica insectelor sterile” (SIT). Această tehnică este utilizată în mod curent în unele țări, cu sprijin din partea Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) și a Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (IAEA).

Radiațiile ionizante reprezintă, de asemenea, o alternativă la produsele chimice în tratarea și conservarea alimentelor. Radiațiile pot fi folosite pentru a prelungi perioada de valabilitate a produselor alimentare.

Iradieră inhibă, de asemenea, formarea tuberculilor de fructe și legume, pentru a întârzia coacerea lor. Rezultatul este că fructele și legumele proaspete pot fi stocate mai mult timp înainte de maturare.

Tehnica de iradiere este deosebit de importantă atunci când se exportă alimente în țările cu climă tropicală, caz în care produsele alimentare pot fi alterate cu ușurință din cauza temperaturilor ridicate.

Iradieră produselor alimentare se realizează cu ajutorul electronilor accelerați (radiații beta), și cu radiațiile ionizante emise de surse, cum ar fi radioizotopii cobalt-60 și cesiu-137. Razele X sunt, de asemenea, utilizate. Niciuna dintre aceste surse de radiații utilizate nu are suficientă energie pentru a determina o radioactivitate remanentă în produsele alimentare tratate.

Unele fructe sunt supuse iradierii, pentru a se menține mai mult timp proaspete. Iradierea fructelor înseamnă tratarea lor cu radiații ionizate și este o metodă veche de conservare. În unele

țări, pentru ca oamenii să știe ce cumpără, pe alimentele supuse iradierii se aplică un marcaj prin care se spune acest lucru. La noi în țară, deși acest lucru este prevăzut de legislația în vigoare, rareori se aplică. În mod normal, pe alimentele în cauză ar trebui să fie inscripționate "iradiat" sau "tratate cu radiații ionizante". Dacă se face corect, respectând proporțiile, iradierea nu dăunează calităților nutritive ale alimentelor. Nu de puține ori, însă, auzim că oamenii se plâng cum că unele mâncăruri de la fast food nu prea țin de foame. La fel se întâmplă și cu fructele. Arată bine, dar lumea se plânge că sunt fără gust și nu se satură cu ele.

Cercetările din ultimii 40 de ani au arătat că iradierea poate fi folosită pentru: distrugerea insectelor și paraziților din cereale, păstăi uscate, fructe și legume uscate, carne și fructe de mare, inhibarea încolțirii la recolte cum ar fi cartofii și ceapa, întârzierea maturării fructelor și legumelor proaspete, scăderea numărului de microorganisme din alimente. Scopurile acestei procesări sunt prelungirea duratei de păstrare și comercializare a alimentelor și asigurarea unei calități microbiologice corespunzătoare (asigurarea securității alimentare). Există însă rezerve în legătură cu acest procedeu, care nu distruge numai organismele nedorite, dar afectează și alimentul în sine, concomitent cu distrugerea mecanismelor interne de reparare. Alte dezavantaje ale metodei includ modificările chimice ale alimentului, pierderile de vitamine și imposibilitatea eliminării toxinelor bacteriene, chiar dacă organismul care le-a produs a fost inactivat.

Piețele din România sunt invadate de ani buni de tot felul de legume și fructe din import care par, mai curând, decupate din cărțile cu povești.

Ardei grași imenși, viu colorați, căpșuni uriașe, mere gigant și struguri ale căror boabe sunt cât o prune fac să-ți lase gura apă se îngrămădesc pe tarabe la prețuri pe măsură. Proaspete săptămâni în șir, toate aceste trufandale, multe dintre ele modificate genetic, sunt expuse și la radiații ionizante pentru a-și păstra prospețimea cât mai multă vreme. În România, 99% din fructele importate sunt iradiate.

Procesul de conservare cu radiații ionizante distruge vitaminele, mineralele și văduvește hrana de gust sau miros. Metoda are beneficiul că vegetalele rămân „proaspete” timp îndelungat.

Alimentele iradiate sau ionizate nu trebuie confundate cu alimentele contaminate. Hrana contaminată presupune prezența nedorită a unor particule radioactive, pe când legumele sau fructele iradiate sunt supuse deliberat unui tratament destul de periculos cu raze ionizante pentru a fi conservate.

Acest tratament presupune expunerea alimentului la un flux de raze ionizante ce pot fi generate de o sursă radioactivă. Efectele obținute sunt, pe lângă degradarea produsului, distrugerea microorganismelor și a insectelor care se strecoară în fructe ori în cereale sau eliminarea paraziților de tot felul.

Activitate practică realizată la clasa a IV –a:

Aria curriculară: *Matematică și Științe*

Disciplina: *Cunoașterea mediului*

Subiectul: „Fructe bune, gustoase și sănătoase”

Tipul lecției: *de observare*

Obiective de referință: 1.1.; 1.2.; 2.1.

- ▶ 1.1. să descrie caracteristici ale mediului natural;
- ▶ 1.2. să identifice asemănări și deosebiri între viețuitoare/ plante din mediul apropiat;
- ▶ 2.2. să utilizeze un limbaj specific științelor naturii în descrierea unor elemente, fenomene din mediul înconjurător.

Obiective operaționale:

O₁ – să descrie caracteristici și proprietăți ale fructelor;

O₂ – să identifice efectele conservării fructelor cu radiații ionizante asupra proprietăților acestora și asupra omului;

O₃ - să conștientizeze importanța fructelor ecologice pentru o viață sănătoasă.

Strategii didactice:

a) *Metode și procedee*: explicația, conversația, observația, lucrul în grup, învățarea prin descoperire;

b) *Mijloace de învățământ*: fructe, vas cu apă, cuțit, creioane colorate, carioci, foaie de flipchart;

Resurse: umane: 8 elevi; temporale: 45 minute; spațiale: sala de clasă

Desfășurarea activității:

În cadrul activității am solicitat elevii să observe și să descrie aspecte ale fructelor care nu au fost conservate prin radiații ionizante (mere, struguri, pere) și fructe care au fost conservate prin radiații ionizante (mere, struguri, pere). În urma observării s-au constatat următoarele:

- fructele conservate prin radiații ionizante sunt lucioase, gigante, viu colorate, fără vierme.
- fructele care nu sunt conservate prin radiații ionizante sunt de mărimi diferite, culoarea lor nu este uniformă, sunt consumate și de omizi și viermi.
- fructele sunt bogate în vitamine.
- merele conțin vitaminele A, B1, B2, C și substanțe nutritive ca magneziu.
- strugurii sunt bogați în vitaminele A, B1, B2, B6, C, PP și K. Conțin cantități importante de potasiu, fosfor, magneziu, fier, calciu, mangan.
- perele sunt suculente și dulci, cu o textură cremoasă. Sunt bogate în vitamine, minerale și antioxidanți extrem de benefici pentru organismul uman.

Pentru a constata gustul diferit al fructelor conservate fără radiații ionizante față de fructele conservate cu radiații ionizante se consumă comparativ fructele de către elevi. Se stabilește împreună cu copiii faptul că fructele fără gust sunt fructe conservate prin radiații ionizante și cele gustoase sunt conservate ecologic. Acest tratament presupune expunerea alimentului la un flux de raze ionizante ce pot fi generate de o sursă radioactivă. Efectele obținute sunt, pe lângă degradarea produsului, distrugerea microorganismelor și a insectelor care se strecoară în fructe sau eliminarea paraziților de tot felul. Ionizarea fructelor este dăunătoare sănătății.

Sunt stabilite efectele conservării fructelor cu radiații ionizante asupra proprietăților acestora (fără gust) și asupra sănătății omului (pierderea vitaminelor).

Activitatea se încheie cu realizarea unui poster cu titlul „Fructe ecologice pentru o viață sănătoasă”.

BIBLIOGRAFIE/WEBOGRAFIE:

1. Dumitru Ghe. (coord.) (2008), *Metodica activităților instructiv educative în învățământul (pre)primar* – Vol II, Editura Didactica Nova, Craiova;
2. *** - Programa școlară pentru învățământul primar, București, 2005;
3. <http://www.madr.ro/inspectia-legume-fructe.html> accesat în data de 19.07.2016 la ora 11:35;
4. <http://www.agentianucleara.ro/article-aplicatii-in-agricultura-si-alimentatie-1175.html> accesat în data de 19.07.2016 la ora 14:35;
5. <http://www.justice.gov.md/file/Centrul%20de%20armonizare%20a%20legislatiei/Baza%20de%20date/Materiale%202009/Legislatie/32007R1234.pdf> accesat în data de 19.07.2016 la ora 15:12;

EDUCAȚIA ECONOMICĂ

Prof. înv. primar Mărginean Georgeta, Liceul de Arte „Regina Maria” Alba Iulia

Scopul educației în lumea modernă este să formeze indivizi care să acționeze eficient în viață. Pentru realizarea lui, obiectivele întregii activități educative din școală dar și din familie sunt dezvoltarea deprinderilor de comportare în societate, educarea trăsăturilor pozitive de caracter și dobândirea capacității de autodeterminare a comportamentului.

Comportamentul moral al unei persoane este mediat de relațiile pe care le stabilește cu valorile morale existente în grupul social, în societatea din care face parte, de calitatea relațiilor care se stabilesc între ea și ceilalți.

Având acest scop, obiectivele specifice disciplinei EDUCAȚIE CIVICĂ și conținuturile pentru clasa a – III – a, am încercat la începutul anului școlar să proiectez activitatea ce urma să o desfășor împreună cu elevii:

- CE conținuturi sunt mai apropiate de nivelul lor de înțelegere;
- CUM să organizez activitățile pentru a facilita înțelegerea și aplicarea;
- CÂT au progresat elevii în dezvoltarea lor comportamentală;

În aceeași perioadă primim la liceu o nouă ofertă de colaborare din partea organizației Junior Achievement Inc. pentru implementarea de programe educaționale la disciplina opțională „Om și societate”. Observând că au oferte și pentru ciclul primar, am parcurs etapele necesare aprobării disciplinei opționale și m-am înscris în programul „Eu și lumea mea – Comunitatea noastră”. Pentru că am finalizat acest program, am considerat că pot face cunoscută experiența noastră pozitivă acumulată pe parcursul desfășurării lui.

COMUNITATEA NOASTRĂ – este un proiect conceput pentru a da informații practice despre comunitatea în care trăiesc elevii, despre interdependența tuturor membrilor și de a dezvolta concepte economice. Scopurile programului sunt:

- Suplimentarea programei de studii cu concepte și aptitudini legate de comunitate
- Creșterea nivelului de înțelegere a elevilor asupra funcționării comunității
- Sprijinirea elevilor în a descoperi rolurile jucate de oameni în economia unei comunități
- Dezvoltarea interesului pentru afaceri
- Conștientizarea importanței educației pentru viitorul lor

Pentru corecta desfășurare a activităților am primit mape cu toate materialele folosite în program, ghidul învățătorului și sugestii pentru activități interdisciplinare și extracurriculare.

Programul s-a desfășurat timp de 18 săptămâni și a conținut 5 teme :

1. Cum funcționează o comunitate
2. O nouă afacere, idei de afaceri
3. Statul și rolul lui în comunitate
4. Minunatele gogoși
5. Banii și rolul lor

Nu am intenția de a face o prezentare detaliată a desfășurării tuturor activităților. Vă voi reține atenția cu cele considerate de elevi sau transformate de ei în reușite. Din tema „Cum funcționează o comunitate” s-au bucurat de un real succes activitățile în care elevii și-au ales câte o meserie și s-au organizat într-o comunitate, urmând să desfășoare activitatea specifică, să interacționeze și să respecte regulile noului grup. În alegerea meseriei i-am îndrumat să:

- nu facă o alegere pripită
- aleagă și să practice, dacă se pregătesc, orice meserie
- acorde importanță școlii în pregătirea unei meserii

În timpul prezentării meseriilor am atras elevii în descrierea activității specifice prin întrebări de genul:

- Ce face persoana X ?
- De ce are nevoie comunitatea de o astfel de persoană ?
- Cunoști pe cineva care are această meserie ?
- Ți-ar place să îți alegi o astfel de meserie ?

S-a trecut la constituirea comunității: elevii și-au ales câte o meserie, au stabilit regulile de funcționare a orașelului și au dat și un nume – KAMERA - având în vedere că activitatea se va desfășura în sala de clasă. Le-am atras atenția că numărul de meserii este mult mai mare în realitate, dar noi am selectat cele mai necesare desfășurării unei activități. Punctele de exersare a libertății de exprimare au fost :

- alegerea primarului
- redacția ziarului comunității
- cabinetul de avocatură și judecătoria

Pe parcursul celor 4 săptămâni alocate acestei teme, s-au desfășurat și activități interdisciplinare (redactarea ziarului, calculul veniturilor și cheltuielilor, realizarea firmelor magazinelor) și extracurriculare (vizite la diferite instituții). Acestea sunt importante în desfășurarea următoarelor teme.

Concluziile acestei teme:

- funcționarea comunității se bazează pe conlucrarea mai multor oameni specializați în diferite domenii;
- importanța respectării regulilor;
- aptitudini ca a citi, a scrie, a calcula sunt necesare pentru meserii în proporții diferite.

Le-am reamintit că, dacă vor veni zilnic la școală și se vor strădui să fie cei mai buni, însușirea acestor aptitudini nu va fi o problemă pentru ei.

În continuarea însușirii noțiunilor civice, s-au desfășurat temele STATUL ȘI ROLUL LUI ÎN COMUNITATE, O NOUĂ AFACERE și BANII ȘI ROLUL LOR. Dacă în primele activități unii au câștigat bani din practicarea meseriilor alese, alte meserii nu le-au adus profituri cu toate că ei au desfășurat activități. Elevii au descoperit că polițistul, pompierul, primarul și funcționarul public au responsabilități și la întrebarea „Cine îi plătește?” răspunsul a fost – STATUL. Fiind o noțiune abstractă am prezentat imagini cu sedii de poliție, școli, spitale, primării. Elevii au observat că deși nu au propriul polițist, propria mașină de pompieri, propriul măturător de trotuar, au toți la dispoziție serviciile acestora. Pentru a plăti aceste servicii, oamenii contribuie cu o sumă de bani pe care o dau statului sub formă de taxe și impozite. În ultima parte a acestei teme s-a pus în aplicare din nou funcționarea comunității, funcționarul public și primarul extinzându-și sfera de acțiune. Am provocat diferite situații în cadrul comunității KAMERA pentru a observa cum își îndeplinesc atribuțiile fiecare. Pentru evaluare s-a realizat o activitate demonstrativă la care au participat părinții și un reprezentat al Primăriei Alba Iulia. Toți au apreciat pozitiv activitatea elevilor și tema programului educațional.

Unii cercetători (Torrance - 1988, Roșca - 1981) subliniază importanța comportamentului social în manifestarea creativă. Persoana care nu are încredere în partenerii săi va fi preocupată excesiv de subminarea eforturilor și activității celorlalți membri ai grupului ceea ce are un impact negativ asupra propriei capacități de creație (Isaken și Kaufman, 1991). De aceea tendințele educaționale subliniază importanța dezvoltării comportamentelor de reciprocitate și cooperare ca elemente ce favorizează creativitatea.

Pentru a ne încadra în tendințele educaționale, tema următoare vine cu o provocare: în comunitate s-a eliberat un spațiu și primarul și consilierii vor alege cea mai bună idee de afaceri din cele pe care le vor propune ceilalți. În acest curs o parte din elevi vor încerca să înțeleagă etapele în luarea deciziilor, iar ceilalți să găsească oportunități și idei de afaceri (cea mai potrivită activitate pentru comunitatea lor). Elevii au fost încurajați să participe la dezbateri, să-și întocmească planuri de afaceri cu avantajele și dezavantajele preconizate. În final s-au transmis spre alegere 3 propuneri. Echipa trebuia să aleagă doar o activitate – cea mai bună pentru comunitate.

Tema aceasta a reamintit elevilor că în viață vor avea de luat multe decizii. Procedul de luare a deciziilor învățat le va fi util mai târziu, îi va ajuta să evalueze și să cântărească atent posibilitățile existente. Ca activități extracurriculare am organizat vizite la diverse magazine din oraș, unde elevii au discutat cu proprietarii cum au luat decizia de a deschide respectivele magazine.

Programul educațional s-a încheiat cu 2 teme aplicative: MINUNATELE GOGOȘI și BANII. De data aceasta clasa a fost împărțită în 3 grupe :

- cei care produc gogoșile
- cei care le comercializează
- cei care cumpără materialele necesare producerii gogoșilor

Activitatea s-a desfășurat pe parcursul unei săptămâni și cu sprijinul unui grup de părinți voluntari (dat fiind pericolul expunerii la acțiuni cu foc și ulei încins). La sfârșitul săptămânii, concluzia a fost clară: ERAM MAI BOGAȚI. Dar nu numai financiar: am dezvoltat lucrul în echipă, comunicarea, receptivitatea, creativitatea și respectarea regulilor grupului din care faci

parte. Elevii și părinții au fost mulțumiți de rezultatele programului, de tehnicile de învățare și de activitățile interesante organizate.

Ca învățător și coordonator al programului eram mulțumită de cum am reușit să implic elevii în propria educație:

- se aliniau standardelor etice;
- aveau contribuții prețioase din diferite discipline de învățământ;
- aveau posibilitatea dezvoltării personale;
- manifestau idei dinamice și creatoare menite să îmbunătățească performanța;
- manifestau inițiativă personală în cadrul grupului.

Printr-o structură secvențială, programul COMUNITATEA NOASTRĂ s-a derulat astfel încât învățarea conceptelor și aptitudinilor să se realizeze plăcut, sub formă de joc. Aceste roluri sunt jucate în cadrul comunității. Să nu uităm că pentru tineri, comunitatea este un mediu în continuă expansiune, în care elevii se mișcă pornind dintr-un mediu concret, apropiat, spre unul mai general și mai abstract.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

JUNIOR ACHIEVEMENT ROMÂNIA, (2000), Ghidul profesorului
MICLEA, M., RADU, I., (1991), Creativitatea și arhitectura cognitivă
ROȘCA, A., (1981), Creativitate generală și specifică
TORRANCE, A., (1988), The nature of creativity manifest in its testing

SUPĂRAREA VEVERIȚEI DIN PARC

Ed. Morariu Mihaela Elena, Grădinița cu P. P. „Piticot” Cîmpeni

Proiect de activitate integrată

Grupa: Mare

Tema anuală de studiu: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

Titlul activității: „Supărarea veveriței din parc”

Categoria de activitate : Activitate integrată

Domenii integrate : DLC (domeniul limbă și comunicare) + DȘ (domeniul știință) + DOS (domeniul om și societate)

Tipul activității: mixt

Mijloc de realizare: Joc didactic

Forma de organizare: frontal, individual, pe grupe

Durata: 40 minute

Scopul activității: Însușirea cunoștințelor copiilor referitoare la protejarea mediului împotriva poluării fonice

Obiective de referință:

- Dezvoltarea capacității de exprimare orală, de înțelegere și utilizare corectă a semnificațiilor structurilor verbale orale;
- Stimularea curiozității privind explicarea și înțelegerea lumii înconjurătoare;
- Formarea și exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a mediului înconjurător, în vederea educării unei atitudini pozitive față de acesta.

Obiective operaționale:

- O₁** - să asculte cu atenție mesajul primit de la veveriță;
- O₂** - să caute prietenii veveriței prin parc în zona strict delimitată de educatoare ;
- O₃** - să despartă în silabe cuvântul care denumește imaginea cu prietenul veveriței;
- O₄** - să alcătuiască propoziții cu unele cuvinte;

O₅ – să numere silabele care alcătuiesc cuvintele și cuvintele din propoziții;

O₆ – să își exprime părerile privind modul de protejare al mediului împotriva poluării fonice;

Strategii didactice:

a) Metode și procedee: observația, conversația, explicația, munca în echipă, brainstorming-ul.

b) Mijloace de învățământ: scrisoarea cu mesajul de la veveriță, imagini cu prietenii veveriței (albine, fluturi, buburuze, muște, căței, pisici, rândunele, omizi, veverițe, porumbei), buline roșii.

c) Forma de organizare: pe grupe

Sarcina didactică : Să găsească prietenii veveriței ;

Reguli de joc :

- jocul se desfășoară pe două echipe

- copiii trebuie să găsească imaginile cu prietenii veveriței, în zona delimitată, vor recunoaște imaginile, vor despărți cuvintele în silabe, vor alcătui propoziții cu unele cuvinte, vor număra silabele din unele cuvinte și cuvintele din propoziții.

- fiecare răspuns corect primește o bulină roșie.

- câștigă echipa care a acumulat mai multe buline.

Elemente de joc : competiția, aplauzele, surpriza, recompensele ;

Locul de desfășurare : parcul orașenesc

Demersul didactic

EVENIMENTE DIDACTICE	CONȚINUT ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE	EVALUARE
1) Moment organizatoric	Se organizează colectivul de copii pentru plecarea în parc;		
2) Captarea atenției	Copiii primesc scrisoarea trimisă de veveriță;	Conversația	
3) Anunțarea temei	Educatoarea le prezintă conținutul scrisorii în care veverița este foarte supărată deoarece noaptea trecută a fost foarte mare gălăgie în oraș „oamenii vorbeau foarte tare, mașinile claxonau, mergeau cu viteză apoi frâneau brusc și iar porneau în trombă. Cred că a fost un concurs de viteză între mașini. Toate viețuitoarele din parc s-au speriat foarte tare și au fugit să se ascundă unde a putut fiecare. Zgomotul a încetat când a apărut poliția. Dimineața când m-am trezit eram singură și nu aveam cu cine să mă joc.” Veverița îi roagă să o ajute să-și găsească prietenii.	Conversația Explicația	Frontală

4) Desfășurarea activității	Grupa va fi organizată în coloană câte doi, copiii li se reamintesc regulile de comportare pe stradă și pornesc voioși spre parc pentru a o ajuta pe veveriță. <u>Jocul propriu-zis :</u> Copiii vor fi împărțiți în două echipe și li se vor explica regulile jocului. <u>Jocul de probă :</u> Educatorea le cere celor două echipe, ca în zona strict delimitată din parc, să o găsească prima dată pe veverița supărată. Echipa care o găsește va răspunde la câteva întrebări puse de educatoare. Copiii vor răspunde, dar răspunsul nu va fi punctat. După jocul de probă, fiecare răspuns corect este recompensat cu o bulină roșie. <u>Variantă .</u> Cele două echipe pornesc în zona strict delimitată de educatoare, în căutare imaginilor cu prietenii veveriței. După ce vor găsi imaginile, copiii vor numi insectele, animalele și păsările găsite, vor despărți cuvintele în silabe, vor alcătui propoziții cu unele cuvinte, vor număra silabele din unele cuvinte și cuvintele din propoziții. Echipele vor fi punctate dacă și-au realizat sarcina până la sfârșit.	Conversația Explicația Observația Munca în echipă	Frontală Individuală
5) Obținerea performanței și asigurarea feedbackului :	Copiii vor fi întrebați : - Ce ați fi făcut voi dacă erați în locul viețuitoarelor din parc ? - Credeți că doar pe viețuitoarele din parc le-a deranjat zgomotul din noaptea trecută ? - Când comunicăm unii cu alții trebuie să urlăm sau să strigăm ? De ce ? - Cum credeți că ar trebui să se comporte conducătorii auto pe șosele ? - Cum ar putea fi protejați oamenii de zgomotul produs de mașinile de pe șosele ? - În momentul acesta pe voi vă deranjează zgomotul produs de mașinile care circulă pe șoseaua de lângă parc ? De ce ? - Unde credeți că zgomotul este mai puternic, în centrul orașului sau la ieșirea din oraș ? - Cine îi pedepsește pe cei care tulbură liniștea ? Voi cum i-ați pedepsi ?	Brainstorming -ul Conversația Explicația Observația	Frontală Individuală
6) Încheierea activității :	Se vor face aprecieri legate de modul în care copiii s-au implicat pe parcursul desfășurării activității și se va desemna echipa câștigătoare.	Conversația	Frontală

Bibliografie:

- *** Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6 / 7 ani , M.E.C.T.- U.M.P.I.P., 2008
- Laurenția Culea, Aplicarea noului curriculum pentru educație timpurie – o provocare ?, Editura Diana , 2010
- Nicoleta Adriana Geamăna, Educație ecologică – îndrumar pentru activitatea în grădiniță și la clasa pregătitoare, Editura Arlequin, 2013
- Revistă de educație ecologică pentru dezvoltare durabilă – Pro Ecologia Mileniului III, Editura Reprograph, 2014

COMUNICAREA ÎN LIMBA ENGLEZĂ LA CLASELE PRIMARE

Prof. Cârstoi-Lazăr Cristina , Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș

Există multe moduri diferite de a te juca cu vocabularul, începând cu rimele pe care le aud ca bebeluși și continuând cu alte tipuri de joc care implică atât forma cât și limba. Jocul este vital și un aspect important al dezvoltării, iar limbajului copilului face parte din acest joc.

Copiii sunt interpreți buni. Ei învață puterea cuvintelor rostite. Observă modul în care un cuvânt poate influența sentimentul unui adult și cum răspund la astfel de cuvinte. Ei învață că deși pot fi mici și slabi din punct de vedere fizic, cuvintele lor pot fi folosite pentru a oferi bucurie și de asemenea contrariul.

Copiii mici care învață limba engleză ca limbă străină nu dezvoltă limba engleză ca limba străină mai ușor decât cei care învață mai bine. Cu toate acestea, ei au un avantaj clar atunci când vine vorba de pronunție dacă încep să învețe limba engleză ca o limbă străină sau a doua la o vârstă fragedă (Birdsong, 1999). Cu toate acestea, există unele foneme cu care copiii au dificultăți.

Tehnici și activități în clasă

Există multe tehnici și activități pe care profesorii le pot alege pentru tinerii lor cursanți. Alegerea ar trebui să se bazeze pe obiectivele programului, împreună cu stadiul de dezvoltare al cursanților. Brown (2001) a declarat 7 principii pentru proiectarea tehnicilor de vorbire:

1. Folosiți tehnici care să acopere spectrul de nevoi ale cursanților, de la accentul pe limbă pe acuratețe spre accentul pus pe interacțiune, înțeles și fluentă.
2. Oferiți tehnici de motivare intrinsecă.
3. Încurajați utilizarea limbajului autentic în contexte semnificative.
4. Oferiți feedback și corecții adecvate.
5. Subliniați legătura naturală dintre vorbire și ascultare.
6. Oferiți studenților posibilitatea de a iniția comunicarea orală.
7. Încurajarea dezvoltării strategiilor de vorbire.

A. Metoda audio-lingvistică (ALM)

Această metodă se bazează pe ideea că se poate învăța limba prin dezvoltarea obiceiurilor bazate pe tiparele limbajului (Celce - Murcia, 2001, Linse, 2005). Există două caracteristici importante ale ALM care pot fi adaptate cu ușurință pentru clasa tinerilor cursanți: exercițiu cu răspuns coral și dialoguri. Potrivit lui Prator și Celce - Murcia (1979) în Brown (2001), caracteristicile ALM pot fi rezumate în următoarea listă:

1. Materialul nou este prezentat sub formă de dialog.
2. Există dependență de mimetism, de memorare a fracturilor fixate și de supra-învățare.
3. Structurile sunt secvențiate prin analize contrastive și învățate una câte una.
4. Modelele structurale sunt predate folosind exerciții repetitive.

5. Există o explicație gramaticală : puțin sau deloc.
6. Vocabularul este strict limitat și învățat în context.
7. Se acordă o importanță deosebită pronunțării.
8. Limitarea limbii materne de către profesori este permisă.
9. Răspunsurile reușite sunt întărite imediat.
10. Există un efort deosebit pentru face elevii să pronunțe fără erori.

B. Predarea comunicativa a limbilor străine (CLT)

Este o abordare din anii 1970 și o orientare filozofică care conectează învățarea limbilor bazate pe clasă cu limba pe care elevii o au pentru a comunica în afara sălii de clasă (Nunan, 2003). Scopul principal al acestei predări a limbilor străine este de a permite elevilor să folosească limba pentru a comunica. Comunicarea implică utilizarea funcțiilor de limbă, precum și a structurilor gramaticale, astfel încât este necesar să conectați învățarea în clasă la situațiile reale legate de copil, în care copiii folosesc limbajul.

CLT cu copii este ușor diferit de CLT, în special pentru adulți, deoarece copiii se bucură adesea de rolul unui adult sau al unui adult. În CLT, accentul este pus pe transmiterea mesajului și ajutarea copiilor să dobândească fluență. În unele cazuri, limbajul va trebui ajustat pentru a răspunde nivelului de limbă al tinerilor cursanți. În alte cazuri, sarcina de comunicare va necesita un limbaj pe care copiii nu l-au învățat încă.

Alte tehnici și activități

Există multe alte tehnici și activități pe care profesorii le pot folosi pentru a se exprima în sala de clasă. Trăim, ceea ce profesorul Kumaravadivelu descrie ca fiind, epoca post-metodă, în care nu există metoda cea mai bună. Este decizia cadrelor didactice de a determina ce fel de metodă se potrivește cel mai mult elevilor lor.

A. Jocuri

Jocul este o activitate intenționată. Jocurile sunt o tehnică de predare foarte potrivită în sala de clasă a elevilor tineri. Există multe tipuri de jocuri pe care profesorii le pot crea. Exemplele sunt jocurile de memorie: joc de rol, jocuri ghicitori, etc.

B. Talking and Writing Box

Profesorii pot experimenta acest tip de metodă. Ei pot pune fotografiile sau subiectele în cutie și elevii pot alege unul interesant pentru ei, sau profesorii pot face acest lucru.

C. Exerciții de dicție

Această metodă poate fi utilizată pentru a preda pronunția într-un mod distractiv. Copiii pot avea probleme în a pronunța anumite sunete în limba engleză. De exemplu, copiii care vorbesc o limbă asiatică pot avea dificultăți în pronunțarea limbii engleze / r / și / l / din cauza modului în care acestea apar sau absențele lor în limbile lor materne. Uneori, dificultatea apare și pentru că, de multe ori, copiii nu știu cum să-și formeze buzele și gura în așa fel încât să articuleze corect sunetele.

D. Corectarea erorilor

Profesorii micilor elevi trebuie să-și petreacă timpul pentru a corecta nu numai comportamentul, ci și erorile. Dar dacă profesorii corectează fiecare greșală pe care copiii o fac, ar

fi complet epuizant. Nu este necesar ca profesorii să răspundă la toate erorile, dar este mai bine să se decidă la ce fel de eroare trebuie să se concentreze. Profesorii trebuie, de asemenea, să ia în considerare modul în care răspund la, greșeli deoarece jena și rușinea sunt două dintre lucrurile care pot fi dăunătoare pentru tinerii care învață.

E. Gestionarea activităților de vorbire

Gestionarea activităților de învățare este uneori problematică. Potrivit lui Ellis (1997), în Linse (2005), atunci când privim la predarea limbilor străine, este important să luăm în considerare cunoștințele tehnice despre modul în care oamenii învață limbajul cu cunoștințele practice, implicite și intuitive, obținute prin experiența reală. Deci, este important să înțelegem teoria de bază, dar este mai important să o facem și să avem o grămadă de experiențe. Este esențial ca profesorii să aibă lecții bine planificate pentru a menține un anumit nivel de control în clasă.

În timpul activităților de vorbire, numai nivelul de zgomot poate escalada și perturba rapid alte clase. Nu este eficace, chiar contraproductiv, ca profesorii să strige: " Tăceți toți din gură ", când ei înșiși contribuie la nivelul zgomotului. În schimb, profesorii trebuie să găsească un mod unic de a dezvolta o viziune pentru a face copiii să fie liniștiți și să asculte instrucțiunile profesorilor.

Concluzii

- Vorbirea este la fel de importantă în dezvoltarea limbajului general al copiilor, dar ea are încă limite în pronunție.
- Fiecare metodă are propriile sale puncte forte și puncte slabe. Este de datoria profesorilor să aleagă ce este mai potrivit pentru a fi aplicat în clasă.
- Este o necesitate să petreci timpul corectând nu numai comportamentul, ci și greșelile elevilor noștri. Dar trebuie selectate care dintre ele este mai importantă.
- Activitățile de vorbire ar putea conduce la un nivel ridicat de zgomot, deci profesorii trebuie să aibă un mod unic de a-și gestiona clasa.

Bibliografie

1. LINSE, CAROLINE. T. 2005. PRACTICAL ENGLISH LANGUAGE TEACHING: YOUNG LEARNERS. MCGRAW HILL, NEW YORK.
2. Brown, H.D, 2001. Teaching By Principals. Pearson Education, New York.